

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Barbora Juříčková

**SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ ŽEN V DĚTSTVÍ
A JEHO VLIV NA POZDĚJŠÍ PARTNERSKÉ VZTAHY**

Olomouc 2023

Vedoucí práce: doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Sexuální zneužívání žen v dětství a jeho vliv na pozdější partnerské vztahy v dospělosti* vypracovala samostatně a s použitím jen uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci 16. 4. 2023

.....

podpis

Poděkování

Děkuji doc. PhDr. Tomáši Čechovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a za poskytnutí cenných rad a připomínek. Dále chci poděkovat respondentkám, jež participovaly na výzkumu a poskytly relevantní a cenné informace velmi osobního charakteru.

OBSAH

Úvod	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	6
1. Sexualita	6
1.1 Dětská sexualita	7
1.2 Odchytky v postnatálním vývoji sexuality	8
1.3 Rizikové faktory postnatálního vývoje sexuality	9
2 Sexuální zneužívání	13
2.1 Druhy sexuálního zneužívání	13
2.2 Specifické formy sexuálního zneužívání (Incest, pedofilie)	18
2.3 Následky sexuálního zneužívání	20
2.4 Téma Sexuální zneužívání v médiích	24
2.5 Neziskové organizace	25
2.6 Legislativa k problematice sexuálního zneužívání	28
3. Prevence sexuálního zneužívání a odborná pomoc	30
3.1 Primární prevence	30
3.2 Intervence	31
3.3 Možná role sociálního pedagoga v oblasti prevence sexuálního zneužívání	34
II. EMPIRICKÁ ČÁST	35
4. Pedagogický výzkum	35
4.1 Téma výzkumného šetření	35
4.2 Cíle výzkumu	35
4.3 Výzkumné otázky	36
4.4 Výzkumný soubor	36
4.5 Metodologie	36
5 Realizace výzkumu	38
5.1 Limity výzkumu	38
5.2 Analýza výsledků	39
6 Výsledky výzkumu	41
6.1 Analýza IPA rozhovoru s Johanou	41
6.2 Výsledky IPA s Kamilou	48
6.3 Výsledky IPA s Leonou	53
6.4 Diskuse	59
Závěr	62
Seznam použité literatury	64
Seznam použitých zkratk	68
Přílohy	70

Úvod

Sexuální zneužívání je téma, které v dnešní době rezonuje v rámci debat laické i odborné veřejnosti, v médiích, či na sociálních sítích. Tabuizování témat spojených se sexualitou lze vnímat jako velký problém a také kontraproduktivní pro prevenci sexuálního zneužívání. Tento jev může být jedním z důvodů, proč se o páchání sexuálního zneužívání na dětech nemluví, nebo obecně dochází k nenahlašování trestných činů s ním spojených. Bohužel se ve společnosti stále objevují názory, které toto téma bagatelizují a mohou tak potenciálně způsobovat jak nedostatečný důraz na prevenci, tak negativně ovlivňovat oběti.

Motivací pro výběr a zpracování tohoto tématu je tudíž subjektivně hodnocené nedostatečné povědomí o tomto tématu obecně, a zároveň o spojitosti traumatizace v dětském věku s následky v dospělosti. Osobním cílem je snaha o odkrytí reality, která se může z určitého úhlu pohledu dotýkat každého z nás.

Teoretická část práce podchycuje vymezení sexuality, na což navazují determinanty, které mohou ovlivnit její postnatální vývoj. Výskyt tohoto jevu je podmíněn vnitřními i vnějšími faktory, které je třeba brát v potaz a dle toho i nastavit úroveň a způsob prevence. Druhá kapitola pojednává o sexuálním zneužíváním obecně a v širších souvislostech pojímá problematiku následků, které se týkají většiny obětí. Dále bude vymezena česká i nadnárodní legislativa, které se k tématu váže a přehled neziskových organizací, které poskytují pomoc, či šíří osvětu.

V neposlední řadě bude kapitola věnována prevenci sexuálního zneužívání, jak z role oběti, tak i agresora. Nepředpokládáme totiž ve všech případech sexuálního zneužívání agresorovo vědomé a patologií neovlivněné jednání. Jak oběť, tak i agresor vystupují v kazuistikách jako jedinci, kteří potřebují odbornou pomoc, která je v této kapitole také zahrnuta. Na závěr vzhledem ke studovanému oboru autorky, je kapitola zakončena přehledem možné role sociálního pedagoga v oblasti prevence.

Ve výzkumné části se zaměříme na zodpovězení výzkumných otázek, a to skrze interpretativní fenomenologickou analýzu rozhovorů se třemi ženami, které byly v dětství sexuálně zneužívány, a pokusíme se zjistit, jak byly touto skutečností ovlivněny jejich životy a primárně vztahy, které respondentky navazovaly a navazují v průběhu mladé dospělosti, kdy právě zjištění tohoto vlivu je zároveň hlavním cílem práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Sexualita

Pro uvedení tématu této bakalářské práce je nezbytné zabývat se pojmem sexualita a jeho vymezením. Sexuální chování se zcela logicky liší dle ontogenetického vývoje každého jedince a každé vývojové období se pojí s jinými fenomény a vzorci chování. V rámci dětské sexuality budeme hovořit i o jejím vývoji, a hlavně o rizikových faktorech, které mohou mít vliv na vznik patologie, či postavit apriori zdravě se vyvíjející dítě do role oběti zneužití.

Pokud se chceme zabývat odchylkami a patologiemi ve spojitosti se sexualitou člověka, musíme si nejprve definovat, co považujeme za normalitu, od které se poté tyto patologie odlišují. „... v současné době je možno v našem regionu na normální považovat takové souhlasné sexuální aktivity, které se odehrávají mezi psychosexuálně a somatosexuálně dostatečně zralými a pokrevně v přímé linii nespřízněnými partnery a jež nevedou k psychickému nebo tělesnému poškození partnerů” (Pavlovský et al., 2012, s. 174). Z tohoto tvrzení tudíž vyplývá, že normální je to sexuální chování, které je v mezích legislativy (viz kapitola 2.6) a účastní se jej dostatečně vyspělí jedinci. Pro ještě přesnější vymezení toho, co je „normální“ je třeba si uvědomit, že sociální norma i v rovině sexuální má svůj vlastní vývoj. Uzel in Šulová et al. (2011, s. 126-127) pak uvádí, že „Kritéria normality tedy především doznávají změn v průběhu vývoje lidské společnosti, kdy zejména termín tzv. dobrých mravů se může měnit i v historicky krátké době během života jedné nebo dvou generací. Týká se to pak nejen vlastního sexuálního chování, ale také verbálních projevů, vztahů k různým společenským událostem, módě, konzumaci písemných i vizuálních kulturních děl včetně vztahu k obnažování, pornografii, případně slovním vulgarismům”.

Obecně je sexualita, stejně jako všechny ostatní determinanty lidského těla, řízena hormony. Ženská sexualita je ovlivněna estrogeny, což jsou pohlavní hormony, mezi hlavní patří estradiol a progesteron. Hladina hormonů se mění v rámci menstruačního cyklu a významný vliv má i gravidita. Mužským pohlavním hormonem jsou androgeny, z nichž nejvýznamnější je testosteron. Ovlivňuje mj. mužské sexuální chování (hlavně v období puberty a v dospělosti). Jeho hladina je v průběhu života narozdíl od estrogenu u žen poměrně stálá (Zvěřina, 2003).

1.1 Dětská sexualita

Weiss (in Šulová, 2011) uvádí, že vývoj sexuality je formován determinanty z oblasti biologie člověka, psychologie a sociologie, které spolu vzájemně rezonují. Autor dále uvádí pohlavní dimorfismus jako hlavní biologický základ sexuality, který se projevuje v pohlavních znacích – zejména primárních, ale i sekundárních.

Psychosexuální vývoj se skládá z následujících determinantů:

- sexuální identifikace (pohlaví, které je jedinci vlastní dle jeho pocitu);
- sexuální role (způsob, jakým se projevuje pohlavní identita);
- sexuální preference (určuje povahu objektu, který jedince přitahuje);
- sexuální chování (Weiss in Šulová, 2011).

Sexuální aktivita, ač v primitivní formě, začíná již v raném dětství každého jedince. V období dospívání (10-19) let však narůstá frekvence a diferenciací aktivit. Dochází k autoerotickým praktikám, prvním zkušenostem s heterosexuálními styky a ve většině případů k prvnímu pohlavnímu styku. Se sexuálním životem v dospívání jsou spjata i určitá rizika. Patří mezi ně především nechtěná těhotenství, pohlavně přenosná onemocnění, psychosociální poruchy. U dívek lze dále zmínit i nedostatečnou zralost pohlavních orgánů, která může v případě časného začátku pohlavního života způsobit zdravotní problémy. U obou pohlaví poté působí jako rizikové osobnostní a socioekonomická nezralost a nesprávné používání antikoncepčních prostředků (Kabíček, 2014).

Dětství

Sexualizované chování pozorujeme už v raném dětství, kdy se projevuje v jiném charakteru, než o jakém mluvíme u dospělých jedinců. Primárně se toto chování prolíná do toho, s kým se dítě kamarádí (jestli s chlapci, nebo s děvčaty), nebo jaký typ her vyhledává. Co se týče her výrazně inspirovaných sexuálním chováním, je na místě dítě poučit, do jaké míry je tato hra vhodná, či nikoliv. Jiné pojetí je i u sexuálních emocí, kdy například onanii označujeme za čin, který je motivován požitkem (Zvěřina, 2003).

Oproti dětství v pubertě probíhají v somatosexuální sféře jedince značné a rychlé změny. U obou pohlaví dochází k fyziologickým změnám, a i ke změnám v chování. Jsou patrné rozdíly mezi erotizací a sexuální aktivitou u dívek a u chlapců, kdy u chlapců je míra těchto fenoménů vyšší a rychlejší. Zároveň se u chlapců prolíná nerovnost somato-

sexuálního a psychosexuálního vývoje (Zvěřina, 2003). Autor dále uvádí, že v tomto období si mladí lidé prakticky zkouší formy chování, které je čekají v dospělosti – vztahy, život v páru, věrnost, stálost. Zároveň o tomto období hovoří jako o období, které je nejrizikovější pro rozvoj defektního vztahu k sexualitě.

Hlavní výše zmíněnou somatosexuální změnou v životě dívek je první menstruace, u chlapců se jedná o výron semene. Somatosexuální vývoj je oproti vývoji psychosexuálnímu rychlejší, tudíž nedochází ke korelaci těchto dvou rovin, a tudíž teprve dochází k formování některých hodnot, které tyto dvě roviny propojují (Weiss in Šulová, 2011).

1.2 Odchylky v postnatálním vývoji sexuality

Aby byl jedinec zdravý po psychosexuální stránce, je potřeba, aby se tato stránka správně a rovnoměrně vyvinula. Tento vývoj začíná již v prenatálním období, pokračuje přes natální období a jeho vývoj neustále pokračuje v období postnatálním. Každé z těchto období ovlivňují determinanty, které se k danému období vztahují a mohou působit i negativně (Pavlovský et al., 2012).

Postnatální vývoj zahrnuje mnoho procesů a změn ve struktuře osobnosti člověka, což se týká i sexuální stránky. Pugnerová a Kvintová (2016) uvádí kritéria, která vymezují výše zmíněnou normalitu z pohledu psychopatologie:

- „*přiměřené vnímání reality;*
- *pozitivní pohled na sebe sama;*
- *schopnost se vyvíjet a růst;*
- *autonomie a nezávislost;*
- *schopnost ovládat vlastní chování;*
- *schopnost navazovat pozitivní přátelství a vytvářet citové vazby;*
- *schopnost zvládat neustále se měnící nároky života” (Pugnerová, Kvintová, 2016, s. 22).*

Autorky dále upřesňují, že fakt, že jedinec nezvládl určitou životní situaci a zachoval se v opozici vůči výše zmíněným kritériím, nemusí nutně znamenat, že trpí nějakou psychickou poruchou (Pugnerová, Kvintová, 2016). Vztáhneme-li si tato kritéria na problematiku s odchylkami v postnatálním vývoji sexuality, jsou podle nás stěžejní následující faktory: pozitivní pohled na sebe sama a schopnost ovládat vlastní chování. Absence těchto dvou dovedností by se mohly jevit jako nejvíce směrodatné v rozvoji sexuální parafilie.

Stejně jako například u poruch spojených s vrozenou fyzickou vadou, může být i sexualita postižená vrozenou parafilii. Vrozenou parafilii dělíme do dvou podskupin:

- poruchy sexuální orientace (pedofilie, fetišismus)
- sexuální chování (exhibicionismus, slídičství, masochismus, sadismus) a s tím spojené sexuální delikty (znásilnění, sexuální vražda, sexuální nátlak, expozice genitálu, pohlavní zneužívání, incest, ...) (Zvěřina, 2019).

Tohoto dělení užívá i Pavlovský et. al (2012), který zároveň uvádí, že z pohledu forenzně sexuologického je více těch pachatelů, kteří mají poruchu sexuální preference, oproti pachatelům bez této poruchy.

Pro účely této práce se zaměříme na pachatele sexuálního zneužívání ve spojitosti s dětmi, kteří mají svá specifika – odlišná motivace apod. Obecně lze pachatele tohoto typu rozlišit do dvou kategorií:

- deviantní (parafilní – pedofilové)
- nedeviantní (neparafilní)

První skupina (deviantní pachatelé) tvoří však minoritu oproti skupině druhé (Blatníková, 2009).

1.3 Rizikové faktory postnatálního vývoje sexuality

Winton a Mara (2001) shrnují výčet rizikových faktorů, které mohou ovlivnit výskyt sexuálního zneužití v životě dítěte. Zjednodušeně lze jejich seznam shrnout takto: věk, pohlaví, rodinné faktory (složení rodiny, nemoci rodičů, konflikty v rodině, ...). Autoři Finkelhor, Hotaling, Lewis a Smith (1990) in Winton a Mara (2001) dále rozšiřují seznam o geografickou lokace a nedostatek sexuální výchovy.

Osobnost dítěte

Dle Weisse (2005) hovoříme o sestupné tendenci rizikovosti dítěte pro to, aby se stala obětí v souvislosti s rostoucím věkem. Čím je tedy dítě mladší, tím spíše je ohroženo, jelikož se nedokáže samo bránit. Matějček (in Weiss, 2005) poté jako další faktor uvádí vzhled dítěte, kdy jsou více ohrožená děvčata, která se vyznačují ženským chováním, či mají typické ženské tvary těla. Jako další rizikové faktory Weiss (2005) uvádí nemoc, neúspěch ve škole. Täubner (in Weiss 2005) dává do souvislosti i nižší intelekt dítěte a mentální retardaci, kdy je opět snížena obranyschopnost dítěte.

Rodina

Rodina je základním stavebním kamenem pro vývoj jedince. Její narušení může znamenat negativní vývoj v životě, který se může projevit mj. i s v sexuální sféře. Zvěřina (2003, s. 165) dává do popředí vliv rodiny, kdy tvrdí, že „*Obětí pohlavního zneužívání se stává zejména dítě, jehož rodina do jisté míry selhala. K rizikovým faktorům zde patří především nízká sociální úroveň. Také neúplná rodina je nepříznivým faktorem*”. Je tak nasnadě aby se primární prevence promítla i do oblasti, ve které jsou obsaženi rodiče těchto dětí a těmto negativním zkušenostem předcházeli i oni sami. Primární prevencí se budeme zabývat v kapitole 3.1 této práce.

Milfait (2008) mluví o vlivu rodiny ve spojitosti s komerčním sexuálním zneužíváním dětí (CSEC), kdy popisuje tzv. rizikovou rodinu, která má podle něj následující znaky:

- absence odpovědnosti za roli rodiče;
- domácí násilí nebo dlouhodobý stres v rodině;
- nedostatečná struktura, sociální izolace;
- zanedbání lékařské péče dítěte;
- tolerance záškoláctví;
- látkové i nelátkové závislosti u rodičů.

Bentovim (1998) uvádí, že klíčovým faktorem pro zajištění prevence týrání či zanedbávání v rodinách jsou typy vazeb. Právě nepevné typy vazeb jsou poté předpokladem pro vznik patologie uvnitř rodiny. Autor uvádí následující vazby: vyhýbavé, přenášení nebo převrácení rolí a neutříděné typy. Všechny vyjmenované vazby jsou vzájemně narušené a potenciálně nebezpečné pro rozvoj dítěte v rodině.

Mydlíková et al. (2021) uvádí rizikové faktory v rodině – ze strany rodičů, jako jednu z příčin či rizik zanedbávání dítěte. Vliv na dítě mohou mít ze strany rodičů různé faktory. Jedná se například o závislosti (alkoholismus, workoholismus, návykové látky ...), samotná osobnost rodiče, nebo například různé nemoci, či rodiče vyžadující zdravotní péči. Autoři dále uvádí i jako rizikové i ztrátu jednoho či obou rodičů, socioekonomickou a vzdělanostní úroveň rodiny, rodinu, která je součástí minority, a v neposlední řadě samotnou funkčnost rodiny, která může být ohrožena mnoha faktory.

Geografická lokace

Roli prostředí v životě člověka zmiňuje a popisuje Kraus (2008), kdy tento faktor vysvětluje jako stav, kdy člověka přímo ovlivňuje to, v jakém prostředí žije a zároveň on sám má na toto prostředí vliv. Dále zmiňuje, že prostředí může být v důsledku různých podnětů závadové a deviační a člověka často přímo ohrožuje.

Milfait (2008) uvádí pojem “rizikové děti” ve spojitosti s CSEC. Pokud bychom se zaměřili jen na výčet rizikových situací ve spojitosti s lokací, jedná se o děti, které žijí v blízkosti objektů, kde jsou provozovány sexuální služby nebo o děti, které žijí v místě, kde je větší počet mužů bez závazků. Rizikovými lokalitami jsou i lokality vyloučené, které více inklinují ke vzniku sociálně patologických jevů. V ČR se jedná mj. o romská ghetta v lokalitách Ostravsko, Ústecký kraj, Praha. Ve spojitosti s Romy je problematika i etnokulturního rázu, kdy některé ze specifík této minority mají potenciálně rizikové charakteristiky. Konkrétně se jedná například o odlišný pohled na práva žen, „exotičnost” Romek, či neinformovanost ohledně práv, rizicích, prevenci. Dle autora nejsou rizikové jen takto konkrétní lokality, ale ve spojitosti například s obchodováním s dětmi, i celé země. Autor uvádí: „... *Albánie, ale také Bulharsko, Moldávie, Rumunko a Ukrajina. Při cestě do západních států jako tranzitní území fungují hlavně Kyrgyzstán a Mongolsko*” (Milfait, 2008, s. 29).

Rizikové sexuální chování a trávení volného času

Tuto podkategorii zařadíme pod sekci „absence sexuální výchovy”, jelikož s ní přímo souvisí. Tento typ chování ovlivňuje nejednu sféru života dítěte, a to ve více rovinách – jak aktuálně, tak potenciálně do budoucna, zároveň po psychické stránce (vývoj psychiky); sexuologická oblast; zdravotní stránka a sociální sféru (Szotkowski, 2020). Autor zmiňuje tuto formu chování ve spojitosti se sextingem, který definuje jako „*Elektronické rozesílání, šíření vlastních sexuálně sugestivních či explicitních materiálů, tj. textových zpráv, fotografií či videí, ke kterému dochází prostřednictvím internetu a mobilních telefonů. A dále pak přijímání materiálů této povahy*” (Szotkowski, 2020, s. 33).

Dalším rizikovým typem chování v oblasti sexuality je tzv. „chemsex”. Jedná se o termín, který označuje kombinaci rizikového sexuálního chování a rizikové užívání drog, které se od toho běžného liší právě motivací se sexuálním podtextem. Podstatou tohoto fenoménu je užít drogu za účelem zlepšení, zkvalitnění a prodloužení sexuálního prožitku. Nejčastěji se užívají tyto látky: metamfetamin, mephedron, GHB/GBL. Dále

například ketamin, amfetamin, kokain, extáze nebo tzv. nové psychoaktivní substance. Rizika spojená s touto formou prožívání sexu jsou spojena s délkou sexu (doba trvání je několik hodin až dní), větším počtem sexuálních partnerů, absencí antikoncepce, rizika znásilnění, rizikové (extrémní) sexuální aktivity. Dále pak rizika spojená s požitím drogy (závislost, zhoršení psychického stavu, změna životního stylu), nebo rizika spojená s jejich nebezpečnou kombinací (Pavlovský in Jilich et al. 2021).

2 Sexuální zneužívání

V této kapitole této práce se pokusíme co nejlépe popsat fenomén sexuálního zneužívání a pojmů, které s ním souvisejí. Pro účely této práce se budeme zabývat sexuálním zneužíváním primárně ve spojení s dětmi. Jelikož se jedná o téma, které je ve společnosti diskutované a řešené, rozhodli jsme se mj. i pro kapitolu ohledně neziskových organizací, jež se tomuto tématu aktivně věnují.

Fischer a Škoda (2014, s. 162) definují sexuální zneužívání jako „... každé nepatřičné vystavení dítěte sexuálnímu kontaktu či chování, které vede především k uspokojování sexuálních potřeb zneuživatelé. Sexuální zneužívání zahrnuje všechny formy chování se sexuálním podtextem, tedy i ty, kdy dítě na první pohled nestrádá a může některé formy sexuálního zneužívání prožívat jako relativně tělesně příjemné”.

Zřejmě nejvýstižnější definici nám však poskytuje Zdravotní komise Rady Evropy z roku 1992 „Sexuální zneužívání je nepatřičné vystavení dítěte pohlavnímu kontaktu, činnosti či chování. Zahrnuje jakékoliv pohlavní dotýkání, styk či vykořisťování kýmkoliv, komu bylo dítě svěřeno do péče, anebo kýmkoliv, kdo se s dítětem dostal do nějakého kontaktu. touto osobou může být rodič, příbuzný, přítel, odborný či dobrovolný pracovník či cizí osoba. Pohlavní zneužívání se dělí na dotykové a bezdotykové. Bezdotykové zneužití zahrnuje setkání s exhibicionisty a účast na sexuálních aktivitách, kde nedochází k žádnému tělesnému kontaktu, např. vystavení dítěte pornografickým videozáznamům. Kontaktní zneužití je takové, kde dochází k pohlavnímu kontaktu, včetně laskání prsou a pohlavních orgánů dítěte, pohlavnímu styku, orálnímu či análnímu sexu” (Šance dětem, 2022). Z této definice vyplývá, že sexuální zneužívání není chápáno pouze jako tělesný kontakt dospělé osoby s dítětem, ale i nevhodné jednání bez fyzických projevů, které může mít na vývoj dítěte negativní vliv.

2.1 Druhy sexuálního zneužívání

Syndrom sexuálně zneužívaného dítěte (CSA) je syndrom, který označuje sexuální zneužívání se smyslu jakéhokoliv aktu se sexuální tematikou mířenou proti dítěti. Zároveň tento akt musí splňovat tři podmínky:

- aktéra a dítě dělí věkový rozdíl a rozdíl ve vyzrálosti;
- aktér se nachází v pozici, kdy je pro dítě autoritou nebo o něj pečuje;
- aktér dítě nutí k těmto činům např. pod pohrůžkou násilí (Pugnerová, Kvintová, 2016).

Sexuální zneužívání jako takové můžeme dělit několika způsoby. Pokud bychom se na tento problém dívali z hlediska toho, kdo je agresorem, můžeme dle Vaníčkové et al. (2012) vymezit dva modely:

- intrafamiální (zneužívání v rámci rodiny, kdy nejčastějším modelem je zneužívání dcery otcem);
- extrafamiální (zneužívání mimo rodinu, častěji se týká chlapců), zde můžeme zmínit například úplně cizí osobu, nebo osobu blízkou (učitel, trenér, ...)

Hanušová (2006) tyto dvě kategorie odděluje obdobně, s tím rozdílem, že CSEC zařazuje do obou kategorií, jelikož pachatelem může být člověk, který má s obětí příbuzenský vztah, i nikoliv.

Vágnerová (2014) v souvislosti s intrafamiálním modelem uvádí tzv. home alone syndrom, který, jakožto důsledek horších dopadů právě tohoto typu zneužívání, má za následek pocit narušení bezpečnosti domova a celkového prostředí rodiny, která již pro dítě není místem, kde cítí oporu.

Kontaktní sexuální zneužívání

Jedná se o formu zneužívání, kdy je součástí přímý fyzický kontakt. Fischer a Škoda (2014, s. 162) uvádí následující příklady: „*osahávání či líbání dítěte na intimních místech, laskání prsou, genitálií, nucení dítěte, aby manipulovalo pohlavními orgány svými či zneuživatelé, orální a anální sex, sexuální styk*”.

Allender (2006) dále kontaktní sexuální zneužívání dělí na:

- velice závažné (genitální, orální či anální styk);
- závažné (jiné ostatní doteky na intimních místech bez penetrace, včetně simulovaného pohlavního styku);
- nejméně závažné (doteky například na hýždích, stehnech, líbání).

Nekontaktní sexuální zneužívání

Tato forma zneužívání může být na první pohled „nenápadná“, nebo ji lze snadno zaměnit za omyl, či nedorozumění. Příklad nám opět poskytne publikace od Fischera a Škody (2014, s. 162), kdy jako nekontaktní formu zneužívání autoři uvádí: „... *obnažování se před dítětem, masturbace, pozorování nahého dítěte za účelem vlastního sexuálního vzrušení a uspokojení, vystavení dítěte pornografických časopis a filmů, přinucení sledovat soulož*”.

Allender (2006) stejně jako u kontaktního zneužívání i tento typ dále rozděluje na:

- verbální (popisování sexuálních praktik, svádění, používání explicitních výrazů);
- vizuální (vystavování explicitnímu obsahu, exhibice, ukazování prádla, ...)
- psychologické (nevhodný zájem například o menstruaci, sexuální aktivitu; patologické využívání dítěte pro aktivity spojené s partnerstvím).

Komerční sexuální zneužívání (prostituce, pornografie, obchod s dětmi, sexuální turismus)

Tento negativní fenomén byl v roce 1996 na kongresu proti CSEC ve Stockholmu definován jako „*použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo odměnu v naturálních mezi dítětem a zákazníkem, dítětem a prostředníkem nebo dítětem a agentem nebo jinými osobami, které vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely*” (Vaníčková, 2007, s. 25). Dalším typickým znakem tohoto činu je fakt, že jsou výrazně narušena práva jedince (v tomto případě dítěte), dále pak jeho důstojnost, psychické i fyzické blaho a jeho nezávislost (Blatníková, 2009).

Jako rizikové faktory pro to, aby se dítě stalo obětí komerčního sexuálního zneužívání dětí můžeme uvést následující:

- život v místě, kde je početnější skupina mladých lidí bez domova;
- „survival sex” - situace, kdy je sexuální aktivita dítěte ze socioekonomických důvodů podmínkou pro to, aby přežilo;
- sexuální zneužívání v dětství;
- nedostatek materiálního zabezpečení;
- nátlak sociální skupiny;
- přítomnost lidí, kteří cirkulují prostředím;
- motivace pocházející z rodiny, nebo vrstevnické skupiny (Blatníková, 2009).

Vaníčková (2007) ve své publikaci uvádí 3 hlavní formy komerčního sexuálního zneužívání dětí:

- a) „*Dětská prostituce*
- b) *Dětská pornografie*
- c) *Obchodování s dětmi*“ (Vaníčková, 2007, s. 25).

Dětská prostituce

Četnost výskytu tohoto jevu odráží mimo jiné i lokalita – kde je větší „poptávka“, bude obecně i více dětských prostitutů. Často se tato místa překrývají i s prostitucí klasickou (provozovanou dospělými jedinci) (Blatníková, 2009). Autorka dále dělí dětské prostitutky podle dvojího typu:

- dobrovolní (způsob obživy, rychlé vydělání si peněz, nebo k tomu jsou „donuceni“ svou nepříznivou životní situací);
- nedobrovolní (mají svého „pasáka“).

Milfait (2008) uvádí následující výčet etiologie vzniku dětské prostituce:

- ekonomická nouze, kdy si dítě potřebuje vydělat peníze na přežití;
- emocionální nouze, kdy dítě prvně hledá jakési „spojení“ a náhradu lásky, poté tato potřeba přejde v substituci, kdy citovou náhradu poskytnou peníze za styk;
- konzumní mentalita – dítě si prostřednictvím prostituce obstarává peníze na věci, které by si jinak nemohlo dovolit a nedostalo by se mu sociálního uznání;
- závislosti – dítě si prostřednictvím prostituce obstarává peníze na drogy.

Dětská pornografie

Chmelík (2003, s. 17) definuje dětskou pornografii jako „... *zobrazení dětských pohlavních orgánů, pohlavního nebo jiného sexuálního styku s dítětem nebo mezi dětmi.*“. Vaníčková (2007) spojuje tento typ pornografie s využíváním mladě vypadajících, avšak ve skutečnosti dospělých osob, které jsou zneužívány k výrobě kvazi dětské pornografie, což představuje samostatný problém.

Oběť tohoto trestného činu bývá ohrožena narušením osobnosti a náchylností k páchání podobných činů, či jiné deviaci. Tento typ CSEC je specifický svou latentností a rozšířeností (Chmelík, 2003). V dnešní době, kdy jsou stále více používány sociální sítě napříč generacemi i sociálními vrstvami, není těžké například na sociální síti Instagram narazit na veřejně sdílený explicitní obsah, který by mohl být klasifikován právě jako dětská pornografie.

Obchodování s dětmi

Vaničková (2007) tento pojem sužuje na obchodování s dětmi pro účely sexuálního průmyslu, což je globální problém. Autorka dále obchod s dětmi rozděluje na intrafamiliární a extrafamiliární. Rizikovými faktory u této nelegální činnosti jsou dle Vaničkové mimo jiné i samotné převozy dětí, ohrožení života oběti v případě odhalení pachatele.

Milfait (2008) obchod s dětmi dále dělí na:

- pracovní vykořisťování;
- zneužívání při práci v domácnosti;
- sexuální vykořisťování;
- vojenské povinnosti;
- ekonomické sňatky;
- nezákonná adopce;
- zneužívání dětí při hrách a zábavě;
- žebření;
- obchod s lidskými orgány.

U obchodování s dětmi nehraje příliš velkou roli, jestli se dítě nachází v chudé nebo bohaté zemi. Obchodování se odvíjí spíše podle „praktičnosti“ toho, kam dítě umístit, aby bylo zdrojem výdělků, s čímž souvisí i situace ohledně poptávky (Blatníková, 2009).

Obchodování s dětmi může mít následující motivy:

- práce v nevyhovujících podmínkách;
- dítě jako prostředek pro marketing;
- tzv. dětské gangy – děti jako iniciátoři krádeží;
- důvody se sexuálním podtextem;
- děti bojující v ozbrojených konfliktech;
- sňatky za účelem záchrany zbytku rodiny, nebo sňatky s migranty;
- ilegální osvojení;
- obchodování s orgány dětí (Blatníková, 2009).

Dále v této podkategorii nacházíme pojem Sexuální turistika. *“Sexuální turistika v pravém slova smyslu znamená aktivity cestovních kanceláří, které zprostředkovávají a nabízejí turistické pobytové zájezdy včetně sexuálních služeb”* (Vaničková, 2007, s. 32).

Tento pojem popisuje situaci, kdy jedinec cestuje do jiné země za účelem toho, aby tam sexuálně zneužil dítě/děti, jež nejsou stejné národnosti. Pro pachatele je z hlediska jeho potenciálního odhalení bezpečnější, když cestuje do míst, kde není dobrá ekonomická situace, úroveň vzdělanosti obyvatel státu, či je zde vysoká míra korupce, ... (Blatníková, 2009). Vaníčková (2007) uvádí například Thajsko, Kambodžu, Vietnam, Čínu, Oceánii a jižní Ameriku. O dalších podobných destinacích jsme se zmiňovali již v souvislosti s rizikovými faktory v rámci kapitoly 1.3 této práce.

2.2 Specifické formy sexuálního zneužívání (Incest, pedofilie)

Pedofilie

Jedná se o typ sexuální deviace, u které je sexuálním objektem pedofila jedinec, který nemá vyvinuté sekundární pohlavní znaky. Dalším faktorem, který pedofil vyhledává je dětské chování (Weiss, 2017).

Weiss (2008) dělí pedofilii na dva typy:

- Hebefilii – pedofil preferuje dívky;
- Efebofilie – pedofil preferuje chlapce. Tento typ může být označen též jako pederastie (Mydlíková et al, 2021)

Weiss (2017) ve své publikaci uvádí diagnostická kritéria podle DSM-V pro diagnostiku pedofilie. Jedná se u jedince o: zvýšenou touhu po sexuální aktivitě s dítětem/děti po dobu alespoň šesti měsíců; diskomfort způsobený z této touhy a jedinec je ve věku minimálně 16 let a je minimálně o 5 let starší než dítě.

Pro správné posouzení situace je důležité rozlišit, zdali byl pachatel, který sexuálně zneužil dítě opravdu pedofil, nebo se jednalo o situaci, kdy dítě sloužilo jako alternativa, jelikož nenašel jinou oběť. Pedofilie jako taková je častější u mužů než u žen a je nebezpečnější u jedinců, kteří trpí nějakou další přidruženou poruchou. Dalším rizikem je, pokud je pedofilie kombinovaná s další poruchou sexuální preference (Pavlovský, 2012). Paradoxně je menší pravděpodobnost, že otec, který zneužil své dítě pedofil, jelikož motiv zneužívání má v tomto případě často jiný než sexuální ráz (Weiss, 2005).

Mydlíková et al. (2021) uvádí, že část lidí, kteří se dopouští pedofilního chování, mohou být také z části lidé, kteří mají nějakou formu sexuální deviace; trpí závislostmi; jsou sexuálně hyperaktivní; jedná se o staršího muže s nižší kontrolou svého chování. Autoři v publikaci dále uvádí i faktory, které jsou ohrožující ze strany poškozeného

dítěte. Jedná se například o situaci, kdy je dítě mentálně retardované; má z rodiny „benevolentní” přístup k sexu; je v rodině “nový” muž (často nový přítel matky); nedostatečná kontrola dítěte ze strany rodičů;

Každý jedinec se s touto parafilii vyrovnává jinak. Jednou ze strategií může být i úplné potlačení a popření této složky osobnosti, kdy se jedinec projevuje například skrze umělecká díla, nebo skrze práci s dětmi (Zvěřina, 2003). Na problematiku pedofilů pracujících s dětmi naráží ve své publikaci i Pugnerová s Kvintovou (2016), kdy zařazují tzv. institucionální zneužívání do kategorie „Organizované zneužívání dětí”. Tato forma zneužívání je zde popsána jako situace, kdy jedinec – pedofil, záměrně vyhledává možnost pracovat s dětmi, například v rámci ústavní výchovy, s motivem zneužívání, kdy právě instituce jim tento čin zprostředkuje.

Incest

Pöthe in Weiss (2008, s. 95) uvádí, že incest se obvykle definuje jako „*sexuální aktivita, mezi osobami, které nemají povoleno uzavřít manželství ... z psychosociální perspektivy pod pojmem incest rozumíme každou sexuální aktivitu mezi dítětem a rodičem, nevlastním rodičem, náhradní rodičovskou postavou, nebo členy širší rodiny*”. Autor dále zmiňuje i charakteristiky rodin, kde probíhá incest. Patří zde například tyto skutečnosti: uspokojování emočních potřeb členů rodiny se děje na úkor části jejich členů; absence rodinných přátel; odrazování dětí od navazování přátelských vztahů s vrstevníky. Typické je dle autora také:

- využívání strachu z autority, které může být podmíněn psychickým i fyzickým nátlakem;
- negativní vztah k osobám mimo rodinu (včetně institucí);
- nepřiznání si reálné situace rodiny;
- nedostatek empatického citění a z toho pramenící narušená komunikace;
- omezení emočních projevů typických pro rodičovství (spojeno s ochrannou funkcí rodiny);
- narušení integrity jedince (emoční i fyzické);
- dítě plní neadekvátní roli (vzhledem k rodinným vazbám);
- psychické a tělesné násilí.

Mydlíková et al. (2021) uvádí, že v dnešní společnosti je za incest považováno následující: „*Pohlavní styk mezi dítětem a jeho pokrevním rodičem, mezi dítětem a jeho*

příbuzným, mezi dítětem a nevlastním rodičem, styk mezi sourozenci” (Mydlíková et al., 2021, s. 30).

Problematika sexuálního zneužívání v rodině je velice specifickým problémem. Celou situaci znesnadňuje typický vzorec, kdy tento typ patologie v rodině je často příčinou rozpadu rodiny a primárně snaha problém skrýt před okolím, a to jak ze strany dítěte, tak ostatních členů rodiny (Winton a Mara, 2001).

2.3 Následky sexuálního zneužívání

Pokud není u oběti zajištěna dostatečná psychologická pomoc a celý problém není komplexně řešen, mohou se postupem času dostavit příznaky jako například úzkosti, PTSD, deprese, PPP, sexuální poruchy, rizikové chování atd. Existují však i výjimky, kdy určité procento obětí nemusí vykazovat žádné příznaky (Vaníčková et al, 2012). Část obětí nemusí pociťovat problémy v intimním životě ani po zkušenosti se sexuálním zneužíváním, a to z toho důvodu, že došlo k jakési depersonalizaci jejich prožívání duševního od tělesného. Problémy se mohou objevit v okamžiku, kdy se začne oběť svým negativním zážitkem znovu zabývat (Allender, 2006).

Situace, kdy je tělo oběti vystaveno negativnímu faktoru se postupem času zcela logicky stává problémem psychického rázu. Oběť si tak při vzpomínkách na tuto událost prochází negativními následky, jako je například pocit absence ochrany, bolest, bezmoc, neustálé vybavování si traumatizující události a další (Bentovim, 1998). Zážitek v podobě jednorázového či opakovaného sexuálního zneužívání může být promítnuto i do chování jedince. U dětí se tak může jednat o více erotizované chování, či později v dospělosti, v případě incestu, mohou být sami pachatelé tohoto trestného činu. Dále také lze hovořit o pocitu, kdy se jedinec sám před sebou shazuje, či není schopen navazovat romantické vztahy (Vaníčková a kol, 2012). Co se již zmiňovaného více erotizovaného chování týče, autoři Winton a Mara (2001, s. 52) zmiňují následující „... *excesivní masturbace, nevhodné hry se sexuálním podtextem s vrtevníky*”. Dále autoři zmiňují, že toto chování, ani žádné jiné nemusí být přímým indikátorem toho, že je dítě sexuálně zneužíváno, ale tyto symptomy by měly být dále prověřeny (Winton, Mara, 2001).

Trauma, ať už bylo způsobeno jakýmkoliv negativním faktorem, může prokazatelně mít následky dlouhodobějšího charakteru. Jedná se například o zdravotní problémy v dospělosti, alkoholismus, deprese, násilí v partnerských vztazích, pokusy o sebevraždu,

či užívání drog. Zároveň je patrná přímá úměra počtu traumatizujících zkušeností v dětství s větší mírou negativních dopadů (Wilkins in Matoušek, 2020). V této souvislosti bychom chtěli zmínit pojem “ACE” neboli Adverse Childhood Experiences, česky „adverzní dětské zkušenosti“. Tyto v odborné literatuře speciálně označené zážitky jsou specifické tím, že dítěti během jeho raného vývoje způsobují vysokou a míru stresu, který je navíc dlouhodobý (Winnette, 2019).

Autorka dále uvádí, že jsou to právě tyto zkušenosti, které se mohou negativně projevit až v dospělosti, a to například narušeným zdravím, psychickými problémy, nebo neschopností zvládat stres. Jedním z kritérií, podle kterého se hodnotí počet adverzních zkušeností a následné „ACE skóre“ je i otázka ohledně nevyžádaných doteků od osoby starší 5 let než dotazovaný a orální, vaginální či anální styk ve stádiu jak pokusu, tak vykonaném činu (Winnette, 2019).

Studie Šárky Bínové z roku 2008 s názvem „Sexuální násilníci dětského věku – diagnostika, léčba a další intervence“, rozebírá tuto problematiku na deseti konkrétních případech, kdy respondenty představuje deset chlapců mladší 15 let, kteří se dopustili násilných sexuálních deliktů. Zkoumanou proměnou bylo v tomto případě zjištění přítomnosti sexuální deviantního vývoje. Výsledky ukázaly, že u mladých sexuálních delikventů bylo více společných faktorů: školní neprospívání (90 %); fyzické týrání, zanedbávání (min. 80 %); psychiatrická heredita (60 – 70 %); patologie kolem porodu (50 %); podprůměrný intelekt (50 %) a tělesný handicap (10 %). Dále autorka zkoumala i psychiatrickou nemocnost, kdy se jako nejčastější onemocnění objevilo ADHD (80 %). Dále byl zjištěn abúzus marihuany a alkoholu (Bínová, 2008). Výsledky této studie ukazují sice jen velice malý vzorek delikventů, ale v porovnání s vymezením rizikových faktorů v této části bakalářské práce zde výsledky korespondují s teorií.

O narušeném vztahu k sexualitě v důsledku sexuálního zneužívání v dětství Vágenerová (2014) zmiňuje fakt, že se pro oběť stává sexualita a vztahová rovina vzájemně vzdálené, oddělené. Dále autorka zmiňuje i riziko vzniku promiskuity, či naopak sexuální dysfunkce. Sexualitu jako takovou dává do souvislosti s partnerskými vztahy, které jsou v tomto kontextu také ohroženy narušením a selháním.

Syndrom CAN

Dalším nepochybně důležitým tématem je již zmiňovaný syndrom CAN. Vágnerová (2014, s. 539) uvádí následující definici: „... *tělesné či duševní poškození nebo narušení vývoje dítěte, které vznikne v důsledku nenáhodného jednání rodičů nebo jiné dospělé osoby, jež je v dané společnosti považováno za nepřijatelné.*”

Mezinárodní klasifikace nemocí (dále jen “MKN”) ve své 10. revizi zahrnuje Syndromy týrání pod kódem T74. Jako podkategorie jsou zde dále uvedeny:

- „*T74.0 Zanedbání nebo opuštění*
- *T74.1 Tělesné týrání*
- *T74.2 Pohlavní zneužívání*
- *T74.3 Psychologické týrání*
- *T74.8 Jiný syndrom týrání (smíšené formy)*
- *T74.9 Syndrom týrání NS“ (MKN-10, 2023).*

Jednotlivé diagnózy si nyní rozebereme. **Zanedbávání** v sobě obsahuje jak stránku sociální či zdravotní, tak i rovinu v zanedbání v psychické péči, nedostatečné edukaci a zanedbání dalších potřeb dítěte – mluvíme zde o deprivaci a dítě ohrožuje situace, kdy nemá dostatek podnětů k rozvoji (Mydlíková et al., 2021).

Tělesné týrání

Tělesné týrání může mít následující podoby: bití, kopání, údery, bodné rány, opáření vodou, škrcení, tahání za vlasy, šikanování, svazování, (Fischer, Škoda, 2014).

V souvislosti s fyzickým týráním jsou v literatuře zmiňovány i následující pojmy:

- **Medein komplex.** Tento komplex zmiňuje Vágnerová (2014) a popisuje jej jako situaci, kdy je dítěti ubližováno jedním z partnerů a slouží jako substitute za ubližování partnerovi druhému, například z toho důvodu, že je dítě snadnější cíl.
- **Münchansenův syndrom by proxy.** Jedná se o psychickou poruchu, kdy rodič nechává své dítě vyšetřovat lékaři pro neexistující, nebo zveličované onemocnění (Janiš et al., 2017). Pacienti s tímto syndromem vyhledávají pomoc lékařů pro druhého člověka z důvodu touhy po pozornosti a soucitu. V některých případech dochází k situaci, že se rodič rozhodne adoptovat další dítě v okamžiku, kdy původně,

tímto syndromem napadené dítě, získává svou vlastní nezávislost v průběhu dospívání. Pokud se jedná o Münchansenův syndrom, který se týká přímo postižené osoby, vyhledává tuto „pomoc“ pro sebe (Perry, Szalavitz, 2016).

Psychologické týrání

Tento druh týrání se může vyskytovat buď samostatně, nebo jsou k němu přidruženy i ostatní druhy. Psychologické týrání má negativní dopad na rozvoj osobnosti jedince, jeho sebehodnocení, vztahy apod. Konkrétně lze uvést například tyto negativní projevy vůči dítěti: nadávky, ponižování, výhrůžky, citová deprivace, srovnávání s jinou osobou, nepřiměřené požadavky na výkon (např. ve škole), šikanování či psychologický nátlak na dítě ve spojitosti s rozvodem rodičů (Fischer, Škoda, 2014).

Pohlavní zneužívání a jeho formy bylo popsáno v této práci v kapitole 2.

Novodobou možností toho, jak může vypadat syndrom CAN, je násilí v online prostoru. Tato forma může být realizována aktivní formou, kdy jsou zveřejňovány intimní fotografie, videa, ..., či pasivní, kdy je dítě izolováno - „odstraněno z přátel“. Tato forma by se dala též označit za kyberšikanu (Mydlíková et al. 2021).

Výslech, viktimizace

Dalším faktorem, který hraje výraznou roli v procesu zpracování traumatu je viktimizace. Viktimizace jako taková znamená přímé proměnění oběti z teoretické na faktickou. Sekundární viktimizace je poté způsobena jednáním orgánů činných v trestním řízení (Weiss, 2000). Kromě samotného aktu, které vede dítě k traumatizaci, může na jeho psychiku působit negativně právě i vyšetřování, často ve spojitosti se syndromem CAN, kdy mluvíme právě o sekundární viktimizaci (Fischer a Škoda, 2014).

Zátěžovou situací pro zpracování traumatu může být i výslech dítěte, o to hůře, je – li pachatelem jeden z rodičů dítěte. V souvislosti s výslechem také hovoříme o tzv. „akomodačním“ či „adaptačním“ syndromu, kdy se dítě snaží o ztotožnění sám sebe s rolí oběti. Důsledkem tohoto jevu může být i chybějící motivace k nahlášení trestného činu, ve spojitosti se strachem ohledně odsouzení, nebo pomyslné ztráty blízké osoby (Chmelík et al., 2010).

S viktimizací úzce souvisí i problematika nenahlašování znásilnění, či jiného sexuálního násilí obecně. Oběti se často bojí toho, že jim nebude nikdo věřit, nebo výhrůžek ze strany agresora. Allender (2006) mluví ve spojitosti se sexuálním zneužíváním mj. i o

pocitech zkreslení a popření celé události, kdy oběť zneužívání sama pochybuje o tom, zda opravdu k jedné z forem zneužívání došlo, či nejsou schopni kriticky zhodnotit situaci, které byly vystaveni na základě manipulace.

Policie České republiky každým rokem vydává statistiky kriminality za určité období, kdy zveřejňuje počet nahlášených případů a další skutečnosti. Od roku 2020 počet nahlášených případů stoupá. Průměrná objasněnost za období 2016–2022 je 73,7 % (viz příloha 1). Je však nutno brát v potaz, že tato čísla zahrnují pouze skutečně nahlášené případy.

Pojem, který také souvisí s viktimizací, ale značí odlišnou situaci se nazývá reviktimizace. Definici nám poskytuje Sakař (2007, s. 346), který o tomto jevu hovoří jako o situaci kdy „... opakovanou zkušenost s rolí oběti sexuálního násilí, jehož se dopustili odlišní pachatelé ve dvou časově oddělených situacích“. Autor také na základě srovnání autorů ze zahraničí uvádí, že mezi sexuálním zneužíváním v dětství a sexuálním zneužitím v pozdějším věku existuje spojitost, která zvyšuje pravděpodobnost druhého jevu tj. že, pokud byla oběť v dětství zneužita, spíše se stane obětí i v dospělosti (Sakař, 2007).

Důležitost zpracování traumatu je bezpochyby veliká. Oběť trestného činu zneužívání se může obrátit na celou řadu odborníků, a to psychology, psychiatry, terapeuty, či další instituce. Důsledky, jež pramení pro oběť mohou být různého charakteru. Výstižně jsou vyjmenovány v jednom ze cvičení pro přeživší sexuálního zneužívání (viz příloha 2) (Sexuální zneužívání, 2022).

Negativní a problematickým fenoménem jsou falešná obvinění ze sexuálního zneužívání. Falešné obvinění může podat jak rodič, například z důvodu duševní choroby, jako forma pomsty bývalému partnerovi,..., tak i dítě (lež, manifestace, misinterpretace chování rodiče) (Pavlovský et al., 2012).

2.4 Téma Sexuální zneužívání v médiích

V rámci Českých médií se téma sexuálního zneužívání ve spojitosti s dětmi vyskytuje nejčastěji v podobě konkrétních případů, které se na území ČR staly. V tomto případě mluvíme o internetových zpravodajských portálech, jako například seznam.cz, aktuálně.cz nebo idnes.cz. Internet je místem, kde se mohou uživatelé anonymně svěřit například do komentářů pod články tohoto typu. Problémem však jsou i negativní komentáře, které lidé anonymně pod takové články vkládají a mohou jimi potenciálně ovlivnit další lidi, nebo i nepřímo poškodit samotnou oběť, či její rodinu. Winton a Mara (2001) ve své

publikaci zmiňují fakt, že v případě, že je sexuální zneužívání zlehčováno, může tento faktor negativně ovlivnit oběť, která na základě toho nemusí tento trestný čin nahlásit.

Sexuální násilí a téma sexuality obecně se prolíná i do vzdělávacích pořadů (Edu ČT), nebo třeba do filmů a seriálů (Sex Education). Dalšími příklady jsou například dokument Z násilně pod kůží (ČT), který popisuje reálné kauzy tří obětí sexuálního zneužívání, nebo například seriál PĚT LET, který otevírá téma nevyřešeného traumatu u oběti. Tento fakt by mohl potenciálně zvýšit motivaci lidí na toto téma otevřeně diskutovat a zabránit tak nežádoucí tabuizaci. Jak je tomu v praxi však může být pouze předmětem diskuse.

Způsob, jakým se sexualita v médiích prezentuje se postupem času mění. V dnešní době existují celá řada profilů na sociálních sítích, které se tomuto tématu aktivně věnují. Jednou z kategorií jsou například podcasty, konkrétně Vyhonit ďábla, Hranice násilí nebo Sexuální výchova (SK).

V roce 2006 založila americká aktivistka Tarana Burke hnutí “MeToo”, které bylo určeno pro ženské oběti sexuálního násilí. Název tohoto hnutí se v roce 2017 transformoval v hashtag #metoo, který na sociálních sítích začaly používat oběti sexuálního násilí (me too, 2023).

Potenciálně užitečná aplikace Bright Sky od nadace Vodafone má za účel zpřístupnit pomoc pro lidi, kteří se potýkají s domácím násilím, jehož součástí může být i násilí sexuální. Na projektu spolupracovala např. organizace Rosa – centrum pro ženy, PČR, MVČR (Nadace Vodafone, 2023).

2.5 Neziskové organizace

V současné době vzniká v České republice více a více organizací, které se zaměřují na pomoc obětem sexuálního násilí. Aktuální (2022) je vize vzniku prvního centra pro tyto oběti. O odborné intervenci se budeme zmiňovat dále ve 3. kapitole této práce. Neziskové organizace si často zakládají profily na sociálních sítích, jako například Instagram, Facebook a skrze ně aktivně propagují svou činnost. Téma sexuálního násilí se tímto způsobem snadněji dostává mezi populaci. V současné době je populárním konceptem osvěty také sdílení jednotlivých reálných příběhů právě přes tyto profily, které mají větší dosah.

- **Persefona, z. s.**

Nezisková organizace Persefona poskytuje pomoc pro oběti sexuálního násilí, sexuálního zneužívání, a znásilnění. Specifikací je věková hranice, která je od 16 let a dále místní působnost, kdy organizace funguje v rámci Jihomoravského kraje. Oběti provází celým procesem přijetí této životní situace. Dále poskytují pomoc i osobám, které těžce zvládají vlastní agresivitu. Organizace vede statistiky, ze kterých vyplývá, že roce 2020 72 % klientů řešilo problematiku domácího násilí a zbylých 28 % sexuální násilí.

Mgr. Jitka Čechová a Mgr. Hana Jandová ve spolupráci s dalšími odborníky za Persefonu vypracovaly studii s názvem “Stop znásilnění”, ve které analyzují stav pomoci obětem tohoto trestného činu v České republice. V závěru této práce uvádí, že opora norm v ČR existuje, ale je potřeba budování důvěry v systém. Řešení v této problematice vidí autoři v zajištění prevence na všech úrovních, zvýšení povědomí o problému, více výzkumů, větší podporu a systematickou evidenci (Persefona, 2023).

- **Konsent, z. s.**

Organizace Konsent se věnuje primárně boření mýtů o sexuálním obtěžování. Myšlenka projektu vznikla díky výzkumu od Amnesty international. Mezi další činnosti organizace patří: workshopy, projekty, podklady, svépomocná skupina. Aktuálně řešeným tématem je změna definice znásilnění v trestním zákoníku (Konsent, 2022).

- **Profem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.**

Profem je centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, která poskytuje poradenství, přímou podporu osobám ohroženým těmito typy násilí. Mezi další činnosti patří prevence a zvyšování osvěty v této problematice, například prostřednictvím akcí pro veřejnost, nebo informačních publikací (ProFem, 2023).

- **Linka bezpečí, z.s.**

Linka bezpečí nabízí bezplatné poradenství pro děti a studenty do 26 let, kteří se ocitli ve složité životní situaci a neví si s ní rady. Služba funguje telefonicky, prostřednictvím chatu nebo e-mailu. Zároveň poskytuje Linka bezpečí poradenství i pro rodiče, nebo pořádá preventivní programy (Linka bezpečí, 2023).

- **Dětské krizové centrum, z.ú.**

Jedná se o pracoviště, které se specializuje na potom dětem se syndromem CAN a děti, které se staly obětí sexuálního zneužívání. Toto zařízení je v ČR ojedinělé. Organizace se věnuje i preventivním činnostem a vydává poutavé komiksy, které se vážou k některému ze sociálně patologických jevů, jež ohrožují děti – jedná se například o sexuální zneužívání, poruchy příjmu potravy či nebezpečí kyberprostoru (Dětské krizové centrum, 2022).

- **Bílý kruh bezpečí, z.s. (BKB)**

Organizace se primárně zabývá pomocí obětem kriminality a domácího násilí, kterým poskytuje právní, psychologické a sociální poradenství a zároveň obětem pomáhá se znovunalezením pocitu bezpečí a další cenné informace. BKB má 9 poboček v rámci ČR a poskytuje i bezplatnou linku pomoci (Bílý kruh bezpečí, 2023).

- **Československá pedofilní komunita (Spolek ČEPEK)**

Tato organizace se primárně zaměřuje na poskytování informací ohledně pedofilie pro mladé lidi, kteří mají sami u sebe podezření na tuto sexuální deviaci. Jejich činnosti směřují k oboustranné spokojenosti a toleranci – jak na straně nemocného, tak na straně veřejnosti. Těchto cílů se snaží dosáhnout za pomoci informování veřejnosti, poradny, sdílení zkušeností, případně zprostředkování návštěvy u sexuologa. Na svých internetových stránkách poskytují i obecné informace ohledně pedofilie. Například se jedná o rizikové situace, kdy autor tohoto článku považuje za nejrizikovější nepříznivý duševní stav pedofila – primárně absence empatie apod. (ČEPEK, 2022).

Rape culture

S tématem sexuálního zneužívání se pojí i novodobé označení některých jevů, ke kterým dochází ve společnosti ve spojitosti s touto problematikou. Jedním z nich je pojem *rape culture*, který vychází již ze 70 let minulého století a poukazuje na fenomén, kdy je sexuální zneužívání žen ve společnosti vnímáno jako normalizované a přikládá za vinu za tento akt oběti, nikoliv pachateli (Phillips, 2016). Tato problematika je jednou z nejčastěji řešených výše zmíněnými neziskovými organizacemi a hojně rezonuje napříč osvětovými akcemi, které pořádají.

2.6 Legislativa k problematice sexuálního zneužívání

Znásilnění je závažným trestným činem, kterým se zabývá nejedna legislativní úprava. Zvláštní pozornost a důraz je pak věnován zneužívání, které se týká přímo dětí. V následující kapitole si vymežíme legislativní úpravu v České republice a zmíníme i mezinárodní právní vymezení, které se prolíná i v českých zákonech.

V České legislativě je trestný čin znásilnění vymezen zákonem č. 40/2009 Sb., konkrétně § 185 Znásilnění „*Kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.*” Dále pak § 186 Sexuální nátlak „*Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.*”

Legislativní zakotvení zneužívání dětí pojímá v témž zákoně paragraf § 187 Pohlavní zneužití „*Kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.*” A § 202 Svádění k pohlavnímu styku „*Kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplaty, výhodu nebo prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.*” V České republice je zároveň zakázána soulož mezi příbuznými a to konkrétně § 188 „*Soulož mezi příbuznými Kdo vykoná soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.*”

Redefinice trestného činu znásilnění je v současné době tématem, které rezonuje napříč médii. Snahu o tuto změnu v zákoně mají některé neziskové organizace, například Konsent. Hlavním problémem ve stávající definici znásilnění vidí v absenci tvrzení, které by za znásilnění označovalo i situaci, kdy k nedošlo k násilí, ale oběť například nebyla z fyziologických důvodů schopna vyjádřit odpor a pachatel tudíž neměl souhlas oběti k tomu, aby s ní provozoval sexuální aktivity (Konsent, 2023).

Další společností, která se zabývá redefinicí znásilnění, je Amnesty international. Ta společně s Konsent vede na toto téma kampaň. Mimo boj o redefinici znásilnění se organizace snaží o osvětu v této problematice mezi širokou veřejností (Amnesty international, 2023).

Nadnárodní dokumenty

Úmluva o právech dítěte

Úmluva o právech dítěte se o sexuálním zneužívání se spojitosti s dítětem vyjadřuje ve 2 článcích, a to ve článku 19 (příloha 3) a článku 34 (příloha 4). Úmluva o právech dítěte dále zahrnuje Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, který svým obsahem dále zakazuje všechny zmíněné negativní jevy, a zvláště chrání i oběti těchto trestných činů (MPSV, 2023).

Listina základních lidských práv (dále jen LZLP)

LZLP se ve svých článcích nezmiňuje přímo o sexuálním zneužívání jako takovém, ale jeho skutková podstata a negativní jevy s ním přímo spojené se prolínají do článků 7 (příloha 5) a 10 (příloha 6). Absenci tohoto vymezení v české legislativě doplňuje Úmluva o právech dítěte (viz výše), která se však zabývá jen dětmi a nezahrnuje dospělou populaci.

3. Prevence sexuálního zneužívání a odborná pomoc

V návaznosti na kapitulu 2.3 v kapitole poslední definujeme možnosti intervence a odborné pomoci, včetně primární, sekundární i terciární prevence. V rámci těchto témat považujeme za důležité zaměřit se jak na oběti, tak na pachatele, případně na pachatele potenciální.

3.1 Primární prevence

Primární prevenci lze definovat následovně: „... první fáze z obecně pojímané prevence V oblasti prevence ... patosociálních jevů se jedná o předcházení. Záměrem této fáze je tzv. imunizace (odolnost ...) před konkrétním nežádoucím patosociálním jevem. (Janiš et al., 2017, s. 68). Dle Chmelíka (2003) by měla být cílena na nejmladší osoby a měla by na ně působit v jejich přirozeném prostředí.

U potenciálních agresorů

Zastáváme názor, že primární prevence cílená na potenciální agresory je nejúčinnější formou prevence, jelikož tím eliminujeme faktor agresora, bez něhož k sexuálnímu násilí nedojde.

Typologie

Dle Beechovy typologie (Dunovský in Weiss et al, 2005) pracuje se dvěma hlavními skupinami rizikových osob, a to vysoce deviantní a nízce deviantní.

Matějček a Dytrych (in Weiss et al., 2005, s. 80) definují tyto osoby následovně:

- „osoby trpící sexuálními úchylkami,
- muže staršího věku u nichž je omezena korová kontrola z hlediska pudového chování;
- muže hypersexuálně aktivní,
- alkoholiky a toxikomany”.

Täubner in Weiss et al. (2000) rozlišuje dva případy, kdy se v primární prevenci setkáme s agresorem a to: potenciální agresor a pachatel, který již trestný čin spáchal. Dále autor uvádí ke každému příkladu strategie primární prevence, která se ve výsledku shoduje pro oba výše uvedené případy. Jedná se o:

- edukativní působení s cílem uvědomění si protiprávnosti tohoto jednání;
- edukativní pracoviště;

- edukativní působení s cílem zastrašit pachatele pomocí trestu;
- eliminace pachatele ze společnosti.

V rámci tématu sexuálního násilí se jako nejvhodnější a nejlogičtější forma prevence jeví výchova v rodině a sexuální výchova ve škole. Dle výzkumu z roku 2004 se však nejčastěji dozvídají informace z internetu, z časopisů nebo od kamarádů, kdy může dojít ke značnému zkreslení (Vaničková, 2007). S postupnou modernizací lze logicky předpokládat, že co se týče informací, jde do popředí internetový obsah.

U potenciálních obětí

Bereme-li v tomto kontextu jako potenciální oběti děti a mládež, jedná se o velice zranitelnou skupinu, která vyniká osobitými fyzickými, psychologickými i sociálními znaky (Chromý, 2010). Je tudíž důležité se zaměřit na kvalitní primární prevenci, aby nebyl ohrožen jejich celkový vývoj (viz kapitola 3.1).

Täubner (1996) a Elliotová (1994) (in Weiss et al., 2000) uvádí, že v rámci primární prevence je stěžejní strategie vychovatele, který v dítěti buduje vědomí sebe sama, svých práv, a to včetně jejich obrany.

Metodická příručka Hranice bezpečí (2009) vyzdvihuje tři základní roviny primární prevence a to:

- informovanost nejširší laické veřejnosti, včetně dětské;
- vytváření multidisciplinárních týmů pro osvětu a podporu spolupráce mezi školami, zdravotnickými zařízeními, policií, sociálními pracovníky i dalšími subjekty a osobami, které mohou mít na děti a dospívající vliv;
- specializace a odborné vzdělávání sociálních a dalších pracovníků, jež jsou v kontaktu s dětmi a dospívajícími.

Stejně jako u primární prevence zaměřené na agresora je i u potenciálních obětí důležitá osvěta, např. v rámci sexuální výchovy.

3.2 Intervence

V této kapitole se budeme zabývat intervencí, a to ve vztahu jak k agresorům, tak k oběti. Intervenci zde chápeme dle definice „... *vměšování, zásah, zákrok v něčí prospěch, kterým se snažíme změnit některou charakteristiku dítěte nebo skupiny*” (Janiš et

al., 2017, s. 42). Jedná se tedy o přístupy, jakými lze zlepšit stav a situaci postiženého jedince. Pro účely této práce se zaměříme jak na intervenci u agresorů, tak i u obětí.

U agresorů

Práce s pachatelem sexuálního zneužívání by měla být postavena na analýze abusorova chování a na principu, který jej podpoří v tom, aby pochopil důvody svého chování v kontextu toho, v jakém prostředí, rozsahu a s jakou motivací tento skutek koná. Celou problematiku je potřeba zpracovat tak, aby si mohl abusor nacvičit bezpečné vzorce chování. Problematika terapeutické či jakékoliv jiné práce s abusory sexuálního zneužívání se týká mj. i jejich neochoty přiznat se k těmto skutkům z důvodu strachu, viny, ... (Bentovim, 1998).

Pro pachatele TČ znásilnění/zneužití totiž stejně jako pro pachatele ostatních trestných činů platí, že obvinění a následné vyšetřování způsobí v životě tohoto jedince zásadní nejistotu, ztrátu pocitu bezpečí či pocit ohrožení (Fischer a Škoda, 2014). Z tohoto důvodu je nejčastějším motivem pro zahájení léčby soudní příkaz ve formě ochranného nápravného opatření (Zvěřina, 2019). Pavlovský et al. (2012, s. 190) uvádí pro motivaci zahájení ochranného léčení následující kritéria:

- *„Přítomnost poruchy sexuální preference.*
- *Věk do 35 let s výjimkou pedofilů, kteří jsou nebezpeční doživotně.*
- *Chybějící nebo špatně fungující partnerský vztah.*
- *Již jeden nebo více sexuálních deliktů v anamnéze.*
- *Mentální defekt.*
- *Přítomnost disociální poruchy osobnosti nebo smíšené poruchy osobnosti s asociálními rysy.*
- *Soustavné nadměrné užívání alkoholu (zneužívání jiných návykových psychotropních látek se u sexuálních deliktů často neuplatňuje).“*

Hlavními dvěma cíli v terapii takto postiženého jedince by měla být pomoc pacientovi s řešením jeho problému a jeho resocializace. Z toho poté plyne, že se pacient se svou parafilii sžije natolik, že ji bude mít pod kontrolou. Jako podpůrná řešení tohoto problému se uvádí navázání partnerského vztahu, v některých případech i autoerotika

(Zvěřina, 2019). Současná medicína nabízí pacientům se sexuálními dysfunkcemi celou řadu metod a postupů, jak zlepšit své vzorce chování nebo posílit své sebevědomí.

Patří mezi ně například různé druhy terapie (individuální psychoterapie; partnerská; rodinná; skupinová), direktivní (KBT), nedirektivní (dynamické psychoterapie), ... (Janáčková in Zvěřina a Fiala, 2019).

U obětí

Oběti sexuálního násilí se nepochybně stávají tímto negativním zážitkem traumatizovány. Trauma jako takové Matoušek (2020, s. 13) definuje jako „... *zážitek krajního ohrožení spojený s intenzivním strachem, se kterým se dítě nebo dospělý nedokáže v krátké době vyrovnat. Tato zkušenost má vliv na postoje a chování, a to krátkodobě i dlouhodobě*“. Je proto nasnadě s obětí sexuálního zneužití pracovat se záměrem tento stav zlepšit. A to i z důvodu toho, jak autor dále uvádí, že děti jsou samotnou traumatizací ohroženy více než dospělí z důvodu jejich odkázanosti na jejich péči, nebo například křehkostí a nestabilitou rodiny.

Výše zmíněné tvrzení dosvědčuje i studie z roku 2006, která vznikla pod vedením prof. Petra Weisse. V rámci studie bylo dotazováno 60 žen, které byly hospitalizovány z důvodu schizofrenického onemocnění. Výsledky studie prokázaly, že 29 % z nich se setkalo se sexuálním násilím v dětství a dalších 29 % v dospělosti. Další z výzkumů prof. Weisse, tentokrát z roku 2007, se týkal sourozeneckého incestu a jeho následků. V tomto případě z 1129 respondentů ve věku od 18 do 30 let uvedlo 6,5 %, že tento typ sexuálního násilí zažili a z nich 89 % uvedlo, že je tato zkušenost negativně ovlivnila v budoucnu, třeba i jen krátkodobě. Mezi negativní následky byly nejčastěji uváděny somatické problémy, dále pak noční můry (Weiss, Mansour-Musová, 2006).

Prvotní vyšetření sexuálně zneužitého dítěte se zaměřuje mimo stránku psychologickou i na stránku fyzickou. Stránku psychologickou dále rozdělujeme na dva procesy: emocionální a kognitivní zpracování (Bentovim, 1998). Mezi fyzické příznaky toho, že dítě bylo sexuálně zneužito patří například viditelné změny na genitálu, v oblasti análního otvoru, pohlavně přenosné nemoci, bolesti (genitálu, břicha, hlavy, nebo zácpa (Pugnerová a Kvintová, 2016)).

Základním stavebním kamenem terciární prevence je poskytnout dítěti bezpečí a zamezit dalšímu zneužívání. (metodická příručka Hranice bezpečí (2009) K tomuto

účelu mohou sloužit jak neziskové organizace, které se této problematice věnují (viz kapitola 2.5), tak odborníci z řad psychiatrů, psychologů a terapeutů. Z konkrétních strategií lze vyjmenovat psychoterapii, KBT, rodinnou a skupinovou terapii a farmakoterapii (Vaníčková et al., 2012).

3.3 Možná role sociálního pedagoga v oblasti prevence sexuálního zneužívání

Sociální pedagog, jakožto erudovaný odborník může zasahovat do života mladých lidí jak ve školním prostředí, tak prostřednictvím volného času. V obou případech je jistá pravděpodobnost, že se v praxi setká s dítětem, které bylo sexuálně zneužito, tak jako každému, kdo s dětmi pracuje. Domníváme se, že právě sociální pedagog by mohl plnit funkci člověka, který by mohl poškozenému v jeho životní situaci značně pomoci a nasměrovat ho k aktivnímu řešení jeho problému. Zároveň sociální pedagog může působit i v rovině primární prevence, kdy tomuto jevu může pomoci předejít.

Primární prevence

Sociální pedagogika klade obecně důraz na primární prevenci skrze hodnoty a odolnosti jedince vůči různým životním situacím (Kraus, 2007). Zastáváme názor, že ideálním místem, kde se setkat s primární prevencí je buď skrze pedagogizaci prostředí, nebo skrze sexuální výchovu ve školách.

Základními hodnotami, které je u jedince potřeba budovat jsou dle Chmelíka (2003) vědomí sebe sama, práv a obranyschopnost.

Sekundární a terciární prevence

Kraus rozděluje krizové životní situace na traumatické a na situace vznikající jako důsledek životních změn (Kraus, 2008). Na základě tohoto rozdělení můžeme zařadit sexuální zneužívání do kategorie „traumatické“. Z pohledu sociální pedagogiky je na místě využít svých diagnostických schopností a poznat, že se s člověkem, kterého máme ve své gesci, něco děje. Dále je pak nasnadě začít jednat a zahájit tak proces řešení situace za pomoci různých technik (racionalizace problému, identifikace, únik, agrese, sociální izolace) (Kraus, 2007). Další možností pomoci může být například omezování faktorů, které mohou pomoci vzniku sociálně patologického jevu, nebo přímé zprostředkování konkrétní pomoci (Chmelík, 2003).

II. EMPIRICKÁ ČÁST

4. Pedagogický výzkum

Empirická část této bakalářské práce navazuje a souvisí s částí teoretickou, ze které čerpá poznatky.

4.1 Téma výzkumného šetření

Výzkum se zabývá sexuálním zneužíváním žen v dětství a jeho vlivem na pozdější partnerské vztahy. Respondentky ve svých výpovědích odpovídaly na otázky, které se zaměřují na prožití dané skutečnosti, poté na začátky navazování partnerských vztahů a na současnou situaci v této oblasti.

4.2 Cíle výzkumu

Hlavním cílem této bakalářské práce je *Zjistit jaké má trauma ze sexuálního zneužívání u žen v průběhu dětství dopad na partnerské vztahy v dospělosti*. Předpokladem je zjištění, že negativní zkušenost spojená se sexuálním zneužíváním v dětství ovlivní psychiku člověka na dlouhá léta poté a tato situace se negativně promítne do prožívání a navazování partnerských vztahů.

Pro účely této práce jsme formulovali čtyři dílčí cíle, na které navazují i výzkumné otázky. Jedná se o následující cíle:

- Zjistit, charakter zneužívání.

Zjišťování charakteru zneužívání vyplývající z rozdělení z teoretické práce. Cílem je zjistit, zda se konkrétní případ zneužívání dá klasifikovat jako kontaktní, jak je vymezeno v kapitole 2 této práce, či ne.

- Zjistit, jak dotyčná se situací pracovala

Tento cíl má za účel zjistit zvládající strategie respondentek a jejich motivaci pracovat s negativním zážitkem.

- Zjistit, jak situace ovlivnila pozdější postoj ke vztahům, opačnému pohlaví

Zjistit spojitost mezi sexuálním zneužíváním a vztahy, které daná respondentka v budoucnu navázala. Dále pak zjišťování postoje k opačnému pohlaví.

- Popsat, jak na situaci partner reagoval

Posledním dílčím cílem je popsát, jak reagoval partner respondentky v okamžiku, kdy se mu svěřila se sexuálním zneužíváním, kterého byla obětí.

4.3 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky přímo vycházejí z dílčích cílů. Dohromady poté komplexně odpovídají na hlavní výzkumný cíl.

- Jaký byl charakter zneužívání?
- Jak dotyčná pracovala se svou situací?
- Jak situace ovlivnila postoj ke vztahům, opačnému pohlaví?
- Jak partner na tuto situaci reagoval?

4.4 Výzkumný soubor

Pro účely této práce byly respondentkami 3 ženy v období mladé dospělosti (konkrétně do 26 let), které v průběhu dětství nebo dospívání zažily kontaktní formu sexuálního zneužívání. Posledním předpokladem pro validní interpretaci výsledků je to, že respondentka je v partnerském vztahu, který není povrchního charakteru a partneri se navzájem svěřují o své minulosti a případných traumatech, což je faktor, který je ze všech tří nejvíce subjektivní a pro výzkum částečně limitující. Jedná se o homogenní vzorek, jehož zkoumáním chceme dosáhnout v rámci IPA jak o co největší porozumění jednotlivých výpovědí, tak i jejich vzájemnou komparaci a nalezení podobností mezi jednotlivými případy.

4.5 Metodologie

Strategie a metoda sběru dat

Výzkumnou strategií je kvalitativní sběr dat a výzkumným nástrojem je polostrukturovaný rozhovor. Důvodem zvolení této formy rozhovoru je fakt, že téma sexuálního zneužívání je velice citlivé a v průběhu rozhovoru může dojít k situaci, kdy respondentka nebude chtít na nějakou z otázek odpovědět. V okamžiku, kdy by rozhovor byl strukturovaný a otázky na sebe bezpodmínečně navazovaly, nebyla by zaručena jakási autentičnost výpovědi a celého rozhovoru. Dle Musilové (2003) bychom mohli rozhovor, který byl užít dále konkretizovat na rozhovor zjevný neformální a dále rozhovor individuální.

Rozhovor obsahuje 35 otázek, kdy jsou jednotlivé skupiny těchto otázek a podotázek rozděleny na segmenty, které se vážou vždy k jedné dílčí výzkumné otázce (seznam otázek viz příloha).

Metoda analýzy – Interpretativní fenomenologická analýza (IPA)

IPA pracuje s propojením toho, co subjektivně prožívá člověk a s významem, jaký předkládá společnost. Výpověď respondenta tudíž odhaluje to, jaký přikládá zkušenosti význam

a jak ji prožívá. Metoda zachází do hloubky zkoumané problematiky a rolí výzkumníka je za pomoci abstrakce analyzovat prožitou zkušenost. IPA jako taková vychází z následujících věd: fenomenologie, hermeneutika a ideografie (Šuráňová in Gulová et al., 2013).

Fenomenologie

IPA vychází z Husserlovy představy o fenomenologii (Smith, 2014 in Řiháček et al., 2013). Konkrétně se jedná o formu výzkumu, kdy zkoumáme konkrétní prožitou zkušenost, konkrétního jedince, kdy obě tyto skutečnosti jsou jedinečné, na základě čehož následně popisujeme jednotlivé fenomény (Řiháček et al., 2013).

Hermeneutika

Dle Hendla (2016, s. 71) se jedná o „ (...) *úsilí o porozumění určitým souvislostem v daném fenoménu (...)*“, kdy pomyslným základním stavebním kamenem je tzv. hermeneutický kruh. Interpretace výzkumu tak neprobíhá lineárně, ale výzkumník se neustále vrací k již objeveným skutečnostem a propojuje je se skutečnostmi novými. Šuráňová (in Gulová et al., 2013) uvádí v případě IPA tzv. dvojí hermeneutiku, jelikož se setkáváme se situací, kdy první význam připisuje zkušenosti respondent a druhý význam jí připisuje výzkumník, který IPA zpracovává. Na výsledek má tudíž vliv jak žitá zkušenost respondenta, tak výzkumníková zkušenost s danou problematikou.

Idiografický přístup

Tento přístup pracuje se zaměřením se na konkrétního jedince, jež prožívá konkrétní, jedinečnou situaci (Řiháček et al., 2013). Právě tento přístup je zcela stěžejní pro zpracování IPA, která s těmito individuálními a neopakovatelnými prožitky pracuje.

5 Realizace výzkumu

Výzkum, konkrétně realizace rozhovorů začala v únoru 2022. Vzhledem k citlivosti šetřeného tématu bylo pro zachování morální etiky výzkumu nutná dobrovolnost respondentek. Respondentky byly nalezeny skrze sociální sítě a oslovením instagramových profilů účtů KONSENT, TO PO TOM, PROČ JSME TO NENAHLÁSILI s prosbou o to, zda by mohli sdílet výzvu ohledně shánění těchto respondentek. Ve výzvě byly zahrnuty i požadavky, které bylo potřeba pro výzkum splňovat a kontakt na výzkumníka. Jednotlivé profily výzvu v časovém horizontu cca týdne (nejdříve 26. 1. 2022) postupně zveřejnily začaly se ozývat dívky a ženy, které chtěly na výzkumu participovat. Množství dívek a žen, které bezprostředně po zveřejnění výzvy reagovalo se pohybovalo někde kolem 20 až 30. Mezi dívkami, které na výzvu reagovaly, byly i dívky mladší 18 let. Všem potenciálním respondentkám bylo odepsáno a v případě odmítnutí byl uveden i důvod a poděkování za ochotu participovat na výzkumu. Většina těchto žen a dívek projevila zájem si přečíst práci, či se osobně sejit a na toto téma si nezávisle promluvit.

Dalším krokem byla korespondence s jednotlivými dívkami za účelem od nich na základě neformální konverzace zjistit následující informace: věk, kdy probíhalo sexuální zneužívání (dále jen „SZ“); aktuální věk a zdali mají partnera. Z tohoto šetření vzešel užší počet potenciálních respondentek, ze kterých byly poté náhodně vybrány tři z nich.

S jednotlivými dívkami probíhala setkání za účelem uskutečnění rozhovoru v únoru 2022 (2 rozhovory) a v červnu 2022 (1 rozhovor.) Bezprostředně po ukončení rozhovoru následovalo přepsání záznamů do psané podoby z důvodu zapsání i bezprostředních dojmů výzkumníka.

Z etických důvodů všechny ženy podepsaly dohodu o souhlasu se zpracováním rozhovoru pro použití při akademických účelech, ve které byla zahrnuta i anonymita. Dohoda byla podepisována oboustranně ve dvou vyhotoveních (dohoda viz příloha č. 8). Rozhovory byly realizovány v průměrné délce 40 minut a záznam byl veden za pomoci nahrávacího zařízení. Z důvodu zachování anonymity budou ve výzkumné části jména respondentek nahrazena jmény fiktivními.

5.1 Limity výzkumu

Hlavním limitujícím prvkem pro osobu výzkumníka byla citlivost tématu. Během rozhovorů respondentky působily velice zranitelně a z etických a osobních důvodů nebylo možné je plně vytěžit, co se týče samotného charakteru zneužívání. Vždy se však

podářilo zjistit stěžejní informaci, a to, jestli bylo SZ svých charakterem kontaktní, nekontaktní, či docházelo k oběma situacím.

5.2 Analýza výsledků

Z výše uvedených faktů vyplývá, že právě IPA je nejrelevantnější možnou volbou analýzy tohoto výzkumného problému, bereme-li v potaz i počet respondentů. Jako nevýhodu bychom mohli zmínit nezaujatý pohled výzkumníka, se kterým však metoda počítá.

Samotný proces této analýzy je rozdělen do několika dílčích kroků. Pro účely této práce se budeme řídit dle postupu autorů Smith, Flowers, Larkin (2009), jak je uvádí Řiháček et al. (2013, s. 16-21):

„0. Reflexe výzkumníkovy zkušenosti s tématem výzkumu ...

- 1. Čtení a opakované čtení ...*
- 2. Počáteční poznámky a komentáře ...*
- 3. Rozvíjení vznikajících témat ...*
- 4. Hledání souvislostí napříč tématy ...*
- 5. Analýza dalšího případu ...*
- 6. Hledání vzorců napříč případy“.*

Reflektování výzkumníkovy zkušenosti s tématem je vzhledem k osobnímu zaujetí tomuto tématu spíše postojem, který by se dal popsat jako potřeba o této problematice diskutovat. Během zpracovávání výzkumu byly využity i znalosti, které byly nabyty v průběhu zpracovávání teoretické části práce.

Čtení a opakované čtení rozhovorů probíhalo bezprostředně vždy před zpracováním jednotlivých rozhovorů. Opakovaně byly čteny až pětkrát a v průběhu následujícího čtení byly do textu zaznamenány ručně psané poznámky, které vyjadřovaly jednotlivá témata. Seznam témat vznikal paralelně na vedlejší papír při zapisování do rozhovorů. Následně byla vyhodnocena důležitost a četnost jednotlivých témat, která byla následně zpracována dle popisu kroků 3. a 4.

Průběžná realizace kroků 3. a 4. jsou součástí příloh (č. 9, 10, 11), z důvodu lepšího pochopení výzkumníkovy strategie analýzy. Jedná se o myšlenkové mapy, které mapují vzniklá témata, které dává do souvislostí. Výsledkem těchto myšlenkových map jsou pak jednotlivá hlavní témata (fenomény) a podtémata u každé z respondentek. Dále byly tyto myšlenkové mapy vzájemně porovnány (krok 5. a 6.), kdy výsledkem tohoto porovnání

fenoménu napříč rozhovory je Tabulka 1 (viz níže), kde se nachází soupis fenoménů, která se vyskytovala u všech respondentek.

	Johana	Kamila	Leona
Kontaktní forma zneužívání	✓	✓	✓
Agresor je rodinným příslušníkem	×	✓	✓
Nevhodná/nedostatečná reakce rodiny	✓	×	✓
Pozitivní vliv reakce partnera	✓	×	✓
Bezprostřední sdílení zkušenosti	✓	×	✓
Současná agrese vůči mužskému elementu	×	✓	✓
Nepochopení situace z pohledu oběti	✓	✓	✓
Objektivně záměrné zneužití dětské nevinnosti	×	✓	✓
Problém s navazováním partnerských vztahů v pozdějším věku	×	✓	✓
Upozadování svých emocí na úkor okolí	✓	×	✓

Tabulka 1: Fenomény napříč rozhovory

6 Výsledky výzkumu

6.1 Analýza IPA rozhovoru s Johanou

Rozhovor s Johanou probíhal 19. 2. 2022 v kavárně v Praze. Celé setkání trvalo přes hodinu a půl a bylo zahájeno neformálním rozhovorem. Dále byly vysvětleny formální náležitosti a bylo oboustranně podepsáno prohlášení o anonymitě. Respondentka působila z počátku nervózně a během první poloviny rozhovoru působila velice napjatě, i když se často smála.

Po skončení výzkumného rozhovoru přešla konverzace plynule v neformální rozhovor, kdy jsme se stále držely tématu, jenže v obecné rovině – legislativa, neziskové organizace a chybějící osvěta. V názorech jsme se zásadně scházely.

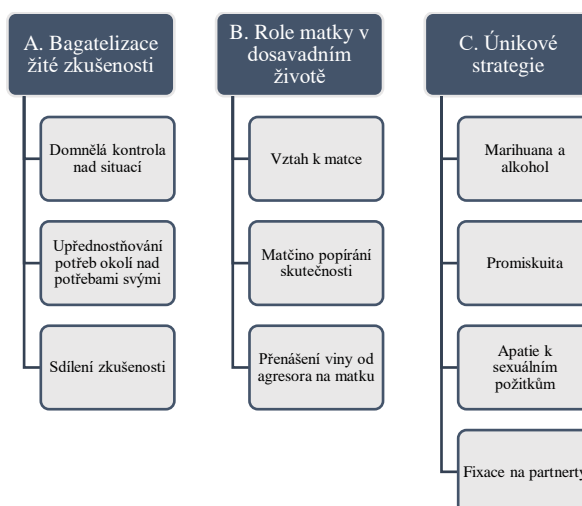
Příběh Johany

Johana byla v dětství sexuálně zneužívána partnerem její matky, který byl tou dobou o deset let starší než ona a o 30 let mladší než matka. Johaně bylo v době začátku těchto událostí 11 let a zneužívání trvalo 3 roky. Komunikace s agresorem však přetrvává dodnes. Za nejvíce traumatizující subjektivně považuje osahávání z jeho strany, kdy byla oblečena pouze v županu.

Zásadní roli v jejím příběhu však hraje již zmiňovaná matka, která na úkor Johany držela spíše při příteli a na situace, které za doby jejich (i po) soužití nereagovala dostatečně adekvátně. Johana bere antidepresiva, dochází na terapie a zažívá panické ataky, které však dává za vinu užívání marihuany.

Partnerský vztah, který v době rozhovoru měla popisuje jako “volný vztah”, kdy si s partnerem, se kterým takto fungují 3 roky, nejsou výhradně věrni, avšak přiznává jakési hlubší pouto mezi nimi a žárlivost. Její výběr partnerů se sužuje na citlivé muže, kreativně založené a citlivé, jako je ona sama.

Hlavní témata

Obrázek 1: Schéma fenoménu u Johany

A. Bagatelizace žité zkušenosti

a. Domnělá kontrola nad situací

Pocit, že situaci má Johana pod kontrolou se během rozhovoru prolínal vícekrát: „... jako právě si pamatuju, že jsem měla pocit, že to mám jako mnohem víc ve svých rukách, než jsem měla, takže ony mi říkaly ať to někomu řeknu, ...“ Zároveň tento její subjektivní pocit posílila její matka, která svého tehdejšího partnera obhajovala: „A že prostě on za to nemůže chudák a že prostě mi říkala že před ním nesmím bejt přitažlivá a takže se to právě votočilo úplně proti mně. Což ještě víc podpořilo to, že jsem jakoby měla pocit, že jsem to měla v područí.“ Tyto skutečnosti vyústily v to, že Johana v době, kdy byla sexuálně zneužívána tento fakt nebrala v potaz: „Nene, úplně ne, já jsem to fakt vnímala jako rovnocenně.“ V okamžiku, kdy si uvědomila, že je obětí trestného činu, měla strach to aktivně řešit: „Protože jsem se tak strašně bála že jako se to dozví a že se z toho zhroutí. Že to.. že proto jsem to jako chtěla všechno vyřešit sama no.“

I retrospektivně, s odstupem času není patrná její role oběti, se kterou se neztotožňuje. Na otázku, jak její negativní zkušenost ovlivnila její vztah k opačnému pohlaví odpověděla: „Jen možná nedokážu říct.. mně občas až překvapuje, jak moc mi to vlastně bylo jedno. (smích). Že normálně by asi tadyto jedno asi nemělo bejt, ale naopak mě až jako občas vyděsí to, jak moc toho nevidim.. jako nic.. co by se mělo stát. což prostě ... Jakoby že to pro mě bylo tak strašně jako přirozený, že na sebe můžu nechat někoho sahatno.....“ K otázce navazování vztahů byla odpověď obdobná: „Já právě jako

nedokážu určit, nakolik mě ovlivnila jako přímo ta situace.” Ke konci rozhovoru se Johana vyjádřila následovně: „ (...) *že jsem věděla, že mě to tolik neovlivňuje. Že jakoby .. nebo to tak cejtím já. Že jsem naopak jenom tak zpasivněla.*”

b. Upřednostňování potřeb okolí nad potřebami svými

Johana je velice empatická žena, která napříč svojí těžké situaci raději upřednostňovala potřeby jiných, včetně agresora, než ty své: „*A to celý trvalo třeba tak 2 minuty sice jenom, ale prostě bylo to takový intenzivní a potom a potom vlastně já jsem i na to vlastně zareagovala že jsem mu řekla, že kdyby něco jako chtěl, tak že jenom, jako rukou (mluví pomalu).*” Dalo by se říci, že jistou roli hraje v tomto případě i absence sexuální výchovy, kdy hovoříme o tzv. konsentu a Johana se vyjádřila následovně: „*A ještě jsem neznala ten takový ten pocit z toho, že já to nechci prostě. Že jsem myslela, že když se to děje, tak je to to správný prostě. Takže tak.*”

I přes její ambivalentní vztah k matce, jak bude popsáno níže, se tento fenomén týká i právě matky, a to v otázce řešení situace v době, kdy probíhala: „ (...) *ale já jsem to říct nechtěla, protože jsem tím nechtěla jakoby vlastně zlomit mámu.*” V jiném tvrzení Johana označuje právě matku jako oběť, o kterou bychom měli mít strach: „*Že prostě jsem si to uvědomila a že by to prostě neměl dělat a že prostě tím ubližuje mámě. Hlavně jsem jakoby měla strach o tu mámu.*” Nebo například vyjádření ohledně situací, kdy mohla SZ bezprostředně zastavit, ale neudělala to: „*Takže já jsem jakoby vlastně vzala veškerou tu zodpovědnost na sebe. Kvůli jejímu dobru no..... (ticho).*”

Problém nedostatečného vnímání svých potřeb se přenesl i do nedávné minulosti a současnosti. Tématem rozhovoru byly v této fázi současné vztahy, či vztahy z nedávné minulosti: „*A naopak jakoby já jsem věděla, že já jsem jakoby ten jejich jako prostředek, ale bylo mi to jedno.*” Na otázku, jak se změnil sexuální život s partnerem po svěřením se s traumatem Johana odpověděla: „*Ne, nepříjde mi.*” . Na doplňující otázku ohledně nastavení hranic však odpověděla takto: „*No jako, to jo. A tak to je doted'.. občas se něco stane, co mi není příjemný, tak to prostě řeknu.*” Avšak se zde opět setkáváme s upozaděním svých potřeb na úkor partnera, i když s progresem, kdy tyto potřeby prosadí až po aktu: „*No mám problém to říct během toho sexu, takže to říkám až potom.*” Vysvětlení je zde stejné, jako v případě s matkou a řešením situace: „*Jo to jo no, ale zase tam je takový to že nechci prostě dělat ten problém (smích) to mám jakoby vůči partnerům, (...)*”

c. Sdílení zkušenosti

Ač Johana vědomě či nevědomě bagatelizovala celou situaci, nenechávala si to, co se jí děje, pro sebe a již v době, kdy k SZ docházelo, se svěřila kamarádkám: „*No mým kamarádkám no. Těm teda bylo stejně co mě (věkově).*” V pozdějším věku se svěřovala i svým partnerům, u kterých fakt, že jim to řekla, nepřikládá velikou váhu: „*Jo já jsem to jako všehovšudy řešila s nejdřív s těma kamarádkama možná v těch dvanácti, potom teda jakoby s tím prvním přítelem, s tím druhým přítelem a případně jako s nějakajma lidma, co měli nějaký podobný to...*”

Komu se však Johana bála svěřit, byla její rodina. Role matky a proces svěřování se přímo jí bude popsán v následující sekci. Johana se spíše než samotné reakce bála, že by rodina situaci aktivně řešila: „*Protože jsem se hrozně bála, že by se to jakože nějak víc řešilo od té doby*” Avšak v okamžiku, kdy se sestře a tátovi svěřila, byla z jejich reakce spíše zklamaná: „*jak i ta sestra, tak i ten táta to pro ně možná bylo takový jako sousto, že mě neochránili, že v zásadě na to nějak moc nezareagovali. A přijde mi, že jako kdyby na to úplně zas tak jako zapomněli.*” Tento fakt dává za vinu samotné závažnosti situace: „*(...) i když třeba jako zmíní to jeho jméno, že jako.. nic no prostě je to takový zvláštní jakoby. Že to i pro ně asi bylo hodně.*”

Svěřování se současnému partnerovi bylo jiné, než u partnerů předchozích: „*Já jsem mu to vlastně nějak začla říkat (...) a prostě jsem tehdy jsem to začla tamtěm dvěma vyprávět jen tak. Tady tomu by mi přišlo takový hloupý jen tak říct, aby to nevypadalo, že nějak jako fňukám. (...) Takže jsem mu to začla vyprávět až když jsme si poprvý povídali tak nějak o tom co mi vadí a nevadí během spaní (sexu) prostě že nějaký specifický věci, že jsem řekla, že ne, protože na ty mám vzpomínky, prostě z těch ostatních...*” Svěřování jako takové má Johana spojeno s lítostí, kterou nechce být konfrontována: „*(...) poprvý to byl partner, co jsem nechtěla, aby měl vůči mě nějakou jako lítost, protože vlastně.. no.. ten první mě vlastně na bázi toho opustil. Takže to ve mně zůstalo, že nechci, aby mě ten člověk jako nějak hodně litoval (smích).*”

B. Role matky v dosavadním životě

a. Vztah k matce

Johana se během rozhovoru několikrát poměrně ostře vyjádřila vůči své matce: „*Nee, ona je hráblá (smích).*” Zároveň kriticky dává do spojitosti fakt, že ji vychovávala primárně ona a že na ni měla vliv, hlavně se co vztahů týče: „*Jako samozřejmě*

se zas vrátím jako k tý mámě, protože jakoby mám pocit že kvůli ní hodně jako nedokážu žít bez partnera a držím se jich zuby nehty jakmile jdu prostě ty špatný věci.” „Takže jako to bych asi řekla no, že jako kvůli tý mámě a jejím postojům k tomu jako tíhnu, k těm partnerům.”

Roli matky a kvalitě jejich vztahu příkládá větší vliv než samotnému SZ: *„Prošla jsem kvůli němu jako těžkou školou, ale naučilo mě to něco vo nějakým jako smýšlení lidským. Ale spíš jako cítím ten vztah vůči tý mámě furt do teď. Protože jako von byl jenom takovej jakoto díky čemu se ukázalo to jako.. mámina pravá strana.”*

S partnerem, kterému se svěřila s SZ paralelně řešila i tento vztah, s tím, že výstupem byla z jeho strany stejná interpretace problému, jak ji podává sama Johana: *“Pochopil, že spíš jsem jakoby mám ten blok vůči tý mámě od té doby.”*

b. Matčino popírání skutečnosti

Jak bylo zmíněno výše, matka Johany sehrála v jejím případě nemalou roli a Johana je si toho plně vědoma. Ve fázi, kdy si již uvědomovala, že chování partnera její matky vůči ní není adekvátní a rozhodla se svěřit se matce, reagovala matka protektivně vůči partnerovi: *„Tak to vyřešila tak, že jsem jakoby já měla zakázaný před ním chodit v plavkách, já jsem před ním nesměla hrát na kytaru, já jsem prostě nesměla dělat nic jako co by ho mohlo nějak ...”* Matka se snažila partnera omlouvat prostřednictvím nějaké formy generačního traumatu, které nepřímou prezentovala: *„Jojojo, protože mi vysvětlila, že to prostě mají v rodině takového démona (smích). A že prostě on za to nemůže chudák a že prostě mi říkala že před ním nesmím bejt přitažlivá a takže se to právě votočilo úplně proti mně.”* Johana matku opakovaně informovala o SZ, ale reakce nebyly adekvátní situaci, i když s občasnými prvky progresu: *“A teda jako samozřejmě jsem měla všechno zakázaný a potom to konečně omezila i na něj, ale že jsme se jako nesměli vidat.”*, který však opět omezoval pouze Johanu, nikoliv agresora, či matku: *„Ale ona se s ním furt vidala, ale jakoby my jsme se nesměli potkat prostě.”*

Na krátkou dobu došlo k rozchodu matky a agresora, kdy se tento muž snažil dostat do jejich bytu, ve kterém v tu dobu Johana byla s tehdejšími partnerem. I po tomto incidentu jej matka obhajovala: *„a ona tom fyzickým absolutně nevěděla, že jsem jí to nikdy neřekla. Což mi přišlo divný, ale už to byla takový dálka, že jsem nevěděla, no a 3 dny na to se dali zpátky dohromady. Tak jsem se prostě odstěhovala.”* Johana se v jednu dobu od matky na krátký čas odstěhovala ke svým kamarádovi, a matce to objasnila přímo

argumentem, že to je kvůli jejímu partnerovi: „*A ona to zase otočila, že neví o žádném fyzickým, že ví jenom o těch zprávách. I když jsem jí 3 dny před tím to řekla (smích).*”

c. Přenášení viny od agresora na matku

Role matky je v případě Johany zásadní do té míry, že přenáší vinu od agresora přímo na ni: „*No to rozhodně pro to moje vnímání toho. Protože nakonec jakoby pro mě z těch dvou byla vona ten ten jako zlejší (pomalu) aktér ... v zásadě.*” Z její výpovědi, když mluví o opakovaných pokusech agresora ji kontaktovat, je však patrné, že matka si uvědomovala vážnost situace: „*No a on mi právě jako jednou za čas napíše, že se mi hrozně vomlouvá a že prostě prej může .. za hrozně moc...že mu dokonce i máma říkala, že von může za hrozně mejch psychických traumat kvůli tady tomu.*”, Postoj proti matce stále přetrvává: „*Takže von třeba má pocit, že může za mnohem víc, než jako doopravdy může a (...) třeba jako mnohem víc traumat mám právě spíš z tý mámy než jako z něj, takže to je zvláštní, že mu tadyto říká a že právě se hrozně se chce jako udobřit*” Paradoxně ten samý model chování Johane prezentovala sama matka: „*Že ... mi to jako vysvětlovala tak že voni jsou jako ti tupí primáti, kterým my se musíme jako (...) když udělají něco oni špatně, tak vlastně to je jako bysme za to mohly my? Nebo jako že jsme ho dostatečně neohlídaly.*”

C. Únikové strategie

a. Marihuana a alkohol

Johana v rozhovoru často zmiňuje období ve věku dvanácti let, což je právě období, kdy docházelo k SZ: „*No jojo, tak protože já jsem prostě v těch dvanácti začala i jako pít a tak.*” Souvislost SZ s pitím alkoholu však popírá a vysvětluje jej svou subjektivní vyspělostí. „*Hmmm, to ani si nemyslím, ale spíš jenom jsem se obecně cejtla hodně Mnohem víc vyspělejší, nebo jakoby ... takže jsem jako vždycky byla mezi jako staršíma, i v těch dvanácti.*” Další zmínka o látkách ovlivňující psychiku nastává v okamžiku, kdy odpovídá na dotaz, jestli navštívila odborníka typu terapeut, psycholog. Jedná se konkrétně o zmínku o užívání marihuany, kdy však již souvislost s negativními zážitky z dětství do spojitosti s panickými atakami, dává: „*Já jsem tam byla s panickým atakama. Se mi rozjely jako chronicky prostě. Ale to bylo po trávě. Protože se mi to ... ale jako je pravda, že jsem .. že vždycky to bylo takový úzkostný doma, takže to asi ve mně bylo no, že, že mi to něco rozjelo.*”

b. Promiskuita

K tématu ohledně ability najít si v pozdějším životním období partnera odpovídá Johana ve spojitosti s promiskuitou: „*Takže si tím partnerstvím, takže jako našla jsem si hned. Ale je pravda že jako spíš jsem si během těch promiskuitních let jsem si právě jako.. tam mi bylo jedno, kdo to je. Takže jsem nechala ty lidi si dělat, co chtěj, protože jakože jsem byla zvyklá jako na to, že to skončí a stejně mi ten člověk mi je jedno.*” K tématu promiskuita se pojí také apatie, která bude rozebrána v následujícím bodě: „*Jo jako já chodím na terapie už od těch vlastně třeba patnácti. A vlastně já jsem jako to tak na chvíli zmínila jenže (mluví pomalu) takhle, já jsem třeba jako ... právě hodně přemýšlela na kolik mě to ovlivnilo v tom sexuálním životě, protože jsem byla hodně jako promiskuitní dobu a potom ale.. a zároveň ale jsem z toho neměla úplně to potěšení.*” I v tomto případě přiznává možnou souvislost promiskuity a SZ.

c. Apatie k sexuálním prožitkům

Jak bylo již zmíněno, s promiskuitou se v případě Johany pojí apatie k tomu, co se děje s její tělesnou schránkou v sexuální oblasti: „*Ale spíš jako já nevím jak to popsat, ale třeba i ta celá ta moje jako promiskuita vznikla z toho že mi to bylo jedno.*” Tento fenomén zmiňuje i v souvislosti s jejím stávajícím partnerem, který má podobný postoj: „*Asi jako nás to tak spojilo, protože právě jsme spolu začli spát jako první. A bylo to prostě na ten počet a na to jako odehrání, vůbec to nebylo tak jako.. pro potěšení.*” Johana si uvědomuje, že tento její postoj v sexu zřejmě pramení ze SZ: „*(...) kvůli tomu jako prvnímu setkání s intimem skrze něho je nějaká ta moje jako pasivnost vůči prostě těm intimním vztahům. Což teda se teďka už lepší. Ale jakože do těch sedmnácti jsem to měla fakt hodně.. no.. a právě i třeba vůči nahotě. Že mi to prostě přišlo jako jedno.*”

d. Fixace na partnery

Pro Johanu je stav jejího aktuálního stavu velice zásadním prvkem v životě, co se týče kvality prožívání. Tento fakt však nebere jako pozitivní, vyjadřuje se k němu jako k faktoru omezujícímu: „*(...)mě to přijde jako mínus, že prostě to partnerství a ten vztah je pro mě největší hybatel jakoby v životě. Co se jako mojí psychiky týče...motivace.*” Vzhledem k charakteru jejího aktuálního vztahu je tento postoj do jisté míry paradoxní, jelikož vztah charakterizovala jako „volný”: „*(...) že jako hodně mě ovlivňuje prostě moje psychický rozpoložení, jak na tom je ten vztah.*” Dále pak tento postoj generalizuje na všechny své dosavadní vztahy: „*Jakoby já vždycky k těm partnerům tíhnu jako k jedinému jako mému středobodu. Prostě že jsou moje jediná rodina.*”

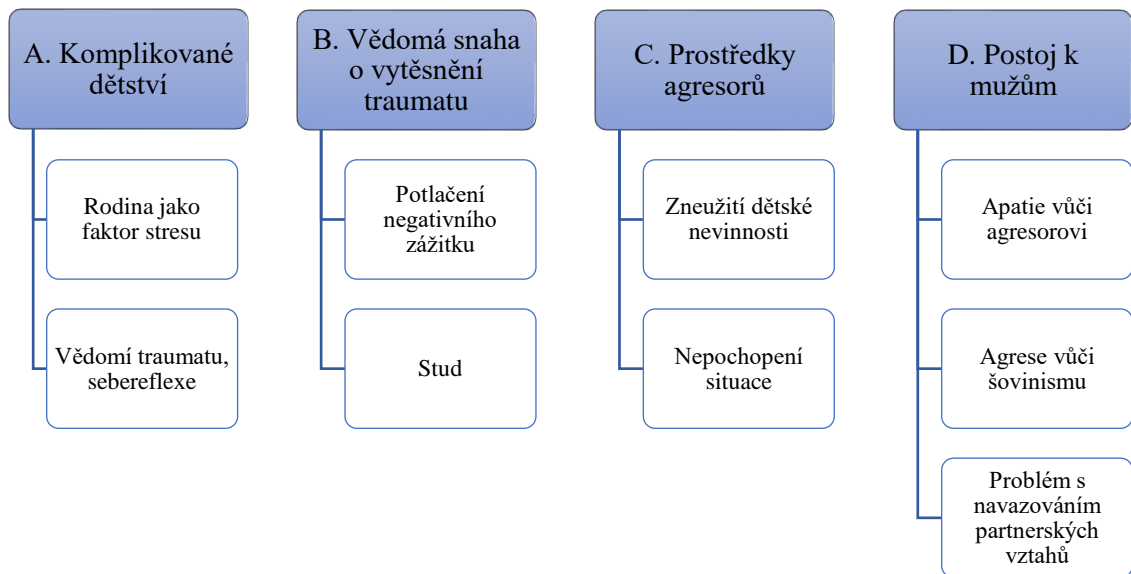
6.2 Výsledky IPA s Kamilou

Rozhovor s Kamilou proběhl v Olomoucké kavárně dne 19. 2. 2022. Kamila byla po celou dobu rozhovoru uvolněná a působila velice vyrovnaně. Rozhovor trval zhruba hodinu. Po ukončení rozhovoru následovala debata o její aktuální práci, vztahu s přítelem a nedostupnosti psychiatrické péče v České republice.

Příběh Kamily

Kamila uvádí 2 události ze svého života, které byly sexuálním zneužíváním a které ji ovlivnily. První událost se stala ve věku 7 let, kdy se SZ dopustila její tehdejší, o 5 let starší kamarádka, která ji osahávala a volila nevhodné způsoby her s panenkami. Druhou, jak Kamila uvádí – více traumatizující zkušenost má se svým nevlastním bratrem, který ji pod záminkou hry násilně držel blízko svých genitálií a během jednoho incidentu na Kamilu sahal, když spala a nemohla se bránit. Kamila se s prvním incidentem svěřila své matce, která situaci neřešila. Další příležitostí se komukoliv svěřit byl až rozhovor pro účely této práce. Kamile bylo v době rozhovoru 25 let.

Hlavní témata

Obrázek 2: Schéma fenoménu u Kamily

A. Komplikované dětství

a. Rodina jako faktor stresu

Kamila hned na samém začátku rozhovoru zmínila fakt, že neměla jednoduché dětství a propojuje tento fakt s nynějším nastavením: „*Já jsem na to teda docela jako citlivka, tím a možná jako nejenom tím co se mi jako třeba dělo v dětství nebo tak ale celkově jako se zajímám o ten feminismus a takový ty věci.*“

Charakter rodinných vztahů taktéž brala jako překážku, proč nezačít pracovat s uvědomením svého traumatu: „*(...) protože já jsem jako řešila víc jakoby těch rodinných záležitostí, že mě to taky nějak jako neklapalo s našima, že mamka je taky jako nemocná trošku psychicky, takže tam jsme nikdy jako neměly úplně skvělý vztahy, takže jako z mé strany tam šlo jenom o to prostě .. neříkám odpustit, asi ani mámě ani jako mámě neodpustím některý věci asi nikdy, ale prostě došla jsem nějak jako do bodu, kdy jsem si řekla dobrý, prostě stop, nebudu se tím jako trápit a musím jako jít dál.*“ Zároveň je v její výpovědi patrná jakási snaha se od těchto zážitků oprostit: „*(...) ale to špatný dětství obecně mi jako spustilo třeba jako problémy nějaký psychický, který si nesu do teď. A aby se z toho prostě člověk nezbláznil, tak jsem tomu musela dát stopku zanechat to za sebou, (...)*“ Důležitost dětství zmiňuje také bezprostředně před zmínkou o samotném zneužívání. Jelikož byl agresorem její nevlastní bratr, jsou dva faktory - dětství - rodina - zneužívání - vzájemně propojeny: „*Jako rozhodně já o nějakých dejme tomu traumat a od nějakých jako prožitých psychických nepohodod v dětství se pak odvíjí strašně moc věci, a tím že já jsem to dětství měla celkově špatný a ještě jakoby tady ten vztah jako s bráchou, samozřejmě mě to pošramotilo a v důsledku se to přenáší i do jako fyzickejch problémů.*“

b. Vědomí traumatu, sebereflexe

Míra uvědomění si závažnosti situace a jejího vlivu na aktuální život je u Kamily veliká. Uvědomuje si, že ji její negativní zážitky poznamenaly: „*No a pak teda ta jako pro mě ta horší věc, která mě jako poznamenala nějak jako víc, tak tam vlastně se jednalo o mojeho bratra.*“ Ke konci rozhovoru shrnuje svůj přístup následovně: „*Jako takhle mě nic nenapadá, jenom prostě že fakt stačí jako jedna taková věc a člověku se fakt může úplně posrat život, když to tak řeknu na plnou pusu.*“

B. Vědomá snaha o vytěsnění traumatu

a. Potlačení negativního zážitku

Ač si Kamila nyní závažnost plně uvědomuje, v bezprostředně po SZ tomu tak nebylo a nebylo tomu tak ani následující roky: „*Tím že jakoby pro mě to bylo jakoby nepříjemný, traumatický, jako logicky, že (smích), nikomu to ais není příjemný takový věci, tak já jsem se to právě snažila jako vytěsnit, potlačit, víš že jako jsem chtěla.. na to zapomenout a vlastně i několik let prostě jsem prostě jako mi to úplně zapadlo někde hluboko a jako nepamatuju si narovinu jako.. tu chvíli kdy mi tohle znovu vyplulo, ale asi i obecně, jak se o tom teď dost mluví o těchto tématech, což je skvělý, (...).*”

Postupem času se však snažila sžít s rolí oběti: „*No nicméně jsem se jako snažila nějak jako vytěsnit tady tohlencto. Říkala jsem si dobrý, třeba si to jakoby špatně pamatuju, potom ale jakoby v kontextu toho, co se dělo dál tak jako mi došlo prostě že jako že jsem si to jako nevymyslela, (...).*” Samotné uvědomení si a znovu vzpomínání na SZ pro Kamilu nebylo jednoduché, jelikož se jí odkrývalo více věcí najednou, které nebylo lehké zpracovat: „*Že fakt mě to ovlivňuje jako v mnoha oblastech a třeba několik let to bylo v pohodě, tím jak jsem to měla potlačený, tak tím jak se ta mysl jako tím nezabývala tadytou věcí, tak prostě bylo to uspaný a člověk to neřešil, ale teď jak si vzpomínám na víc a víc traumat z toho dětství včetně tadytoho, tak tím je to vlastně horší (...).*”

b. Stud

Častým motivem rozhovoru byl stud. Kamila se několikrát vyjádřila, že se stydí za to, co se jí stalo. Stud ji provází již od začátku SZ nevlastním bratrem: „*Jako tam už mi to bylo jako divný, jako není to tak že bych ihned, že by mi v hlavě jako bliklo, „ježiš on mě zneužil” ale věděla jsem, ... i proto jsem to nikomu neřekla, protože jsem za to styděla, i prostě jakoby v tom věku jsem jako chápala, že by se to jako nemělo dít (...).*” K bratrovi se i v současnosti vyjadřuje se studem: *Jako strašně jsem se za to styděla, jako vůbec že to je můj bratr, jako fakt strašně (...).*”

C. Prostředky agresorů

a. Zneužití dětské nevinnosti

V příběhu Kamily agresoři byli nezávisle na sobě. Oba však měli společný rys, a to, že zneužili její dětské nevinnosti a snažili se SZ prezentovat jako hru, zábavu, či něco zajímavého, co však mělo skrytý podtext: „*No jako zajímavá zábava mě to přišlo jako hrozně přčovní, protože že jo, já jsem byla prostě děcko, já jsem jako nechápala, já jsem v tom neviděla žádný sexuální smysl, pro mě to prostě bylo hahaha ona je nahatá tak prostě budu to kreslit, že.*”

Jako hru prezentovala svoje nevhodné chování zprvu dívka, která ji osahávala: *“Tak jako po mně vlastně chtěla, ať si sundám kalhoty, ať si sundám kalhotky a jakože nějakým takovým... jak to říct... jako zkoumavým způsobem prostě se mě jako dotýkala. Jako prezentovala mi to jako nějakou hru...jo že jako já se teď jako budu dotýkat tady a představuj si prostě ...Jako nějaký věci a já jsem fakt jako nechápala prostě o co jde, já jsem za tím neviděla nic jako sexuálního, protože prostě jsem byla dítě.”* Stejně tak i nevlastní bratr: *„On teda jako si vymyslel takovou skvělou zábavu, že vždycky jako před spaním (...). měl na sobě jako peřinu, tak si vymyslel, že nějak obtočil nohy a že já ... on to jako nazval hru na pavouka a jako na mouchu. Taková jakože ... no a že já jako mám být ta moucha a že vlastně jako hlavou mám prostě dát prostě dát jemu do klína a mám prostě jako čekat až on vlastně sklopne ty nohy, jako k sobě. Tím že jakože hlavu jsem samozřejmě měla v jeho rozkroku... no a mým úkolem bylo se jako vymanit z toho sevření toho „pavouka“ a jako pro mě to byla taky strašná zábava jo, já jsem jako byla děčko, já jsem jako nechápala vůbec o co jde.”*

b. Nepochopení situace

Tím, že Kamile bylo v době SZ velice málo let, neměla dostatečné znalosti o tom, jaké chování je pro ni vhodné a jaké není: *„ (...) ale vlastně donutila mě, respektive já jsem nechápala proč to chce, ale dělala jsem to (...).”* I když se s úplně prvním zážitkem svěřila svojí matce, nedostalo se jí pořádného vysvětlení. *„No ale mě to prostě...já nevím, přišlo hrozně legrační, tak jsem za tím šla za mojí mámou a ona mi tak jako nechci říct jakoby nadala, ale řekla mi že se to asi úplně nesluší, malovat třeba takový věci. Ale mě to prostě nedocházelo tady tohle.”* I na SZ bratrem reaguje obdobně: *„ (...) já jsem jako byla děčko, já jsem jako nechápala vůbec o co jde.”* Nepochopení toho, co se děje, v kombinaci s faktorem zamrznutí prožívala Kamila i během situace, kterou subjektivně hodnotí jako nejvíce traumatizující: *“A zjistila jsem teda nějak jako v tom polospánku, že teda jako na mě sahá.... A že se mě jako dotýká různě po těle. I jako intimních partiích a tak... a jako nevím, nevím proč jsem jako nezareagovala, takže jsem se jako nezbudila, neokřikla jsem ho. Ale tím, jak jsem byla prostě v šoku a prostě nevěděla jsem jako... prostě člověk se vzbudí a je úplně zmatenej a to, tak jsem jako vůbec nevěděla, co mám dělat, tak jsem jako dál dělala že spím, že prostě kdyby samozřejmě zašel dál nebo tak, tak asi samozřejmě člověk nějak zakročí, ale tím že jsem měla strach, byla jsem z toho zmatená, nevěděla jsem jako co se děje.”*

D. Postoj k mužům

a. Apatie vůči agresorovi

Vůči agresorovi – nevlastním bratrovi se Kamila vymezuje následovně. „*A není to tak, že bych k němu jako cítila nějakou nenávisť. Já k němu necítím vůbec nic. Víš, jakože není to tvůj bratr a jako.. dobrý když ho potkám, třeba pozdravím ho, je mi to jedno, ale nemám s ním vůbec nic společného, nechci prostě. Neexistuje. Takže asi tak no.*” Je zde patrná jakási apatie, kterou vůči němu s odstupem času má, ale zároveň, jak bylo interpretováno výše, zároveň zde figuruje i stud.

b. Agrese vůči šovinismu

Kamila postoj k mužům byl ovlivněn více faktory. Jak sama přiznává, nemůže za to pouze bratr, ale do jisté míry i jiní muži: „*Ale jako táta on nebyl jako špatnej, ale tím že prostě jsem získala už nějak jako v tom dětství ten blbej náhled na ty muže tak prostě to taky mělo jako vliv.*” Muže obecně vnímá jako autoritu: „*Že když už teda jakože jsem narazila třeba na nějakýho jako muže a teď se bavím třeba o tom dětství, tak já jsem je vždycky vnímala jako strašnou autoritu, který se musím jako bát, ke který musím jako vzhlížet.*“

Kamila byla konfrontována i s verbálními projevy SZ, které si také pamatuje dodnes: „*A vím, jakože když už mi třeba bylo 13 nebo 14 tak jako kolikrát někdo jako na ulici nějakej prostě starej chlap mě oslovil nějak jako kvůli sexu. Je to odporný, nenávidím úplně dodneška tyhle věci.*” Tyto zážitky v ní zanechaly odpor k šovinistickému chování: „*(...) jako byla konkrétnější, třeba mám strašnej problém jako se šovinisty, není to tak že bych nenáviděla muže, nebo že bych jako preferovala jenom jako ženský, ale mám třeba fakt jako obrovské problém se šovinismem a že to přechází až jako nechci říct jako do agrese, ale jakmile někdo začne projevovat tady nějaký ty šovinistický rysy, tak jako se neznám no (smích).*”

c. Problém s navazováním partnerských vztahů

Na otázku, zda ji SZ ovlivnilo, odpověděla Kamila zcela jasně: „*Negativně... rozhodně.*” Dále vnímá toto ovlivnění i co se týče vztahu k mužům obecně: „*No jako ovlivnilo mě to dost. A určitě negativně.*” Zároveň se dotýká problematiky navazování vztahů, které pro ni bylo v důsledku SZ náročné a ztížené: „*Já jsem jako dlouhou dobu nebyla prostě schopná vůbec jako promluvit jako s klukem jo, že jsem jako s tím fakt měla problém obecně jako s muži nebo tak (...)*”

V rámci odpovědi, zda si myslí, že ji SZ ovlivnilo i po zdravotní stránce zminila následující: „ (...) *ale pak jsem třeba měla problém i v navazování nějakých jako partnerských vztahů a potažmo teda jako s nějakou tou jako sexuální rovinou.*” Kamila byla schopna navázat svůj první vztah v devatenácti letech. O vztahu se však vyjadřovala spíše nejistě, kdy nebylo jasné, jestli to vztah byl. Během rozhovoru bylo vidět, že o této zkušenosti nechce Kamila mluvit: „ (...) *pak teda jako už třeba v té pubertě, to jsem jako nebyla schopna navazovat vztahy a vlastně nějaký první vztah.. no to ani nebyl vztah.. první nějakou známost nebo takovej nějakěj.. tak jako s klukem jsem měla vlastně až v devatenácti.*”

V době rozhovoru Kamila ve vztahu byla. Nikdy se však partnerovi se SZ nesvěřila: „*Neví, neví a asi mu to ani jako neřeknu.*” Tento rozhovor byl prvním momentem, kdy se komukoliv se svým negativním zážitkem svěřila. Odůvodnění můžeme opět najít v tom, že se Kamila stydí za to, že agresorem byl člen její rodiny: “ (...) *ale tím že je to jako v rámci rodiny, tak prostě o to víc se za to stydím no. Tak prostě že jsem s ním jako jedna krev a nechci nechci mu to říkat (zmiňuje jméno partnera)*”.

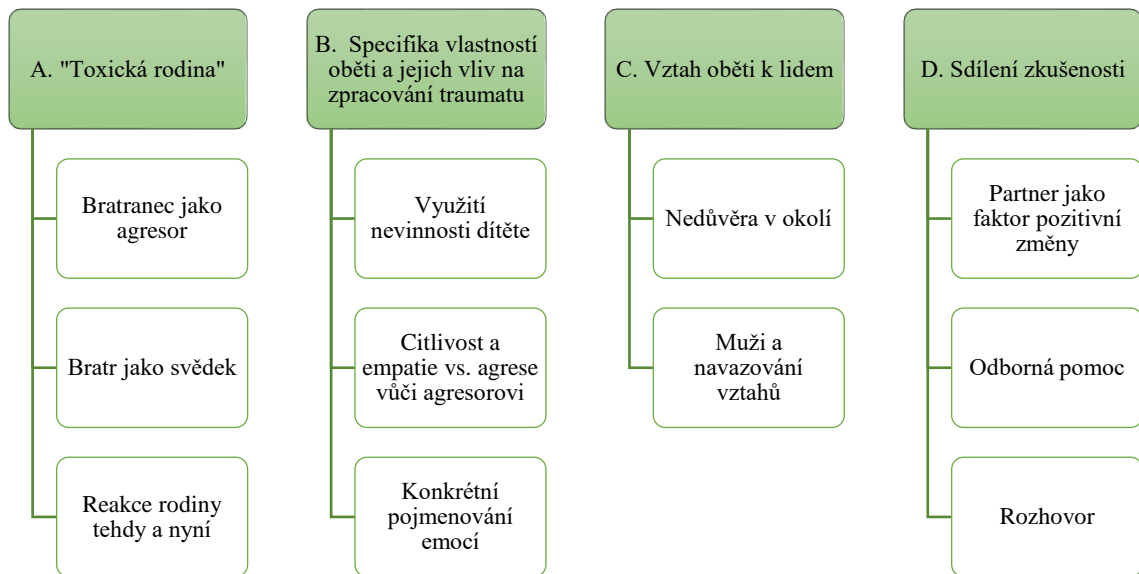
6.3 Výsledky IPA s Leonou

Rozhovor s Leonou proběhl v areálu Letního kina v Olomouci. Toto prostředí zvolila sama respondentka, jelikož uvedla, že se zde cítí dobře a je zde možnost soukromí. Leona byla zprvu nervózní, ale postupem času se během rozhovoru uvolnila. Rozhovor byl pro Leonu velice emotivní a náročný. Po rozhovoru následovala nezávislá debata mimo téma, z důvodu snahy o zlepšení nálady Leony. Z pozice výzkumníka byl tento rozhovor nejnáročnější na zpracování, jak pro účely práce, tak emoční.

Příběh Leony

Leona byla po dobu letních prázdnin ve věku 7 let sexuálně zneužívána svým bratrancem, který je o 10 let starší. SZ probíhalo v prostředí domova a svědkem byl její bratr, dvojče. Její rodina, která o problému věděla situaci nijak neřešila. Leona nachází obrovskou oporu u svého partnera, který si zřejmě také prošel SZ a má tudíž pro partnerku pochopení.

Hlavní témata

Obrázek 3: Schéma fenoménů u Leony

A. "Toxická rodina"

a. Bratranec jako agresor

Název prvního fenoménu "toxická rodina" vyplývá ze samotné výpovědi Leony. Agresorem, pachatel, byl totiž její bratranec: „*Můj starší bratranec, je o 10 let starší.*” Ten se na ni dopustil následujících činů: „*A tak konkrétně... prostě... sexuální zneužívání ... ať je to penetrace, nebo mě nutil k orálnímu sexu ... vysvlíkat se před ním a sahat na něj celkově... a prostě podobné věci. Takové ty prostě klasické, když už to zajde hodně do detailu. Vždycky mě vzbouzel v noci, když nás hlídal. Rodiče byli vždycky někde na večeri s kamarádama tak já jsem měla zrovna postel u dveří. Tak mě vzbudil, dal mě do jiný místnosti a takže tak.*”

b. Bratr jako svědek

Další člen rodiny, který hrál v době SZ byl její bratr, který věděl, co se děje: „*Já mám dvojče bratra a on o tom věděl. On o tom věděl, protože často hlídal mě a vlastně i jeho a kolikrát jsme třeba přespávali na zahradě jakoby dvojčata s tím starším bratrancem a on se na to musel dívat. Ale jeho přímo ne. Ale byl toho svědkem.*” Objektivně nelze Leony bratra odsuzovat za to, že ji nijak nepomohl, jelikož byl v té době stejně starý (7 let) a je možné, že v něm samotné tato svědectví mohla zanechat negativní následky.

Dále se Leona o bratrovi zmiňuje ještě v souvislosti, kdy se zjistilo, že je sexuálně zneužívána: „*Kluci jako samozřejmě nevěděli, co se děje. Dvojče samozřejmě nic neřeklo.*”

c. Reakce rodiny tehdy a nyní

SZ probíhalo v prostředí, které mělo být pro Leonu bezpečným místem. Už tento faktor je důležitý pro uvědomění si vlivu toho, že se jednalo právě o osobu, která je její rodina a zároveň spojitost s místy a aktivitami, které se k rodině pojí: „*Celkově jako v prostředí domácnosti, ať už to bylo u nás doma, u nich doma, na zahradě, na výletech a tak prostě.*” V okamžiku, kdy se rodina o SZ dozvěděla, nebyla reakce adekvátní situaci: “*(...) nějak se prostě odemčeli a viděli co se děje, tak to šli samozřejmě hnedka říct rodičům a jediné vlastně co se stalo tak... si mě mamka vzala domů a řekla ať o tom nemluví a to bylo všechno (...)*” Leona si zpětně neadekvátnost reakce uvědomuje: „*Já jsem vlastně v tu dobu, když mi bylo těch 7 a všichni se to nějak dozvěděli, tak mi nikdo nevysvětlil, proč je to špatně. Oni to prostě zjistili a přestalo se o tom mluvit. Akorát jsme s ním nebyli moc v kontaktu. Ale pořád jsme se jako viděli každý den a takhle. Ale přestalo se o tom mluvit. Akorát neměl dovoleno být s náma jako sám.*”

Rodina ani neomezila kontakt k agresorem, pouze jej podmínila přítomností další osoby. Vliv toho, jak se členové rodiny zachovali vnímá i v současnosti v přenesení na jiné vztahy, respektive v tématu důvěry. Na otázku, jestli má problém důvěřovat lidem obecně (viz C) a)) odpověděla následovně: „*Komukoliv, už jen kvůli tomu, jak reagovala moje rodina. Oni ... my jsme o tom v životě nemluvili. My jsme o tom nemluvili vůbec. Potom. Mezitím. I když se to zjistilo a takhle.*” Zároveň se tyto emoce přenáší i na současné vztahy v rodině: „*(...) všichni se koukali jako kdyby to byla moje vina, ale já prostě jsem byla to děcko jako. A jemu to nikdy nikdo nevyčítal. Nikdy nikdo. A všichni se s ním normálně bavili. Takže prostě profláklo se to jako jenom tím, že to bráchové řekli našim rodičům a už se o tom nemluví (smích). Do teďka ... já o tom nechci ani s mamkou mluvit, protože ... jsem na ni našťvaná... protože chápeš... se tě nezastanou (...).*”

Leony vztah k její rodině je obecně ambivalentní. Reakci na SZ však vnímá jako nejvíce problematickou: „*Já je mám ráda, ale ale je to prostě toxická rodina. Ve spoustě věcí se nezachovali správně. A tohle byla taková hlavní věc.*”

B. Specifika a vlastností oběti a jejich vliv na zpracování traumatu

a. Využití nevinnosti dítěte

Agresor svým jednáním zřejmě spoléhal na to, že Leona byla v době SZ malá (7 let) a nevěděla, co se děje a že se to dít nemá: „*Já jsem nevěděla, co se děje, byla jsem zmatená ... prostě malý dítě (...)*.” Když Leona s odstupem času sama zjistila, čeho byla ve skutečnosti obětí a o jak závažný čin se jedná, ohlížela se zpět na své “vnitřní dítě”: “*Tak mi z toho bylo prostě hrozně špatně protože to je nefér vůči jako tomu dítěti.*”

b. Citlivost a empatie vs. averze vůči agresorovi

Leona je velice citlivá a empatická žena. Po celou dobu rozhovoru působila poměrně klidně, ale v okamžiku, kdy začala mluvit o reakci jejího partnera, začala plakat: “*Tak brečel samozřejmě. Protože ... nevím (pláče).*” Tato reakce jí zřejmě nebyla cizí a uvědomovala si, že je více empatická k okolí, než sama k sobě: „*Ono je to v pohodě, když mluvím o sobě, ale jakmile mluvím o někom jiným (...)*.” Tento fakt dále vysvětlovala: „*Ne já ... se prostě přes to musím dostat, mě vždycky ... s něčí celkově bolestí jsem taková jako ... když se trápím já tak je mi to v podstatě jedno... jako emočně.*”

V kontrastu s velikou empatií vůči svému okolí stojí nenávist a neochota vůči agresorovi. Tento postoj, je subjektivně z pohledu výzkumníka naprosto pochopitelný, vzhledem k charakteru SZ a následkům, které toto konání způsobilo. Tento postoj se v rozhovoru projevil, když Leona mluvila o situaci, kdy byla jediná z rodiny, která mohla bratranci pomoci, když prodělal infarkt myokardu v Nizozemsku: “*Jsem říkala, že ne (smích) vůbec. Takže já se o toho člověka nezajímám ať se stane, co se stane. A že si nezaslouží jakoukoliv pomoc.*” Dále se o něm vyjadřuje s velikým odporem: „*Já ho nesnáším. Já ho ... opravdu... já jsem ho od té situace ... neměla absolutně ráda. Nemyslím si, že je to prostě dobrý člověk.*”

c. Konkrétní pojmenování emocí

Vysoká emoční inteligence se kromě empatie projevuje u Leony i schopností konkrétně popsat negativní emoce, které jí v jejím příběhu provází. Konkrétně se jedná o smutek: „*(...) vždycky když vidím u známých fotky jeho, tak jsem z toho hrozně smutná.*” Další emocí je strach, který projevuje k dětem agresora ve smyslu toho, že se bojí, že své chování bude opakovat: „*A já si myslím že se to prostě někdy v budoucnu u něj projeví a toho se bojím, že to udělá někomu dalšímu. Takže ho absolutně nesnáším.*” V návaznosti na předešlý bod lze zmínit i vztek, hněv, který chová ve vztahu k agresorovi: „*Takže ho prostě nemám ráda. Čas od času se vždycky naštvu, že si nezaslouží žít normálním životem a že by měl být prostě ... někde pryč.*”

C. Vztah oběti k lidem

a. Nedůvěra v okolí

Leona má obecně problém s důvěřováním lidem: „*Věřím tak jako čtyřem lidem ve svém životě. A moc prostě nemám moc kamarádů, protože nevyhledávám lidi celkově.*” Tento problém dává do spojitosti se zkušeností, kdy se svěřila rodině se SZ a ta ji nijak nepomohla: „*Takže nevěřím vůbec nikomu s ničím a radši se nesvěřuju.*” Důvěra ve smyslu svěřování se není jediným problémem, na který zde narážíme. Leona má celkově problém s interakcemi s lidmi. Vyjádřila se tak například ve vztahu k místům, kde je větší množství lidí: „*(...) a celkově mívám panický záchvaty z lidí a takhle.*”

b. Muži a navazování vztahů

Romantické a intimní vztahy byly pro Leonu velkým problémem, jak sama uznává a dává do spojitosti se SZ: „*(...) ale reálně první jako pořádný vztah byl teďka až s přítelem. A to je doslova... ne pozdě... ale samozřejmě všichni už v 16 jako spolu spí a tak. Tak až teďka kolem těch 18-19 let. Je to prostě náročný.*” Celkově svůj postoj k mužům vyjádřila následovně: „*(...) já nevěřím vůbec ostatním lidem, nevěřím vůbec celkově jako mužům.*”

D. Sdílení zkušenosti

a. Partner jako faktor pozitivní změny

Leona uvádí, že její současný partner byl prvním člověkem, kterému se s negativní zkušeností svěřila: „*Já jsem to fakt poprvé řekla až přítelovi a s tím jsem tři roky, takže to je před pár roky, kdy jsem to někomu řekla.*” Z její výpovědi však víme, že první, komu se svěřila byla její matka. Tento fakt si lze vysvětlit tím, že Leona odlišuje váhu svěřování se bez následků a svěřování se s pozitivní odezvou. Její partner je, stejně jako ona, velice empatický: „*On jako věděl... viděl že mu něco tajím a tak... a tak se to snažil dolovat a postupně jsme se dostali až k tomuhle přes všechny traumata. Takže jsem to prostě jednoho špatného dne řekla. Tak jsme si pobřečeli a už dobrý.*” Tento fakt může být způsoben tím, že si sám během dětství zřejmě také prožil podobné zážitky: „*Když byl dítě, tak míval deprese a byl celkově na práškách ale jakože cítí že se něco takového špatného... stalo. Takže po tom má obrovskou empatii a strašně dobře zpracovává, když ostatní mají nějaký problém tak ví, jak na to reagovat.*”

Aktuální vztah je faktorem v životě, který ji pozitivně ovlivňuje a pomáhá ulevit od bolesti, kterou si v sobě nese. Na rozdíl od výpovědi ohledně důvěry v lidi obecně, se

důvěra v partnera jeví jako velice silná: *“Přítelovi samozřejmě věřím, protože jsme to vykomunikovali a on to chápe samozřejmě. Podporuje mě se vším. Chápe samozřejmě, že mi něco trvá. Když mu třeba nechci nic říct. A když se trápím.”* Zároveň je patrná podpora z jeho strany, kterou Leona potřebuje: *„ (...) ale celkově když na to přijde řeč, tak je v klidu, snaží se mě podporovat.”*

Na otázku, jestli se v jejich vztahu něco od té doby, co se mu svěřila, změnilo, odpověděla Leona takto: *„Asi ne, ale spíš jsem si konečně uvědomila, že mu můžu věřit.”* Důležitost toho, mít se komu svěřit dále zmiňuje ještě jednou. *„ (...) tak jsem si uvědomila, že mu můžu se vším věřit a je to takový prostě jako... všechno fajn, všechno je slušnickový a dobrý (smích) jenom k lepšímu to bylo.”*

Obdobná otázka, týkající se sexuální roviny byla zodpovězena podobně: *„Asi prostě je to víc jako příjemnější když člověk ví, co mě trápí a že kolikrát prostě probíhá ten sex, tak předtím to bylo takové nepříjemné.”* V této rovině tudíž vidí Leona po svěřením se, zlepšení.

b. Odborná pomoc

Obecná nedůvěra Leony se zřejmě promítá i do vyhledání odborné pomoci (terapeut, psycholog, psychiatr), kdy je očividně motivovaná tuto pomoc vyhledat, ale v době rozhovoru tak ještě neučinila: *„Ne, chtěla jsem, mám to v plánu, ale pořád to odkládám.”* Ve vztahu k odborníkovi za nejdůležitější považuje jeho odosobnění od její situace, či nezaujatý pohled a profesionalitu: *„Proto jsem i jako přemýšlela i nad tím terapeutem, což je jediný člověk, co je trénovanéj a hlavně ho to nezajímá.”*

c. Rozhovor

Leona velice pozitivně okomentovala v závěru rozhovoru i to, že se mohla s traumatem svěřit někomu dalšímu: *„Já jsem jako upřímně, že jsem to zas mohla někomu říct, protože jenom to potřebuješ dostat ze sebe a čím víc lidem to řekneš, tím menší trápení to je víceméně.”* Zajímavý je fakt, že jí nedělalo problém svěřit se naprosto neznámému člověku. Vysvětlením může být zájem o problematiku, kdy by nepředpokládala, že reakce výzkumníka bude negativní, nebo soudící: *„Kdežto ty, jak píšeš tu bakalářku, tak se o to téma zajímáš. A celkově ... ne že je fajn slyšet něčí takhle příběhy, ale je to fajn v tom smyslu že se z toho vyříkáš, tak si uvědomíš, Je to hodně špatný co se ti stalo, ale stalo se a nesmíš se tím trápit... někomu si to prostě řekla, tak můžeš uzavřít tu knížku (smích).”*

Na samém konci rozhovoru vyjádřila vděk za to, že se mohla svěřit a částečně negativním emocím ulevit: „ (...) *takže jsem ráda, že jsem si tě našla přes ten instagramovej post (smích) co jsem viděla (smích) a jsem ráda, že jsem ti to řekla, protože je to takový... kámen ze srdce... spadne... aspoň na chvíli.*”

6.4 Diskuse

Motivací pro napsání této práce bylo především jisté osobní přesvědčení o skutečnosti, že by se o tematice sexuálního zneužívání mělo hovořit i na úrovni akademické půdy. Vzhledem k charakteru šetření nejsou výsledky samozřejmě určeny ke generalizaci na všechny oběti sexuálního zneužívání, ale poskytují vhled do role oběti. Všechny tři ženy, které ve výzkumné části participovaly se potýkaly s odlišnými problémy a ač byly oběťmi stejného trestného činu, jejich podmínky i následky byly rozlišné.

Samotná realizace výzkumu byla velice náročná. Každému rozhovoru předcházela pečlivá příprava jak po materiální, tak po psychické stránce. Jelikož ze základní korespondence s respondentkami nebylo předem známo, jaký bude finální obsah rozhovoru, provázelo každé takové setkání nejistota. Všechny tři rozhovory však naštěstí probíhaly v klidné atmosféře, ač u respondentky Leony bylo velice očividná její citlivá povaha a během tohoto rozhovoru došlo i na pláč. Dalším emotivním momentem bylo uvědomění si skutečnosti, jak zmiňuje respondentka Kamila, že stačí, aby člověk zažil jednu podobně traumatizující zkušenost a je ovlivněn na celý život.

Transkripce rozhovorů znamenala znovuprožívání celého rozhovoru a jelikož transkripce probíhaly vždy bezprostředně v den rozhovoru, bylo snadnější zaznamenat i neverbální projevy, které setkání provázely.

Poměrně složité bylo vybrat ve spolupráci s respondentkami místo vhodné k realizaci rozhovoru, jelikož se dalo předpokládat, že hovořit o takto citlivých tématech na veřejných místech není komfortní. Místa tak vždy byl čistě na respondentkách a ve všech třech případech se jednalo o sice veřejná, ale klidná místa, kde byla minimální fluktuace lidí.

První otázkou v rozhovorech byla otázka ohledně subjektivního vnímání pojmu sexuálního zneužívání. Všechny tři respondentky zahrnuly ve své odpovědi kontaktní formy zneužívání. Johana do své odpovědi zahrnula i problematiku konsentu: „ (...) *sexuální akt jako třeba přímo ne ten styk ale třeba i nějaký jako osahávání, bez toho jako svolení, nebo prostě aniž by to chtěla ta druhá strana (...)*.” Kamila mimo kontaktní

formu zmínila i formu nekontaktní: „(...) *slovní obtěžování a tadyty věci. Že nemusí dojít ani jakoby k tomu kontaktu.*“ Za nejkomplexnější lze považovat odpověď Leony: „*No ať už je to fyzický, nebo psychický. Může to být přímo jako sexuální zneužití, jakože znásilnění, ale celkově dotýkání se někoho nebo mluvení o tom že člověku něco udělá. Tak asi celkově jakákoliv narážka na tu jinou osobu v nějakým kontextu.*“ Hodnota jednotlivých odpovědí je však zkreslena tím, že respondentky odpovídaly „z patra“ a měly možnost říct první myšlenku, která je napadla. Jako pozitivní lze hodnotit právě komplexnost odpovědí.

Společným jmenovatelem pro všechny případy je negativní vliv na kvalitu některých aspektů v jejich životech. Nelze také potvrdit, že rozhovory obsáhly všechny problémy, se kterými se potýkají. Pokud by měl výzkum sloužit ke komplexnějšímu zachycení následků sexuálního zneužívání, byly by potřeba detailnější výpovědi, ke kterým, jak je již zmíněno v podkapitole Limity výzkumu, nebyla z aktuálního pohledu výzkumníka snadná cesta.

Všechny respondentky zažily formu kontaktního sexuálního zneužívání, kdy tato forma byla vždy dominantní a doplněna i o formu nekontaktní.

Osobní charakteristiky pachatelů se v jednotlivých případech lišily. Respondentka Johana partnera matky, jež ji zneužíval popsala jako člověka, který se zřejmě potýkal s nějakou formou parafílie, jelikož podstoupil i léčení v této oblasti. Podobnou skutečnost naznačila ve své výpovědi i Leona, která vyjádřila strach o děti, které agresor vychovává. O zbytku agresorů nemáme žádné přesnější informace.

Odbornou pomoc vyhledala jen jedna respondentka, která své psychické problémy přisuzovala mimo jiné i užívání marihuany. Zbylé dvě respondentky zájem o navštívení odborníka sice vyjádřily, ale zároveň se zde potýkáme, jak s nedostatkem vnitřní motivace otvírat znovu toto téma, tak s nedostupností těchto služeb. Budeme-li brát v potaz, že se staly obětí sexuálního zneužívání v raném dětství a celý život s tímto traumatem nepracovaly, o to těžší bude s léčbou začít a efektivně s těmito zkušenostmi pracovat.

Výzkumné cíle ani otázky nijak nezahrnovaly vliv a faktor rodiny. Ve výsledku však tento faktor byl více než stěžejním u všech respondentek. Shodou náhod byl ve všech případech agresorem někdo z blízkého okolí oběti a ve dvou případech dokonce člen rodiny. A právě rodina se zde stává faktorem, který celou situaci znesnadňuje. Ignorování a vědomé přehlížení problému ze strany rodičů respondentek, zlehčování situace, a do-

konce snaha pomáhat agresorovi byly jevy, které poutaly pozornost při zpracovávání rozhovorů nejvíce. Oběti tak v takovém případě unikaly od zpracování traumatu ke snaze o vytěsnění, nebo se snažily negativní zážitky úplně ignorovat. Jelikož se rozhovory odvíjely právě od tématu „rodina“ byly vytvořeny tabulky, jež poskytují lepší orientaci v rámci zjištěných informací a odpovídají na výzkumné otázky (viz tabulky 2/1 a 2/2).

	Charakter zneužívání	Zpracování situace	Vliv SZ na vztahy
Johana	kontaktní i nekontaktní	sdílení s vrstevníky	emoční vazby na partnery, promiskuita
Kamila	kontaktní i nekontaktní	snaha vytěsnit	problém s navazováním vztahů
Leona	kontaktní	neřešení situace	problém s navazováním vztahů

Tabulka 2/1: Přehled odpovědí na výzkumné otázky

	Postoj k opačnému pohlaví	Reakce na partnera	Vliv na partnerské vztahy
Johana	strach z mužské agrese	pochopení, podpora	negativní
Kamila	averze vůči šovinismu	partner o SZ neví	negativní
Leona	strach z lidí obecně	pochopení, podpora	negativní

Tabulka 2/2: Přehled odpovědí na výzkumné otázky

Největším překvapením bylo zjištění, že respondentka Kamila poprvé mluvila o svých zážitcích právě v rámci rozhovoru pro tuto práci. Nebylo jednoduché na takovou informaci bezprostředně adekvátně zareagovat, ale s odstupem času se tento fakt jeví jako pozitivní, jelikož otevření tohoto tématu a aktivní zájem o něj pomohl oběti vyslovit nahlas skutečnosti, které ji celý život ovlivňují a možná to pro ni bylo dostatečnou motivací začít své trauma zpracovávat na vědomé úrovni, popřípadě mít více motivace pro zahájení léčby.

Skutečnost, že jsou předmětem výzkumné části výhradně ženy, nemá za účel bagatelizovat sexuální zneužívání mužů, nebo jej opomíjet. Jedná se spíše o osobní motivy. Domníváme se, že v situaci, kdy je výzkumníkem žena, předpokládáme lepší interpretaci výsledků a menší zkreslení osobním pohledem. Zároveň byl osobním motivem zjistit právě zvládající strategie žen, které se sexuálním zneužíváním potýkaly.

Závěr

Bakalářská práce se věnuje tématu sexuálního zneužívání žen v období dětství a podrobně se rámci výzkumné práce věnuje vlivu tohoto faktoru na partnerské vztahy v dospělosti. Teoretická část vychází z odborné literatury, internetových zdrojů či studií, které jsou na sexuální zneužívání obecně, tak na sexuální zneužívání dětí, zaměřeny. Zabývá se i odchylkami v postnatálním vývoji sexuality a poskytuje přehled o neziskových organizacích, které pomáhají obětem tohoto trestného činu.

Kapitolu, která se v rámci této práce zabývá prevencí je možno považovat za stěžejní, jelikož obsahuje prevenci ve dvou rovinách – k potenciálním agresorům, i potenciálním obětem. Všeobecné povědomí veřejnosti o tom, co se již dá klasifikovat jako sexuální zneužívání by také mohlo být předmětem zkoumání, jelikož i samotná neinformovanost respondentek a neřešení situace, ač byly v poměrně mladém věku, vypovídá o zanedbání tohoto tématu napříč společností, vzdělávacím systémem. Stejně tak by se dala vyhodnotit reakce jejich nejbližších, kterým se odhodlaly svěřit. Tyto osoby (rodinní příslušníci respondentek) již v mladém věku nebyly a můžeme jen diskutovat důvody, proč se situací rozhodly nijak nezabývat, či postavit oběť do role viníka. Důkladná a včas započatá prevence by teoreticky mohla tyto faktory významně ovlivnit a ovlivnit tak i zpracování traumatu, případně těmto činům zabránit.

Výzkumná část za pomoci metody IPA zpracovává příběhy tří žen, které byly v dětství sexuálně zneužívány. V rámci této části se podařilo naplnit dílčí cíle práce a získat odpověď na hlavní výzkumnou otázku, která byla předmětem šetření a to: „jaký je vliv sexuálního zneužívání v dětství na partnerské vztahy v dospělosti“. Po subjektivním zhodnocení a zpracování jednotlivých rozhovorů vyplývá, že tento vliv je negativní. Johana, Kamila i Leona zažily v navazování kontaktů i ve snaze jejich dalšího udržení problémy. Ve dvou případech byl problém vztah začít, ve třetím případě respondentka popisuje své chování jako promiskuitní. V těchto případech není možné stoprocentně potvrdit spojení korelace s kauzalitou. Jelikož ale respondentky dávaly výše uvedené chování do souvislosti se SZ, lze usoudit, že minimálně z jejich subjektivního pohledu byly tímto SZ ovlivněny. Výsledky šetření se vztahují k hlavní výzkumné otázce, nelze je proto generalizovat na celou populaci.

Téma sexuálního zneužívání je tématem velice obsáhlým, kdy by v něm bylo možné pokračovat i v rámci diplomové práce. Vliv rodiny na oběť je proměnnou, kterou by bylo možno do výzkumu zahrnout pro lepší interpretaci dat a hlubšímu porozumění vlivu sexuálního zneužívání ve větších souvislostech. Dále by se dalo hovořit o frekvenci zneužívání jako o ovlivňujícím faktoru zpracování traumatu, nebo o dostupnosti odborné psychologické či terapeutické péče pro přeživší sexuálního zneužívání.

Seznam použité literatury

- ALLENDER, Dan. *Zraněné srdce: [jak se vyrovnat se sexuální zneužitím?]*. Praha: Návrat domů, c2006. ISBN 80-7255-141-8.
- BENTOVIM, Arnon. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7169-629-3.
- BLATNÍKOVÁ, Šárka. *Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2009. ISBN 978-80-7338-091-5.
- FIALA, Luděk a Jaroslav ZVĚŘINA. *Moderní postupy v sexuologii*. Praha: Mladá fronta, 2019. Edice postgraduální medicíny. ISBN 978-80-204-5513-0.
- FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. 2., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5046-0.
- GULOVÁ, Lenka a Radim ŠÍP. *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4368-4.
- HANUŠOVÁ, Jaroslava. *Sexuální zneužívání*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-64-4.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
- CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.
- CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-36-9.
- CHROMÝ, Jakub. *Kriminalita páchaná na mládeži: aktuální jevy a nová právní úprava v České republice*. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-825-3.
- JANIŠ, Kamil, Jitka SKOPALOVÁ a Kamil JANIŠ. *Slovník vybraných pojmů k oblasti prevence rizikového chování*. Opava: Slezská univerzita, 2017. ISBN 978-80-7510-237-9.
- JILICH, David a Veronika KULÍŘOVÁ. *Infekce HIV*. Praha: Maxdorf Jessenius, 2021. ISBN 978-80-7345-688-7.

JOCHMANNOVÁ, Leona. *Trauma u dětí: kategorie, projevy a specifika odborné péče*. Praha: Grada, 2021. Psyché (Grada). ISBN 978-80-271-2842-6.

KABÍČEK, Pavel, Ladislav CSÉMY a Jana HAMANOVÁ. *Rizikové chování v dospívání a jeho vztah ke zdraví*. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-793-4.

MATOUŠEK, Oldřich. *Dítě traumatizované v blízkých vztazích: manuál pro profesionály a rodiny*. 2. vyd. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1707-7.

MILFAIT, René. *Komerční sexualizované násilí na dětech: prostituce, pornografie, obchod*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-320-8.

MUSILOVÁ, Marcela. *Případová studie jako součást pedagogické praxe*. 2. upr. vyd., Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0749-3.

MYDLÍKOVÁ, Eva, Jaroslav SLANÝ a Mariana KOVÁČOVÁ. *Diagnostika syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte*. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1834-0.

PAVLOVSKÝ, Pavel. *Soudní psychiatrie a psychologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4332-5.

PHILLIPS, Nickie D. *Beyond Blurred Lines: Rape Culture in Popular Media*. Washington DC: Rowman & Littlefield Publishers, 2016. ISBN 978-1-4422-4627-0.

ISSN 1212-0383

PUGNEROVÁ, Michaela a Jana KVINTOVÁ. *Přehled poruch psychického vývoje*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5452-9.

ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6382-2.

ŠULOVÁ, Lenka, Tomáš FAIT a Petr WEISS. *Výchova k sexuálně reprodukčnímu zdraví*. Praha: Maxdorf, c2011. ISBN 978-80-7345-238-4.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3., rozšířené a přepracované vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3.

VANÍČKOVÁ, Eva et al. *Sexuální zneužívání dětí: rizika a potřeby dětí jako východisko prevence*. Praha: Univerzita Karlova, 2012. ISBN 978-80-260-3379-0.

VANÍČKOVÁ, Eva. *Dětská prostituce*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2007. ISBN 978-80-247-2218-4.

- WEISS, Petr. *Poruchy sexuální preference*. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7492-310-4.
- WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-419-9.
- WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání – pachatelé a oběti*. Praha: Grada, 2000. ISBN 80-7169-795-8.
- WEISS, Petr. *Sexuální zneužívání dětí*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0929-5.
- WINNETTE, Petra. *Co to je ACE?: adverzní dětské zkušenosti (Adverse Childhood Experiences) a jejich vliv na sociální chování, psychické a celkové zdraví během života : v pěti bodech pro sociální pracovníky, psychology, pedagogy, rodiče, pěstouny a zaujatou veřejnost*. Praha: Natama, 2019. Almanach o dětech a lidech & Věda do kapsy. ISBN 978-80-907023-2-5.
- WINTON, Mark a Barbara MARA. *Child abuse and neglect: multidisciplinary approaches*. Boston: Allyn and Bacon, 2001. ISBN 0-205-30877-5.
- ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuologie (nejen) pro lékaře*. Brno: CERM, 2003. ISBN 80-7204-264-5.

ČASOPISY

- WEISS, Petr, MANSOUR-MUSOVÁ, 2006, Hind. Zkušenosti se sexuálním zneužitím a se sexuálním násilím u pacientek s onemocněním schizofrenního okruhu. *Česká a slovenská psychiatrie*. **102**(4), 179-182. ISSN 1212-0383
- BÍNOVÁ, Šárka, 2008. Sexuální násilníci dětského věku – diagnostika, léčba a další intervence. *Česká a slovenská psychiatrie*. **104**(7) 365–371. ISSN 1212-0383
- SAKAŘ, Petr, 2007. Sexuální reviktimizace. *Česká a slovenská psychiatrie*. **103**(7): ISSN 346-352.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- ProFem* [online]: 2023 [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.profem.cz/>
- Persefona* [online]: 2015 [cit. 29. 9. 2022]. Dostupné z: <https://www.persefona.cz/o-nas>
- Konsent* [online]: 2021 [cit. 29. 9. 2022]. Dostupné z: <https://konsent.cz/>
- Linka bezpečí* [online] [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.linkabezpeci.cz/>

Dětské krizové centrum [online]: 2023 [cit. 29. 9. 2022]. Dostupné z: <https://www.dite-krize.cz/>

Bílý kruh bezpečí [online] [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/>

Československá pedofilní komunita [online] [cit. 29. 9. 2022]. Dostupné z: <https://pedo-filie-info.cz/>

Amnesty International [online]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/>

10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí [online] [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/T74>

Nadace Vodafone Česká republika [online] [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.nadacevodafone.cz/programy/technologie-pro-spolecnost/aktualni-projekty/aplikace-bright-sky-cz.html>

me too [online] [cit. 20. 01. 2023]. Dostupné z: <https://metoomvmt.org/get-to-know-us/history-inception/>

Mýty a fakta o sexuálním zneužívání dětí | Šance Dětem. homepage | Šance Dětem [online] [cit. 29. 09. 2022]. Dostupné z: <https://sancedetem.cz/myty-fakta-o-sexualnimzneuzivani-deti>

Sexuální zneužívání [online] [cit. 29. 09. 2022]. Dostupné z: <http://sexualni.zneuzivani.cz/novinky/cviceni-2-jak-sexualni-zneuzivani-ovlivnilo-muj-zivot/>

Statistiky kriminality Policie ČR [online] [cit. 28. 02. 2022]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

LEGISLATIVA

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. [Cit. 05-01-2023]. Dostupné na www: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Zákon č.104/1991 Sb. Úmluva o právech dítěte. [Cit. 05-01-2023]. Dostupné na www: <https://www.mpsv.cz/>

Usnesení č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod. [Cit. 05-01-2023]. Dostupné na www: <https://www.psp.cz/>

Seznam použitých zkratk

ACE – Adverse childhood experiences

ADHD – Attention deficit hyperactivity disorder

BKB – Bílý kruh bezpečí

CAN – Child abused and neglect

CSA – Child sexual abuse

CSEC – Commercial sexual exploitation of children

ČT – Česká televize

GBL – gamabutyrolacton

GHB – gamahydroxybutyrát

KBT – Kognitivně-behaviorální terapie

LZLP – Listina základních lidských práv

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

PČR – Policie České republiky

PPP – poruchy příjmu potravy

PTSD – posttraumatická stresová porucha

SZ – sexuální zneužívání

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Barbora Juříčková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Sexuální zneužívání žen v dětství a jeho vliv na pozdější partnerské vztahy
Název v angličtině:	Sexual abuse of women during childhood and its influence on later partnership
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá problematikou sexuálního zneužívání žen v dětství a mapuje vliv na jejich pozdější partnerské vztahy v období dospělosti. Teoretická část čerpá z odborných zdrojů na téma sexuality, sexuálního zneužívání, legislativních opatření a prevence s návazností na intervenci. Výzkumná část poté za pomoci metody IPA analyzuje konkrétní případy zneužívaných žen a vymezuje následky, se kterými se potýkají.
Klíčová slova:	Sexuální zneužívání; dětství; partnerství; sexualita; prevence; kvalitativní výzkum; interpretativní fenomenologická analýza
Anotace v angličtině:	The bachelor's thesis deals with the issue of sexual abuse of women in childhood and maps the effect on their later partner relationships in adulthood. The theoretical part draws on professional sources on the subject of sexuality, sexual abuse, legislative measures and prevention with follow-up to intervention. The research part then uses the IPA method to analyze specific cases of abused women and determine the consequences they face.
Klíčová slova v angličtině:	Sexual abuse; childhood; partnership; sexuality; prevention; qualitative research; interpretive phenomenological analysis
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1 – Tabulka z dat statistik PČR Příloha č. 2 – Cvičení pro přeživší sexuálního zneužívání Příloha č. 3 – Článek č. 19 Úmluvy o právech dítěte Příloha č. 4 - Článek č. 34 Úmluvy o právech dítěte Příloha č. 5 – Článek č. 7 LZPS Příloha č. 6 – Článek č. 10 LZPS Příloha č. 7 – Otázky rozhovoru Příloha č. 8 – Informovaný souhlas Příloha č. 9 – Myšlenková mapa Johana Příloha č. 10 – Myšlenková mapa Kamila Příloha č. 11 – Myšlenková mapa Leona Příloha č. 12 – Rozhovor s Johanou Příloha č. 13 – Rozhovor s Kamilou Příloha č. 14 – Rozhovor s Leonou
Rozsah práce:	69 stran
Jazyk práce:	Čeština

Přílohy

Příloha č. 1 – Tabulka z dat statistik PČR

Příloha č. 2 – Cvičení pro přeživší sexuálního zneužívání

Příloha č. 3 – Článek č. 19 Úmluvy o právech dítěte

Příloha č. 4 - Článek č. 34 Úmluvy o právech dítěte

Příloha č. 5 – Článek č. 7 LZPS

Příloha č. 6 – Článek č. 10 LZPS

Příloha č. 7 – Otázky rozhovoru

Příloha č. 8 – Informovaný souhlas

Příloha č. 9 – Myšlenková mapa Johana

Příloha č. 10 – Myšlenková mapa Kamila

Příloha č. 11 – Myšlenková mapa Leona

Příloha č. 12 – Rozhovor s Johanou

Příloha č. 13 – Rozhovor s Kamilou

Příloha č. 14 – Rozhovor s Leonou

Příloha č. 1

ROK	POČET EVIDOVANÝCH PŘÍPADŮ ZNÁ-SILNĚNÍ	OBJASNĚNO	%
2016	649	513	79
2017	598	485	80,9
2018	651	479	73,6
2019	683	512	75
2020	639	440	68,9
2021	773	525	67,9
2022	880	619	70,3

Tabulku podle dat PČR sestavil autor

Příloha č. 2

Problém	Platí na Vás?			
	Ano	Trochu	Ne	Ne ryjn
Strachy				
Úzkosti				
Fobie				
Nervozita				
Noční můry				
Problémy se spaním				
Deprese				
Pocity studu				
Pocity viny				
Cítím se jako oběť				
Nedostatek sebedůvěry				
Cítím se odlišný/á od druhých				
Cítím se špinavý/á				
Cítím se neschopný/á podniknout akci nebo změnit situaci				
Posedlost čištěním nebo mytím				
Neustálé úzkostné myšlenky				
Sebevražedné pokusy				
Sebepečkování (např. pořezení zápěstí)				
Výpadky				
Záchvaty				
Výpadky každodenní paměti				
Přejítání				
Vyvolané zvracení				
Anorexie				
Přehnaná zaujatost vlastním tělesným zevnějškem				
Nezájem o sex				
Strach ze sexu				
Vyhýbání se určitým sexuálními aktivitám				
Cítím se neschopný/á říci "ne" na sexuální návrh				
Posedlost sexem				
Agresivní sexuální chování				
Flešbaky (znovuprožívání úseků mé minulosti)				
Slyším hlas pachatele, i když tu není				
Zmatek ohledně vlastní sexuální orientace (homosexuální, heterosexuální)				
Zmatek ohledně vlastní sexuální identity (muž, žena)				
Neschopnost přiblížit se druhým lidem				
Oženit se /vdát se mladý/á, abych odešel/a z domova				
Problémy ve vztazích				
Přehnaná starost o zabezpečení sebe nebo domova				
Problémy s alkoholem				
Problémy s drogami				
Problémy se zaměstnáním				
Dostávám se opakovaně do situací jako oběť				
Kriminální chování				
Potřeba mít kontrolu				
Spáchaní zločinu				
Agresivní chování				
Šikanování				
Zneužívání druhých				
Příliš přichylný a velmi závislý na druhých				
Vzteky				
Podřadčenost				
Problémy v komunikaci				
Nadměrné pracovní vytížení				
Nedůvěřivý/á k lidem				
Neschopný/á posoudit důvěryhodnost druhého				
Problémy ve vztahu k dětem				
Jiné problémy				

Příloha č. 3

„Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, činí všechna potřebná zákonodárná, správní, sociální a výchovná opatření k ochraně dětí před jakýmkoli tělesným či duševním násilím, urážením nebo zneužíváním, včetně sexuálního zneužívání, zanedbáváním nebo nedbalým zacházením, trýzněním nebo vykořisťováním během doby, kdy jsou v péči jednoho nebo obou rodičů, zákonných zástupců nebo jakýchkoli jiných osob starajících se o dítě.“

Příloha č. 4

„Státy, (...), se zavazují chránit dítě před všemi formami sexuálního vykořisťování a sexuálního zneužívání. K zabezpečení tohoto závazku státy zejména přijímají nezbytná vnitrostátní, dvoustranná a mnohostranná mezinárodní opatření k zabránění:

- a. svádění nebo donucování dětí k jakékoli nezákonné sexuální činnosti;*
- b. využívání dětí k prostituci nebo k jiným nezákonným sexuálním praktikám za účelem finančního obohacování;*
- c. využívání dětí v pornografii a při výrobě pornografických materiálů za účelem finančního obohacování.“*

Příloha č. 5

- (1) Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.*
- (2) Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.*

Příloha č. 6

- (1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.*
- (2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.*
- (3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě“*

Příloha č. 7

1. Co si představuješ pod pojmem sexuální zneužívání?
2. Na základě nezávazného rozhovoru před tímto výzkumem jsi mi řekla, že jsi byla v dětství zneužívána, kolik ti bylo let?
3. Můžeš mi popsat, co konkrétně se stalo?
 - a. Kdo tě zneužíval?
 - b. Kde se to dělo?
 - c. Bylo to kontaktní/nekontaktní/obojí?
 - d. Jak dlouho se to dělo?
 - e. Jak často k tomu docházelo?
 - f. Věděl o tom někdo?
4. Uvědomovala jsi si, že se jedná o zneužívání?
5. Kdy jsi si uvědomila, že to bylo zneužívání?
6. Jak jsi s tímto zjištěním pracovala?
7. Svěřila jsi se s tím někomu?
8. Navštívila jsi odborníka?
9. Přemýšlela jsi o tom, že navštívíš odborníka?
10. Promítla se tato zkušenost i do jiných oblastí tvého života? Zdraví?
11. Jak tato situace ovlivnila tvůj postoj ke vztahům?
12. Jak tato situace ovlivnila tvůj postoj k opačnému pohlaví?
13. Měla jsi nějaké problémy v komunikaci s muži i v rámci tvé rodiny? Blízkých přátel?
14. Jaký je tvůj vztah k té osobě?
15. Za jak dlouho jsi byla schopná navázat partnerský vztah?
16. Máš partnera?
17. Jak dlouho jste spolu?
18. Ví partner o tvé negativní zkušenosti?
19. Jak to zjistil?
20. Jak na to reagoval:
 - a. Poprvé?
 - b. Jak to časem zpracoval?
21. Změnil se váš vztah po tom, co se o tom dozvěděl?
 - a. Změnil se nějak váš sexuální život?
22. Je ještě něco, co bys chtěla dodat?
23. Jak se teď cítíš? Můžu pro tebe něco udělat?

Informovaný souhlas s účastí ve výzkumu v rámci bakalářské práce

Prohlašuji, že souhlasím se svou účastí ve výzkumu, realizovaném Barborou Juříčkovou v rámci rozhovorové části bakalářské práce s názvem „Sexuální zneužívání žen v dětství a jeho vliv na pozdější partnerské vztahy v dospělosti“ pod vedením doc. PhDr. Tomáše Čecha, Ph.D.

Potvrzuji, že jsem byla obeznámena s výzkumným záměrem práce, metodami a postupy, které budou při výzkumu realizovány. Měla jsem možnost vše v dostatečně poskytnutém čase zvážit a řešitelky se zeptat na vše, co jsem považovala za podstatné. Zároveň souhlasím s pořízením zvukového záznamu a následným zpracováním dat podle Zákona o zpracování osobních údajů č. 110/2019 Sb.

Souhlasím také s použitím získaných údajů pro účely výzkumu a s možností anonymní data v rámci výsledků výzkumu publikovat či ústně prezentovat.

Výzkumu se účastním dobrovolně a jsem si vědoma mého práva kdykoliv z výzkumu odstoupit, a to i bez udání důvodu.

Jméno, příjmení účastnice výzkumu:

Jméno, příjmení řešitelky: Barbora Juříčková

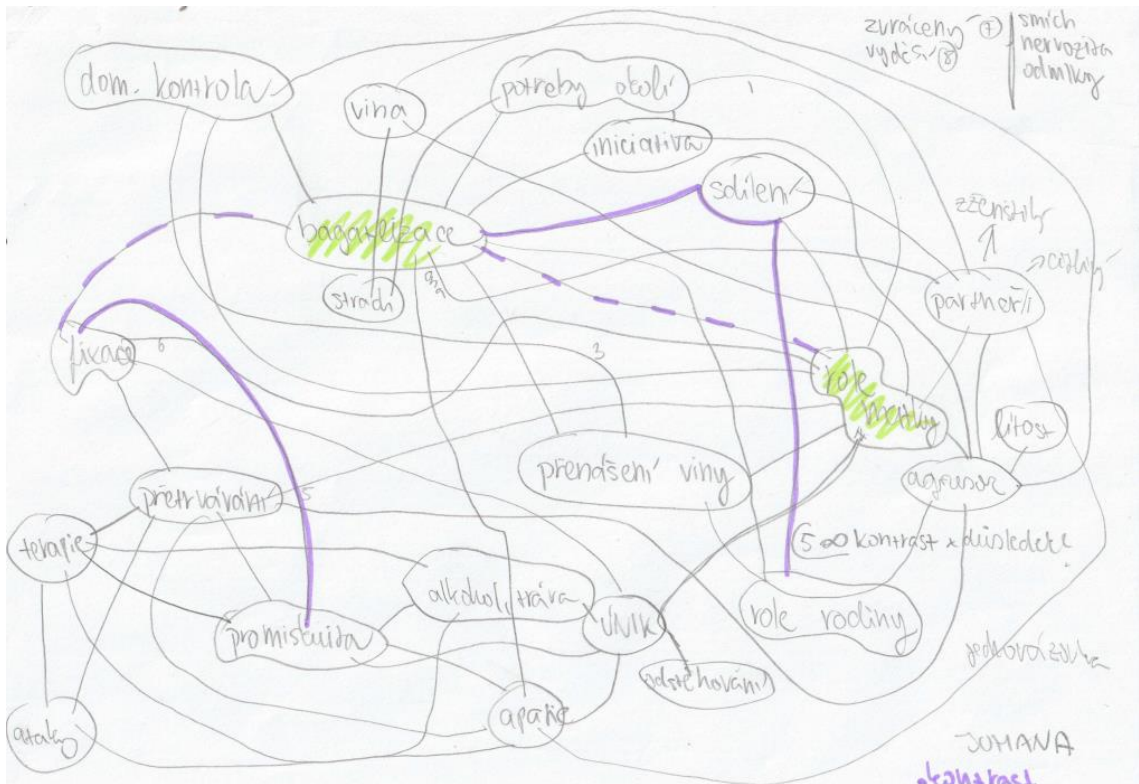
Podpis účastnice:

Podpis řešitelky:

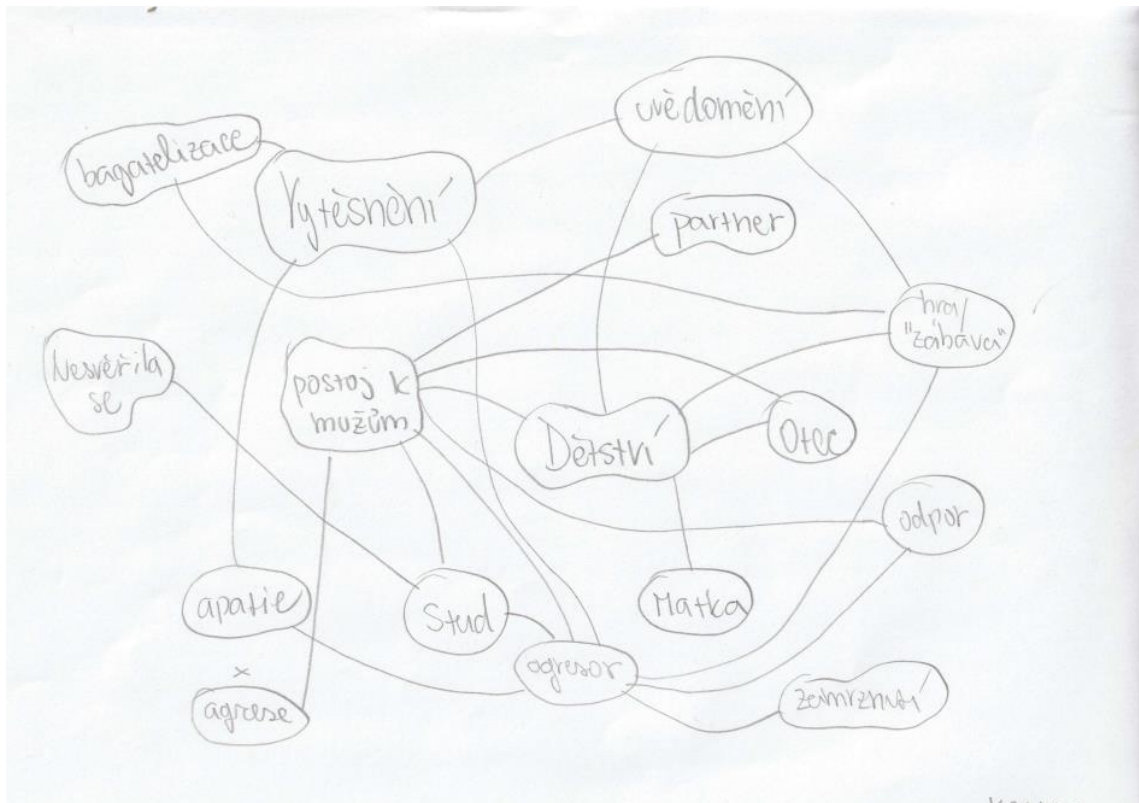
V dne:

V dne:

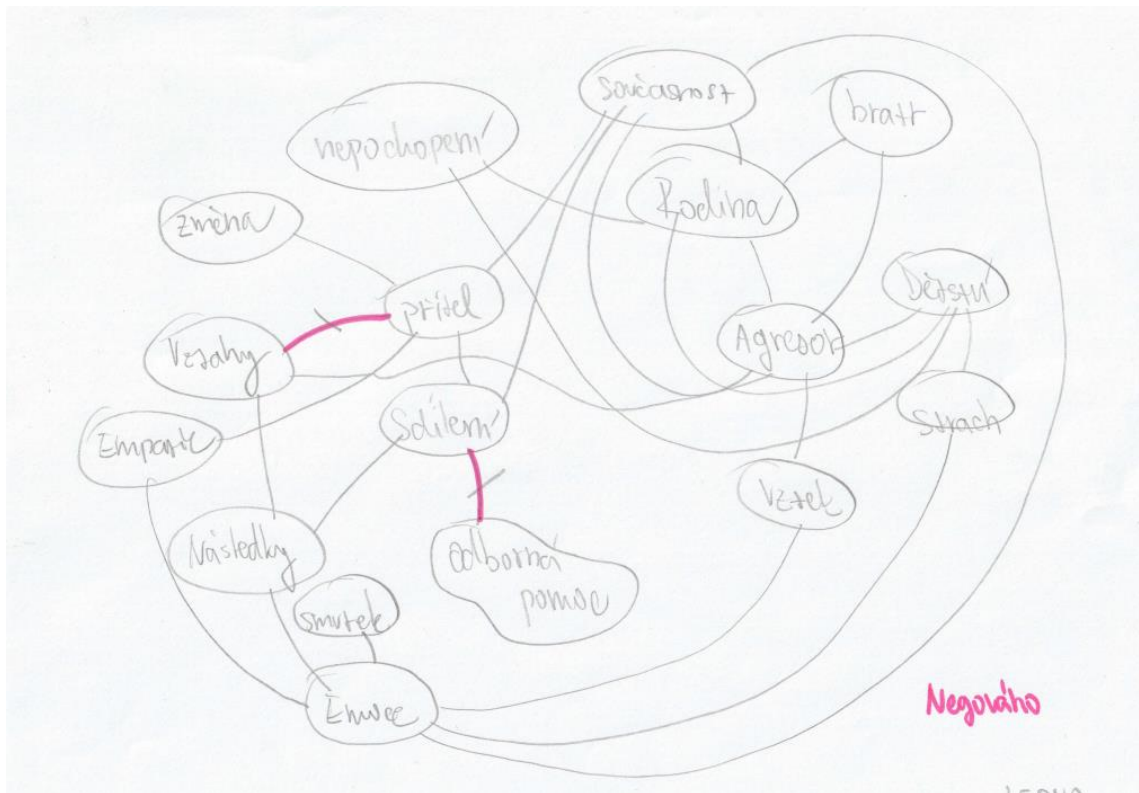
Příloha č. 9

Příloha č. 10

Příloha č. 11

Příloha č. 12

Respondentka Johana

19. 2. 2022

Orientace v textu:

Klasický text: Výzkumník

Kurzíva: Respondentka Johana

Takže, první otázka je taková úvodní a já bych chtěla vědět, co si ty představuješ pod tím pojmem sexuální zneužívání.

No jako takhle, kdybys řekla jako to „zneužití“ tak si prostě představím jakýkoliv ten, ehm, jako sexuální akt jako třeba přímo ne ten styk ale třeba i nějaký jako osahávání, bez toho jako svolení, nebo prostě aniž by to chtěla ta druhá strana

Takže na základě nějakého našeho rozhovoru předtím jsem se tě ptala jestli si byla zneužívána, je to tak?

přítakává

Kolik ti bylo let?

Bylo to vod jedenácti do 13 – 14.

Takže to bylo delší dobu?

Jojojo.

Ted přijde ta nejmíň příjemná část – mohla bys mi popsat, co se stalo, jak to bylo?

Jo ono to právě bylo takový ... rozsáhlejší, že to bylo takový postupně. No takhle, nejdřív, nejdřív to prostě začalo (mluví nervózně) tak, že teda ten mámy přítel (nervózně, s ostychem) prostě teda ... mě jako nějak jako víc ... tulil a jako tak, takže to v zásadě furt mohlo bejt bráný jako to přátelský právě teprv v momentě co se to začlo, tak jakože schylovat do toho sexuálního, tak to sem poznala tak že fakt mi začal sahat přímo prostě na stehna a potom právě nejhorší bylo jsme byli jednou spolu doma a prostě já jsem byla nahá v županu a on mě právě nějak jako začal lechtat a pak mě prostě začal vošahávat a (odmlka) a vlastně jako-jakoby celý tady ty tři roky pro mě byly hodně matoucí protože jsem sama nevěděla jako nakolik je to právě, nebo to nevím jestli to mám říkat rovnou?

Jo můžeš

Jsem nevěděla na kolik to jako chci nebo nechci, protože jsem cítila, jakože to je divný (smích) a bylo to prostě takový divný pro mě, ale zároveň jsem neřekla přímo jako ať toho nechá, protože (zpomaluje tempo řeči) jsem jako možná automaticky předpokládala, že když je starší, tak teda jakoby asi....

Že může?

Ví, že, no, že může a že ví asi co dělá no, a právě po tadytom incidentu v tom županu, tak to prostě to prostě jako mě tak začal ... vlastně jako na mě tak koukal prostě. A to celý trvalo třeba tak 2 minuty sice jenom, ale prostě bylo to takový intenzivní a potom a potom vlastně já jsem i na to vlastně zareagovala že jsem mu řekla, že kdyby něco jako chtěl, tak že jenom, jako rukou (mluví pomalu). Jo takže jenom vlastně, že jsem prostě i tak nějak jako dodala ten návrh, no. Čehož von se potom chytil a i si ty vyscreenshotoval.

A to jste si teda psali? To už bylo po tom celém?

No nenenme to právě ještě ne, ale tady ten návrh, to jsem mu napsala.

Jo dobře.

A on si to právě i když už potom jakoby třeba půl roku na to jsem věděla že to nechci aby na mě sahal tak on vlastně furt pokračoval a tak mě jako tím ... jako škádlil, že na mě vždycky sáhnul abych ho vodstrčila prostě a vyhrožoval že když to řeknu, tak že ukáže ten screenshot.

Takže to byl teda mámy přítel a dělo se to u vás doma?

Jo, většinou no

Většinou?

No tak my právě jsme spolu jako trávili hodně času, takže když jsme i jeli třeba někam na výlet, nebo tak, tak prostě tam když třeba vodošla máma, tak na mě začal právě sahat, nebo se ptát jako proč, proč nemůže a tak.

Dobře, jak často se to dělo tadyty situace? Jestli to jde nějak říct?

No jako v zásadě pořád, protože von tam prostě s náma byl furt skoro. A teda to nevím jsem říkala, ale že mu bylo v té době nějakých 22. Právě vona měla mladšího a znám ho vlastně od těch 10 jakoby no a jo jak to trvalo? No tak právě jako vždycky když třeba byla na obědě, tak jako jsme seděli vedle sebe u stolu a vždycky když pro něco máma šla, tak mě třeba jako na mě nějak sáhnul.

Takže on s váma nebydlel?

Přímo ne, ale byl tam pořád.

Dobře, rozumím. Klidně se napij, najez (smích) ono to není jednoduché o tom mluvit. A věděl to někdo? Řekla jsi to někomu jakoby v ten moment, kdy se to přímo dělo?

No mým kamarádkám no. Těm teda bylo stejně co mě (věkově). Takže ...

Takže tě mohly podpořit?

Jojojo to jo, ale (ticho) jako právě si pamatuju, že jsem měla pocit, že to mám jako mnohem víc ve svých rukách, než jsem měla, takže ony mi říkaly ať to někomu řeknu, ale já jsem to říct nechtěla, protože jsem tím nechtěla jakoby vlastně zlomit mámu. Takže jsme jí to tajila. Ted' nevím jestli nepřeskakuju.

Nene, úplně v pohodě.

No, právě jako když už jsem se jako odhodlala, že jí to řeknu, protože mi to prostě (odmlka) při nejmenším mi to bylo nepříjemný. A za druhý mi to prostě přišlo celý zvrácený, že se to tam vůbec děje no. Tak to vyřešila tak, že jsem jakoby já měla zakázaný před ním chodit v plavkách, já jsem před ním nesměla hrát na kytaru, já jsem prostě nesměla dělat nic jako co by ho mohlo nějak ...

Takže místo toho, aby omezila ho, tak omezila tebe? Jestli to chápu dobře.

Jojojo, protože mi vysvětlila, že to prostě mají v rodině takového démona (smích). A že prostě on za to nemůže chudák a že prostě mi říkala že před ním nesmím bejt přitažlivá a takže se to právě votočilo úplně proti mně. Což ještě víc podpořilo to, že jsem jakoby měla pocit, že jsem to měla v područí. Protože vlastně to uvědomění, že on za to fakt mohl a že on.... to bylo až mi bylo 16. Protože, a to vlastně díky mému prvnímu partnerovi, kterej mi furt opakoval, že prostě je vodporný že si myslím, že je to moje chyba. Že on je predátor. A já si ještě pamatuju jako vysvětlila že ne prostě, že jsem byla ještě tehdy přesvědčená, že jsem to věděla.

Tak dlouhá doba že?

No jojo, tak protože já jsem prostě v těch dvanácti začala i jako pít a tak. Takže.

Ve dvanácti?

Jojojo.

Myslíš, že tam byla nějaká souvislost?

Hmmm, to ani si nemyslím, ale spíš jenom jsem se obecně cejtila hodně Mnohem víc vyspělejší, nebo jakoby ... takže jsem jako vždycky byla mezi jako staršíma, i v těch dvanácti. Takže jsem jako trávila čas prostě s šestnáctiletýma (smích).

Nojo, to tě pak ta parta strhne, to je jasný. A myslíš, že to že třeba si na to nějak podvědomě reagovala. Na tu situaci tady tímhle? Že si se cítila třeba jako nějak, teď ti nechci jako nic vsugerovávat, jenom prostě mě to tak jako napadlo.

Ne, nemyslím si, ale spíš naopak si myslím že kvůli tomu že už jsem se jako cejtila takhle to, tak jsem si mnohem víc toho nechala líbit, protože jsem si myslela, že A ještě jsem neznala ten takový ten pocit z toho, že já to nechci prostě. Že jsem myslela, že když se to děje, tak je to to správný prostě. Takže tak.

Takže ty sis neuvědomovala, že se jedná o zneužívání, když se to dělo?

... Nene, úplně ne, já jsem to fakt vnímala jako rovnocenně. Až naopak potom bych jako kolem 13-14 jsem to začla vnímat jakoby ten....

Takže ve 14 sis začala uvědomovat, že to bylo špatně? Jak sis s tím pracovala? Jaká byla tvoje první reakce? Jestli si to pamatuješ.. kdy sis jako poprvé uvědomila že, to bylo špatně?

No jako vlastně jsem se jenom ... strašně jsem se to snažila vyřešit sama s ním, že jako prostě jsme si o tom psali a ona na to reagovala, absolutně, že to jako ignoroval nějaký moje prosby a pokračoval v tom jako (odmlka) erotickým prostě... psaní.

Takže ty jsi si mu jakoby napsala že?

Že prostě jsem si to uvědomila a že by to prostě neměl dělat a že prostě tím ubližuje mámě. Hlavně jsem jakoby měla strach o tu mámu. Protože jsem se tak strašně bála že jako se to dozví a že se z toho zhroutí. Že to.. že proto jsem to jako chtěla všechno vyřešit sama no.

Jo, tyjo..

A právě ... což vlastně asi rovnou navážu na to, že ... jsem to teda tehdy už asi potřetí řekla mámě, že to fakt jako není sranda. A teda jako samozřejmě jsem měla všechno zakázaný a potom to konečně omezila i na něj, ale že jsme se jako nesměli vidat. Ale ona se s ním furt vidala, ale jakoby my jsme se nesměli potkat prostě.

A to bylo kdy zhruba?

To bylo, když mi bylo třeba 15.

A ona s ním pořád teda měla vztah?

Jo. No a potom v sedmnácti jsem právě jako měla jednoho přítele, co právě u nás chvíli bydlel. A tomu jsem to právě jako nějak říkala a to už se voni vždycky jako tak rozcházelí a dávali dohromady, takže ...

Jako ta máma s přítelem?

Jo, takže to bylo třeba právě v období kdy spolu oficiálně nebyli a von se jednoho dne na nás nějak začal dobejvat ten přítel, když my jsme tam, já se svým přítelem, byli. Tak mi máma začla jako hystericky volat, že prostě že se tam dobejvá, že potřebuje zachránit a takhle (smích) a bylo to celý dramatický, tak jsme tam přišli. No a že jako asi že před tím ťukal, jenže nikdo nebyl tam, tak prostě mlátil do zdi. A no jenže on potom se s ním nějak začal prát ten můj přítel, kvůli tomu, že prostě, žejo, to věděl. No a potom když jako se ptala máma, na to, co se dělo, tak jsem jí to teda zopakovala, že přece PRŮTO a ona říkala že věděla jenom o těch zprávách a on tom fyzickým absolutně nevěděla, že jsem jí to nikdy neřekla. Což mi přišlo divný, ale už to byla taková dálka, že jsem nevěděla, no a 3 dny na to se dali zpátky dohromady. Tak jsem se prostě odstěhovala.

Potom co se k vám dobýval?

Jojojoo, tak jsem se zvedla a odstěhovala (smích) ke kamarádovi s tím mym přítelem.

V těch sedmnácti letech?

Jojojo a vona mi volala jakože proč (smích) tak jsem jí říkala, že protože se vrátila k někomu... jakože nebudu prostě pod jednou střechou s někým, komu nevadí bejt s predátorem. A ona to zase otočila, že neví o žádném fyzickým, že ví jenom o těch zprávách. I když jsem jí 3 dny před tím to řekla (smích).

Nechci jít proti tvójí mámě ale..

(skočila mi do řeči) Nee, ona je hráblá (smích).

Ale připadá mi to tak že si to v žádném případě za žádnou cenu nechtěla připustit. Že jako..

No ona to má od ty doby co jí znám... ona je trochu... od ty doby, co jí opustil táta i když možná před tím... je taková, taková svoje.

Ale určitě tam sehrála strašně velkou roli

No to rozhodně pro to moje vnímání toho. Protože nakonec jakoby pro mě z těch dvou byla vona ten ten jako zlejší (pomalu) aktér ... v zásadě.

Jasně.. no.. rodič a šla proti tobě jakoby

No.. (smích) jojojo.

A takže si potom bydlela s tím přítelem u toho kamaráda.

No ale jen chvíli, asi 2 měsíce, protože on (kamarád) potom no prostě von se vrátil na Zéland odkud byl, takže to bylo takový celý... To bylo jako (smích) takže jsem se musela vrátit zpátky k mámě. A tam jsem se potom zase vodstěhovala teprve před 2 lety.

A to soužití potom co ses vrátila probíhalo jak?

No tak my jsme jako už tehdy měly ponorku, protože právě jsem cítila, jako to že prostě ... nevím jak k ní jako přistupovat kvůli tadytým věcem, takže to se nezměnilo, prostě mi bylo vodporný ji jako nějak vidět.

A ten její přítel tam nějak ještě figuroval? Po tom co ses vrátila?

Jo myslím, že voni se ještě vídali, ale jakoby bylo právě vod těch jako patnácti, kdy jsem se s ním nemohla vidět, takže voni se třeba vídali, buď když jsem tam nebyla, nebo někde jinde a tak.

Takže naposledy jste se viděli, když ti bylo těch 15?

(přemýšlí)

Nebo ještě potom?

Asi, ne, těch 17, když právě se ...

Rozumím

No a on mi právě jako jednou za čas napíše, že se mi hrozně vmlouvá a že prostě prej může .. za hrozně moc...že mu dokonce i máma říkala, že von může za hrozně mejch psychických traumat kvůli tady tomu. Takže von třeba má pocit, že může za mnohem víc, než jako doopravdy může a .. nebo takhle... nevím.. ale jako... třeba jako mnohem víc traumat mám právě spíš z tý mámy než jako z něj, takže to je zvláštní, že mu tadyto říká a že právě se hrozně se chce jako udobřit, ale já už mu na to prostě neodpovídám, protože se nechci vracet k tadytým jako ... Protože stejně když jsem jako naposledy někdy v těch asi sedmnácti, když jako to takhle zkusil se udobřit, tak, nějak jako jsem mu na to odpověděla a on to ihned stočil v to, že se se mnou chce vidět na kafe a že bychom mohli jít do kina nebo něco takovýho prostě, takže (smích) nevím, co z toho mělo bejt.

Odvážné

Jo (smích).

Takže tys to teda potom řešila s tím svým přítelem...

Jo já jsem to jako všehovšudy řešila s nejdřív s těma kamarádkama možná v těch dvanácti, potom teda jakoby s tím prvním přítelem, s tím druhým přítelem a případně jako s nějakajma lidma, co měli nějaký podobný to,.. jediný s kým

jsem to do té doby jako neřešila bylo prostě sestra, táta, máma. A to sestře jsem to vlastně řekla poprvé až před asi dvěma lety nějak, takže vlastně v nějakých těch jako osmnácti prostě. Protože jsem se hrozně bála, že by se to jakože nějak víc řešilo od té doby.. takže a tomu tátovi jsem to vlastně taky nějak řekla, jenže mi přijde, nebo aspoň z toho, jak jsem to vnímala tak jak i ta sestra, tak i ten táta to pro ně možná bylo takový jako sousto, že mě neochránili, že v zásadě na to nějak moc nezareagovali. A přijde mi, že jako kdyby na to úplně zas tak jako zapomněli.

Tak oni nemohli reagovat v tu chvíli, když to nevěděli no..

Jo, to jako samozřejmě jenom vlastně je to zvláštní tak jako zpětně, že jim to řeknu že vlastně mi skoro až přijde že na to zapomněli i (smích) i když třeba jako zmíni to jeho jméno, že jako.. nic no prostě je to takový zvláštní jakoby. Že to i pro ně asi bylo hodně

Takže řešit tu situaci s rodinou bylo pro tebe těžší?

Rozhodně

Dobře. Navštívila jsi nějakého odborníka? Psycholog, psychiatr, ...

Jo jako já chodím na terapie už od těch vlastně třeba patnácti. A vlastně já jsem jako to tak na chvíli zmínila jenže (mluví pomalu) takhle, já jsem třeba jako ... právě hodně přemýšlela na kolik mě to ovlivnilo v tom sexuální životě, protože jsem byla hodně jako promiskuitní dobu a potom ale.. a zároveň ale jsem z toho neměla úplně to potěšení. A právě to jsem nijak jako vytáhla od té psychologičky, ale vona mě tehdy řekla, že bych měla jít spíš za sexuologem. Že tady s tím by se mi bála poradit, aby mi neřekla něco špatně.

Dobře, a myslíš že to pomáhá ty terapie?

No, jo, jako určitě... Já tam teďka chodím jen jakoby tak preventivně protože furt beru antidepressiva, protože to jako musím to... jako jo, přijde mi, že je vždycky něco nového, jako co probrat ani ne tak jako nového z momentálního života, tak spíš na neprobraného z minulosti, ale (smích) ale už se tam nějak tolik neuvolním mi přijde, protože mi vona je hlavně pro děti, jakoby pro ten dorost. Takže mě už jako jednou řekla, že bych měla jít spíš někam zase dál, což mě samozřejmě zablokovalo nějak ...

Zase se znova svěřovat se vším... zase to znova řešit...

No jo.

Takže to byla psychiatrická

Psycholožka. Na psychiatrii mi jako nic neříkají, to jsou jenom prášky, je to zajímavý (smích). Tam jsem neměla ani žádné testy nic, prostě mi rovnou dali prášky. Já jsem tam byla s panickým atakama. Se mi rozjely jako chronicky prostě. Ale to bylo po trávě. Protože se mi to ... ale jako je pravda, že jsem .. že vždycky to bylo takový úzkostný doma, takže to asi ve mně bylo no, že, že mi to něco rozjelo.

Ono to je všechno propojené. a myslíš že se tadyty psychologické problémy ještě dál promítají do tvého života? Že tě třeba nějak omezují?

Jo určitě, tak jakoby já hodně právě v tom partnerství ... jako ... mě to přijde jako mínus, že prostě to partnerství a ten vztah je pro mě největší hybatel jakoby v životě. Co se jako mojí psychiky týče...motivace.

Jak to myslíš konkrétně?

Jakoby já vždycky k těm partnerům tíhnu jako k jedinému jako mému středobodu. Prostě že jsou moje jediná rodina. Že se jako podřizuješ?

No (smích) to možná taky, asi trochu, jo to asi určitě, ale spíš jenom že jako hodně mě ovlivňuje prostě moje psychologické rozpoložení, jak na tom je ten vztah. Když je něco špatně, tak se nedokážu na to vykašlat a zaměřit se na něco jiného. Se prostě zhroutím protože nemám v co jiného.. pro co jiného žít. Co myslím teda že jako samozřejmě mám po mámě. Což by zase vysvětlovalo celej ten vztah mezi mnou, jí a jím, tím přítelem. Že ... mi to jako vysvětlovala tak že voni jsou jako ti tupí primáti, kterým my se musíme jako ... oni jsou prostě jako... my jsme ty co to musej jako nějak .. jak to říct.. no prostě.. když udělají něco oni špatně, tak vlastně to je jako bysme za to mohly my? Nebo jako že jsme ho dostatečně neohlídaly.

Takže taková zodpovědnost za toho druhého člověka?

Nonono, a že prostě mi i právě i tehdy říkala jako celý tedy to... osahávání a tohle mi prostě vysvětlovala tak, že si na to jako mám zvyknout že to tak bude jako vždycky a že jí takhle dělali taky celý dětství. A dokonce snad jednou řekla i něco ve smyslu že mám bejt ráda ráda, že mě to jako takhle naučil v zásadě, že tady to je jakoby ještě mírný, že na mě jenom sahal, že prostě že budu jako zažívat horší věci.

To je ale hrozné.

Jojojo, je to takhle (smích) je to zvrácený a hodně mě to ovlivňovalo do těch 16 -17 let. že to vlastně jako bylo celkem čerstvý, jako co jsem našla nějaký.. no minimálně, že jsem si jako uvědomila, že takhle to nejde. A že prostě..

Takže kdybys to jako měla všechno tak nějak shrnout. Myslíš, že bys mi dokázala odpovědět na otázku, jak celá ta situace ovlivnila tvůj postoj ke vztahu.. k navazování vztahů.

(ticho, přemýšlí) Já právě jako nedokážu určit, nakolik mě ovlivnila jako přímo ta situace.

Klidně i ty okolnosti, jestli to dokážeš nějak popsat

Jako samozřejmě se zas vrátím jako k tý mámě, protože jakoby mám pocit že kvůli ní hodně jako nedokážu žít bez partnera a držím se jich zuby nehty jakmile jdu prostě ty špatný věci. A (ticho) a tak no. A prostě samozřejmě vnímám i to, že (ticho) takovej ten prostě že to byl jako můj první nějaký kontakt s tím jako intimem, to bylo jako s ním všechno.. a prostě nějaký to jako příjemný dotyky a tohle.. takže jsem hodně jako ztratila takovou tu.....

Cit?

No... no.. to možná .. to ani ne, ale spíš jako já nevím jak to popsat, ale třeba i ta celá ta moje jako promiskuita vznikla z toho že mi to bylo jedno. Že to prostě na tom vlastně na tom vlastně nezáleží a celej ten jako, celý to sexuální a prostě tak jsem jako .. k tomu ztratila nějaký hlubší jako.. cit. A vlastně mi přijde že si možná vlastně takhle hledám ty partnery. Vlastně třeba teď takhle jako mám ... teď jsem jako 3 roky v otevřeném vztahu a i přesto že jako už se vůbec nevídáme jako s jinejma lidma, jako jsme se vídali, tak vlastně tam jakoby i ve mně i v něm je hodně takový to ztracený .. jako důležitost toho sexuální, v tom smyslu, že to je něco vyjimečného.

Takže to má podobně ten partner?

No jojo, přijde mi to tak. Asi jako nás to tak spojilo, protože právě jsme spolu začli spát jako první. A bylo to prostě na ten počet a na to jako odehrání, vůbec to nebylo tak jako.. pro potěšení. A... a tak.

Takže kdybyste spolu nespali, tak by ten vztah prakticky nebyl?

No, si myslím, že ne. Takhle jsme se jako poznali. Takže jako to bych asi řekla no, že jako kvůli tý mámě a jejím postojům k tomu jako tíhnu, k těm partnerům a paradoxně naopak kvůli tomu jako prvnímu setkání s intimem skrze něho je nějaká ta moje jako pasivnost vůči prostě těm intimním vztahům. Což teda se teďka už lepší. Ale jakože do těch sedmnácti jsem to měla fakt hodně.. no.. a právě i třeba vůči nahotě. Že mi to prostě přišlo jako jedno. (odmlka) A i o to víc jsem to tak nějak obhajovala i všem ostatním a právě jsem jako cpala lidem, že to důležitý je to vevnitř a ta schránka .. na tom nezáleží.. (smích) .. a tak.

Ovlivnilo to, co se stalo nějak tvůj vztah k opačnému pohlaví? Celkově? Třeba nějaké negativní emoce.

(přemýšlí) Jen možná nedokážu říct.. mně občas až překvapuje, jak moc mi to vlastně bylo jedno. (smích). Že normálně by asi tadyto jedno asi nemělo bejt, ale naopak mě až jako občas vyděsí to, jak moc toho nevidím.. jako nic.. co by se mělo stát. což prostě ... Jakoby že to pro mě bylo tak strašně jako přirozený, že na sebe můžu nechat někoho sahatno.....

(obě přemýšlíme) Já ti rozumím jak to myslíš, akorát v těch případech, jiných, co se dějou, je většinou takový vzorec toho, že se ty holky potom bojí chlapů.

Jo, no, to se jako bojím ale spíš z toho jako .. takhle jakoby... mám hodně velkou citlivost na chlapeckou agresi, že prostě když je kluk nasranej, jako třeba i slovně, nebo tak, tak z toho mám fakt velký úzkosti. Ale to nevím nakolik je.. nebo jako určitě... takhle von byl jako jediný chlap, se kterým jsem nějakou dobu vyrůstala, protože táta tam nebyl, takže je možný, že hodně mě ovlivnila že prostě jako on když se nasral tak byl takovej jako nebezpečně vypadající.. a potom celej jako ... jenže zároveň když dělal něco takhle jako to.. (sexuálního) tak spíš bylo takový jako hravý, nebo jak to říct, mělo to prostě tu náplň jako.. ta atmosféra byla taková hravá spíš než jakožejakože „Tě chytinu když budeš chtít odejít“ ale že to bylo právě takový já jsem se vlastně dostala do takový klece, že jsem věděla, že můžu odejít, ale vlastně jsem se bála ... dělal to drama.. kvůli té, hlavně kvůli tý mámě. Že kdybych prostě měla vstát a odejít von stolu, tak by se ptala proč vodcházím a já bych to musela říct. A tak. Takže já jsem jakoby vlastně vzala veškerou tu zodpovědnost na sebe. Kvůli jejímu dobru no..... (ticho).

To je pro náctiletého člověka ... extrém

(smích)

Když si ho teďka představíš, jaké jsou tvoje emoce? Jaký je tvůj vztah k tomu jejímu příteli?

(Přemýšlí) Mně ho je líto. (smích)

Je ti ho líto?

No, jo, je mi ho líto. Takovej prostě ztracený, divnej člověk plnej jako výčitek. Taky podle mě se chtěl už několikrát zabít a tohle.. no vlastně .. to jsem ani neříkala, nevím jestli to je podstatný, ale on se zasekl tadytým jako ... takhle, za prvý je vtipnej ten paradox, že začal chodit s mámou když jí bylo 50 a mě začal vošahávat, když mi bylo prostě 12 ...nebo 11 a zároveň von když byl prostě na střední a bylo mu myslím 18, tak se zamiloval do jedny třináctiletý holky, která ho odmítla a on se potom podřezal a skončil v Bohnicích. No. Takže se v tom hodně jako zasekl tady v tom, hádám. Prostě, že jako... no takže jako já když ho vidím, tak mi ho je líto, protože vím, že teď už hrozba pro mě není. A jo, vlastně mě to i jako Prošla jsem kvůli němu jako těžkou školou, ale naučilo mě to něco vo nějakým jako smýšlením lidským. Ale spíš jako cítím ten vztah vůči tý mámě furt do teď. Protože jako von byl jenom takovej jako.... to díky čemu se ukázalo to jako.. mámina pravá strana.

Ty jsi na to už asi odpověděla, ale za jak dlouho jsi byla schopna navázat partnerský vztah? Ono se to asi prolínalo, že?

No.., tak jako já už...tehdy nějak v těch dvanácti jsem si prostě psala s nějakýma klukama a to vlastně právě byla jako i jeho záminka. Teď si právě vybavuju k tomu.. proč tady ty věci začít dělat. Říkal, že už se stejně vídám s těma lidma, takže... takže jako ten můj .. já jsem s těma vztahama neměla nikdy problém. Protože já jsem si, zaprvý hledala vždycky jako ty citlivý kluky.. třeba jako nějakí hudebníci a tohle.. takže já jsem jako právě nenacházela nějaký

jako ... vždycky jsem potřebovala aby byl nějaký jako kreativní, dalo by se říct zženštilej. Takže si tím partnerstvím, takže jako našla jsem si hned. Ale je pravda že jako spíš jsem si během těch promiskuitních let jsem si právě jako.. tam mi bylo jedno, kdo to je. Takže jsem nechala ty lidi si dělat, co chtěj, protože jakože jsem byla zvyklá jako na to, že to skončí a stejně mi ten člověk mi je jedno. A celej tady ten akt mi je jedno a jestli mě to dělalo jako dobře mi je jedno. Že to prostě dělám jen proto aby se to dělo. Protože jsem měla pocit, že je jako potřeba aby se to DĚLO.

Potřeba pro tebe nebo pro druhou stranu? Nebo potřeba obecně?

Potřeba obecně. Jakoby. No. To jsem ještě ani neznala nějaký pocit, že je jako hustý jako s hodně lidma spát. Jakože jenom jsem to prostě dělala. A naopak jakoby já jsem věděla, že já jsem jakoby ten jejich jako prostředek, ale bylo mi to jedno. A to mi jako udělalo hodně takovejch traumat jako do toho sexuálního života. Protože to mi vlastně bylo taky nějakých náct a prostě no... hodně mně to jako zabránilo si jakoby teďka když už jako s tím člověkem mám spát si to jako nějak užít.

Jak trvalo dlouho to období kdys byla promiskuitní?

Vod čtrnácti do ...devatenácti třeba (smích), takže to je prostě teďka jako ten rok jako teďka s nikým prostě nespím. Nebo prostě jen s partnerem.

Takže partnera máš, jste spolu si říkáte..

Nějaký tři roky

Tři roky. A je to teda nějaký volnější vztah jestli to chápu dobře, a on teda ví o tom co se stalo?

Jo.

A to je ten jak to zjistil, jak se tam k vám dobýval, nebo to je jiný?

To je jinej

Jo dobře. A tenhle to zjistil jak?

Já jsem mu to vlastně nějak začla říkat, protože jsem měla pocit, že... jako s tamtěma předtím to bylo mnohem víc jako takový upřímnější.. a prostě jsem tehdy jsem to začla tamtěm dvoum vyprávět jen tak. Tady tomu by mi přišlo takový hloupý jen tak říct, aby to nevypadalo, že nějak jako fňukám. To máme takový zvláštní občas. Takže jsem mu to začla vyprávět až když jsme si poprvý povídali tak nějak o tom co mi vadí a nevadí během spaní (sexu) prostě že nějaký specifický věci, že jsem řekla, že ne, protože na ty mám vzpomínky, prostě z těch ostatních...

Takže to vyplynulo z takové normální konverzace vaší.

Jojo.

Nebylo účelem se mu svěřit?

No jako to taky, ale no jako.. vlastně poprvý vlastně... poprvý to byl partner, co jsem nechtěla, aby měl vůči mě nějakou jako lítost, protože vlastně.. no.. ten první mě vlastně na bázi toho opustil. Takže to ve mně zůstalo, že nechci, aby mě ten člověk jako nějak hodně lítoval (smích).

Jak na to reagoval, když jsi mu to řekla?

No... že... že ho to mrzí, na to není moc co říct. A že je to prostě špatný. Ale to on věděl už tehdy jaký mám vztah s mámou. Pochopil, že spíš jsem jakoby mám ten blok vůči tý mámě od té doby.

A změnilo se něco mezi váma co se to dozvěděl?

Ne, nemyslím si. Určitě ne.

A v sexuálním životě se to nějak změnilo?

Ne, nepřijde mi.

A nastavili jste si ty hranice?

No jako, to jo. A tak to je doteď.. občas se něco stane, co mi není příjemný, tak to prostě řeknu.

Jo, a nemáš teda problém to říct, jo?

No mám problém to říct během toho sexu, takže to říkám až potom.

Chápu, ale řekneš to.

Jo to jo no, ale zase tam je takový to že nechci prostě dělat ten problém (smích) to mám jakoby vůči partnerům, protože teďka naopak u těch one night standů (smích) tak vlastně si tam vykompenzovávám, že jim můžu říct cokoliv, protože je mi úplně jedno, co si o mě budou myslet (smích). Takže jakoby ... tehdy jsem jim nedokázala říct nic, teď naopak těm jednorázovým dokážu říct všechno – to nedělej, to udělej.. a tady to .. což těm partnerům neumím říct.

A dovedeš si představit, že bys měla fakt jako takový ten VZTAH, takový ten jako hluboký, kdy jste jako výhradně spolu, romantika a tak?

Jo, jo jako určitě. Jo. Jenom právě jak jsme se jako poznali v takový fázi a tak vlastně tak oběma stranám to vyhovuje i přesto že jsme jako hodně žárliví vlastně (smích) je to vtipný že právě jako žárlíme a zároveň chceme mít tu možnost svobody pro sebe. Že jako bez těch výčitek, když je nějaká párty a něco jako to, tak No...

Chtěla bys ještě něco dodat?

Mě přijde že hrozně vodbočuju (smích).

Ne, to je v pořádku.

Asi ne, asi to tak bude nějak všechno no. Právěže i s tím, jak jsem ti to psala, tak jsem si říkala že možná si mě ani nevybereš, právě proto, že jsem věděla, že mě to tolik neovlivňuje. Že jakoby .. nebo to tak cejtím já. Že jsem naopak jenom tak zpasivněla.

To je právě ono.

To je ono (smích)

Na každého to působí jinak, je to strašně subjektivní. Je v pořádku to prožívat takhle i jinak. Je teďka něco, co bych pro tebe mohla udělat? Jsi v pohodě psychicky?

Jojojo (smích) úplně (smích).

Jde vidět, že ti o tom nevádí mluvit.

Nene, já jsem právě o tom hodně mluvila (smích) to je jako v pohodě (smích).

Tak to by bylo všechno za mě, moc děkuju za rozhovor.

Příloha č. 13

Respondentka Kamila

26. 2. 2022

Orientace v textu:

Klasický text: Výzkumník

Kurzíva: Respondentka Kamila

Moje první otázka na tebe je taková jako úvodní a chtěla bych vědět, co si představuješ pod pojmem sexuální zneužívání.

Tak ono záleží, jak na to člověk nazírá, protože si myslím, že spousta jako lidí má za to že třeba zneužívání tady tohoto charakteru musí znamenat jenom nějaký znásilnění, ale ono jako v důsledku je toho mnohem víc. A myslím si, že může jít třeba jenom o nějaký já nevím, slovní obtěžování a tadyty věci. Že nemusí dojít ani jakoby k tomu kontaktu. Že záleží, jak na to člověk nahlíží. Možná i podle toho, jakou s tím má zkušenost. Každý tu míru má asi trochu jinou. Neznám úplně jako nějakou oficiální definici. Takže jako tak nějak to teda vidím já. Já jsem na to teda docela jako citlivka, tím a možná jako nejenom tím co se mi jako třeba dělo v dětství nebo tak ale celkově jako se zajímám o ten feminismus a takový ty věci.

To by mi asi stačilo. Na základě naší komunikace přes Instagram, jsi byla v dětství zneužívaná, kolik ti bylo let?

Ono tím že se to jako dělo několikrát, tak vlastně nějaké ty první incidenty se objevily už když mi bylo já nevím, třeba 6-7 let, jakože jsem fakt byla maličká a pak teda ten jako druhý ze strany teda toho rodinného příslušníka o čem budu povídat, tak to se událo, když mi bylo 13 nebo 14, spíš asi 13. Jako nepamatuju si to úplně přesně, ale nebylo mi prostě 15 a spíš to bylo těch 13 let.

Ted přijde ta jakoby ta nejdelší část, kdy budeš nejmíc mluvit. Potřebovala bych vědět, co se konkrétně stalo. Jestli můžeš ...

Jasně, já to nějak shrnu. No tak teda ta první záležitost, která mě podle mě až tak nepoznamenala tolik, tím že to jako byla osoba ne-rodinného charakteru, tak když mi teda bylo nevím Nějakých jako 6 - 7 let asi zhruba, soudě dle nějakých, co si tak jako vybavuju, tak vlastně měli jsme ... my jsme bydleli v bytovce, kde bylo nějakých 6 bytů a měli jsme tam jakoby sousedy a ti měli děti třeba dejme tomu podobného věku, nebo trochu starší děti. No a byla tam jedna holčička, která jako chodila na stejnou školu, ale byla o několik let jako starší než já. Což v důsledku znamená že byla nevím třeba o 4 roky starší. Takže byla o nějaké tuším 4 roky starší než já. Tím že vlastně jsme tak jako spolu vyrůstali s těmi lidmi, co tam bydleli v tom, v té samý budově, tak jsme se často třeba navštěvovali, jo, jako to chodí, jak bydlí ti prostě lidi, jednou u nich, jednou u nás. Právě pamatuju si teda ten jeden den, že ta holčička byla vlastně u nás a jako netuším, jak k tomu jako došlo, jako k týhle aktivitě. Ale vymyslela že budeme jako malovat nahé barbíny. Jo? Že jako vezmem barbíny, svlíknem a budem malovat.

Jako po nich?

Ne, jako na papír

Jakože je obkreslíte?

Jo, jakože je obkreslíme. No jako zajímavá zábava mě to přišlo jako hrozně přčovní, protože že jo, já jsem byla prostě děcko, já jsem jako nechápala, já jsem v tom neviděla žádný sexuální smysl, pro mě to prostě bylo hahaha ona je nahatá tak prostě budu to kreslit, že. Tak jako to po mně teda jako chtěla, s tím že s tím jako přišla ona a já jsem s tím souhlasila, protože jsem za tím neviděla nic špatného. No a pak vlastně ... vím jakože mi řekla neříkej to mamce, protože ona asi věděla třeba že to není úplně... úplně jako v pořádku třeba dělat takový věci, protože to jako bylo sprostý. No ale mě to prostě...já nevím, přišlo hrozně legrační, tak jsem za tím šla za mojí mámou a ona mi tak jako nechci říct jakoby nadala, ale řekla mi že se to asi úplně nesluší, malovat třeba takový věci. Ale mě to prostě nedocházelo tady tohle. No a vlastně pak ten jako samej den ona ... ona vlastně strávila celý odpoledne, tak vlastně se jako, nevím už, jako nevím, jak jsme k tomu došly, ale vlastně donutila mě, respektive já jsem nechápala proč to chce, ale dělala jsem to. Jako šla jsem jí prostě „na ruku“. Tak jako po mně vlastně chtěla, ať si sundám kalhoty, ať si sundám kalhotky a jakože nějakým takovým... jak to říct... jako zkoumavým způsobem prostě se mě jako dotýkala. Jako prezentovala mi to jako nějakou hru...jo že jako já se teď jako budu dotýkat tady a představuj si prostě ...Jako nějaký věci a já jsem fakt jako nechápala prostě o co jde, já jsem za tím neviděla nic jako sexuálního, protože prostě jsem byla dítě. A nevím, nevím, jak třeba nakolik jí to vzrušovalo, protože ona zas jako nebyla o tolik starší. Nebyla to třeba dospělá ženská. Ale třeba už byla jako v začínající pubertě, takže věřím, buď jí to jako.... Nebo něco zajímalo... vzrušovalo... jako nevím, nevím ten její důvod, proč to dělala, ale to prostě v pohodě tohle, já jsem fakt byla malá a ona byla jako starší a určitě měla mít nějaký jako rozum, aby prostě věděla, že se to úplně nesluší. No, takže se mně teda jako dotýkala a dotýkala se mě teda jako... různě i po intimních partiích a tak no. Takže to je teda ta první věc.

A to byly tady dvě záležitosti...

Ne to beru jako jednu záležitost.

Jo to rozumím, ale tady ta konkrétní, to byly tady ty dvě události?

Jo, přesně. No a pak teda ta jako pro mě ta horší věc, která mě jako poznamenala nějak jako víc, tak tam vlastně se jednalo o mojego bratra. Nevím jako nakolik je vlastní/nevlastní, já nevím jak se to totiž rozděluje, protože my máme stejnou mámu, a máme oba dva rozdílného otce, takže já nevím...

Nevlastní.

No vlastní, nevlastní, polovlastní, já nevím jak se to jako rozděluje podle nějakých definic... nicméně mám teda jako bratra, už se s ním nestýkám, nějak jako jsme nikdy neměli úplně vřelý vztah, protože on vlastně ... on je teda o 6 let starší a když jemu bylo nějakých asi 15 let tak se pak odstěhoval, jen ať víš jako ten kontext, tak se vlastně odstěhoval k naší babičce, protože nevycházel jako s mými rodiči. Jo, že nás jako vychovával můj otec, protože prostě ten jeho byl jako.. neznáměj, nevím, pryč a vychovával nás oba můj otec a prostě můj bratr si jako s rodičema nerozuměl, takže se odstěhoval v jeho patnácti k babičce. Nicméně teda jako o čem chcu mluvit, tak se událo v době, kdy jsme spolu vyrůstali a mě bylo právě nějakých 6-7, což je vlastně podobná doba jako když se událo s tou kamarádkou. Tak si jako pamatuju tohleto, to se dělo opakovaně, dělo se to často a já jsem to prostě nechápala, jakoby, co po mně chce brala jsem to jako prostě nějakou hru jo. On teda jako si vymyslel takovou skvělou zábavu, že vždycky jako před spaním – my jak jsme měli dětské pokojičky, tak jsme oba dva měli jako válečky, jo že prostě taková ta postel s tím úložným prostorem. A ony vlastně byly situovaný v tom pokojičku, tak že byly vlastně u sebe. Že byla jedna a hned jakoby když končila tak začínala ta druhá a já jsem vlastně měla hlavu v jeho nohách. Že jsme prostě spali takto umístění. No a on vždycky když se teda začlo, když se šlo jako spinkat, rodiče, třeba tam jako sledovali nějaký Nějaký jako pořady v telce, tak on si vymyslel, jako tím, jak měl vlastně ... měl na sobě jako peřinu, tak si vymyslel, že nějak obtočil nohy a že já ... on to jako nazval hru na pavouka a jako na mouchu. Taková jakože ... no a že já jako mám být ta moucha a že vlastně jako hlavou mám prostě dát prostě dát jemu do klína a mám prostě jako čekat až on vlastně sklopne ty nohy, jako k sobě. Tím že jakože hlavu jsem samozřejmě měla v jeho rozkroku... no a mým úkolem bylo se jako vymanit z toho sevření toho „pavouka“ a jako pro mě to byla taky strašná zábava jo, já jsem jako byla děcko, já jsem jako nechápala vůbec o co jde.

To ti bylo kolik?

To mi bylo 6-7 roků, spíš mladší, protože my jsme se vlastně stěhovali do toho místa, když mi bylo 5 a vím že se to jako dělo krátce po tom, co jsme se přestěhovali, takže spíš si myslím tak 6 roků. A já jsem teda nechápala o co jde a vím jakože ... že se to teda dělo opakovaně, dělo se to dlouhodobě, třeba jako několik měsíců. Než jsem prostě jako odmítla dělat tohleto. A vím, jakože mě tam třeba držel čím dál dýl a čím dál větší silou. No a samozřejmě po letech, když mi tady tohle nějak jako vyvstalo v mysli mi došlo, proč to dělal, protože mu prostě bylo příjemný, že se ho někdo jako dotýká v těch místech. No nicméně jsem se jako snažila nějak jako vytěsnit tady tohleto. Říkala jsem si dobrý, třeba si to jakoby špatně pamatuju, potom ale jakoby v kontextu toho, co se dělo dál tak jako mi došlo prostě že jako že jsem si to jako nevymyslela, že mi je jasný o co mu šlo, protože pak vlastně když mi bylo nevím jestli 12 nebo 13, prostě už jsem byla jako starší, ale pořád jsem byla definovaná jako dítě, tak jsme vlastně byla jako na prázdninách u tý babičky, kde on teda v tý době už jako bydlel a já jsem tam jezdila strašně ráda, vždycky jsem se tam potkala s bratřenci, sestřenicemi a tak. V tý době ale zrovna prostě tam nikdo jiný nebyl, že jsem tam byla jenom já a byl tam ten brácha, který tam stabilně bydlel. No a pamatuju si, jako úplně trapný, nechápu prostě jak s tím mohl přijít – zrovna v tý době, když jsem tam byla na těch prázdninách, tak mi jako od něj jako během dne přišla, nechápu proč, SMSka kde se mě jako ptal... nebo ne, podal to tak jakože se mě chce zeptat, ale že to jako nemám nikomu říkat v žádném případě, ať to neberu zle, že to nemám nikomu říkat. Tak já jsem se ho ptala teda co potřebuje vědět a on teda znovu jakože nemám to jakože nikomu říkat, ale že se mě chce zeptat jestli mám nějakýho kluka...jo (smích) TRAPNÝ úplně. A ještě tam dodal, to si pamatuju dodneška, vidím to pak před sebou napsanou tu větu, že „nechci s tebou chodit, neboj“ ještě tam jako dal smajlíka,... „ale ptám se pro kamaráda“. Nebo něco takovýho. Jakože se ptá, jestli já mám nějakýho kluka. Že on třeba má nějakýho jako kamaráda, přitom to byla úplně hloupost, protože on je 6 let starší a měl kamarády třeba ve stejný věkový kategorii. Takže prostě úplně mimo. No a tím že mě to jako přišlo takový jako divný, proč se na to ptá a nechtěla jsem jako s ním nic takovýho řešit, tak jsem se ho nějak jako chtěla zbavit a napsala jsem že jo, i když jako v tý době jsem neměla žádnýho kluka, logicky, byla jsem ještě dítě. Nebo jako tak dobrý, pro někoho už je to puberta, ale já v tý době mentálně jsem byla fakt jako prostě dítě. Tak jsem mu teda napsala že jo, že kluka mám, ať mě nechá na pokoji a myslela jsem, že to je vyřešený. No jenomže já jsem u tý babičky byla jako týden na těch prázdninách a nevím úplně, asi to podle mě nebylo ve stejnej den, kdy mi přišla ta SMSka kdy teda jako proběhla tahle nějaká komunikace. Myslím že to bylo o den nebo o 2 pozdějc, úplně jako nevím jo, tím že je to roky nazpět. Tak si nejsem úplně jistá... ale pak teda jako jeden den. Nepamatuju si, jestli to bylo jako nad ránem ale jestli to bylo večer. Ale vím že jsem spala... a najednou mě prostě jako probudilo nějaký pohyby, v tom pokoji, že tam někdo jako chodí. Ještě teda jen chtěla říct, že jsem měla jakoby oddělený pokoj, že jsem měla samostatnej a on měl pokoj někde jako jinde. Takže tam nebyl jako, že by tam spal nebo tak, ale cíleně tam přišel no a já jako mě strašně trvá, než se třeba proberu, jo, že jako jsem tak jako v polospánku, dokonce i vedu rozhovory ve spaní a tak, že mi trvalo, že jsem si jako uvědomila sama sebe. A zjistila jsem teda nějak jako v tom polospánku, že teda jako na mě sahá.... A že se mě jako dotýká různě po těle. I jako intimních partiích a tak... a jako nevím, nevím proč jsem jako nezareagovala, takže jsem se jako nevbudila, neokřikla jsem ho. Ale tím, jak jsem byla prostě v šoku a prostě nevěděla jsem jako... prostě člověk se vzbudí a je úplně zmatený a to, tak jsem jako vůbec nevěděla, co mám dělat, tak jsem jako dál dělala že spím, že prostě kdyby samozřejmě zašel dál nebo tak, tak asi samozřejmě člověk nějak zakročí, ale tím že jsem měla strach, byla jsem z toho zmatená, nevěděla jsem jako co se děje.

To je normální reakce

Je to normální reakce, teď už po letech jako chápu, že každý tělo třeba reaguje jinak. No tak jako jsem teda dělala jakože spím. A pak vlastně za nějakou chvíli toho nechal. Jako nedošlo třeba naštěstí k ničemu horšímu. Což bych asi nevím, jako.. to bych.. nevím jak s tím žila... no a ... pak teda jako odešel, ještě si tam vzal nějaký jako věci v tom pokoji a prostě šel. Jako to vlastně bylo všechno. Nikdy už se nic jakoby dalšího nestalo, protože já jsem vlastně toho člověka úplně vyškrtla ze života.

Od té doby?

Jako od té doby. Jako my jsme nikdy neměli nějaký vřelý vztah, protože my jsme vlastně spolu vyrůstali jenom jako krátkou dobu, vlastně jenom jako pár let. A tím že já jsem byla jako fakt malá, tak jako já si ho ani moc nepamatuju, že my jsme se pak třeba viděli.. já nevím, třeba třikrát do roka. Většinou na nějaký oslavě, nebo když jsem teda byla u té babičky nebo tak. Takže my jsme k sobě nikdy neměli nějak blízko, ale od té doby jako vůbec, úplně krom toho že je to prostě strašný, je to nechutný, tak mě to přišlo prostě absolutně jako bizarní, jak prostě tohleto může jako někdo udělat rodinnému příslušníkovi, víš? Jako strašně jsem se za to styděla, jako vůbec že to je můj bratr, jako fakt strašně ...a teď jsi vlastně jakoby první, komu o tom říkám jo.. ale to není jakože bych byla úplně na tom nějak zasklá, já už jsem to prostě pustila a jako.. nechala jsem to jít.

To byla určitě vyčerpávající tečka, napij se, odpočiň si...můžeme pokračovat?

Určitě.

Když se to dělo, řekla jsi o tom někomu?

Ne.

A ty jsi sama uvědomovala, třeba v těch dvanácti potom, že se jedná o zneužívání?

Jako tam už mi to bylo jako divný, jako není to tak že bych ihned, že by mi v hlavě jako bliklo, ježiš on mě zneužil ale věděla jsem,... i proto jsem to nikomu neřekla, protože jsem za to styděla, i prostě jakoby v tom věku jsem jako chápala, že by se to jako nemělo dít a jako nehledě na to že to teda jako byl můj bratr, tak prostě jsem věděla, že to je špatně že takový věci se jako nedělaj. Ne že bych byla v té době mentálně nějak jako na výši, abych chápala že to je třeba jako zneužívání, asi jsem o tom jako neuvažovala třeba v kontextu jakoby tohoto slova, ale věděla jsem prostě že to je špatně. Že prostě by se to dít nemělo a potažmo nikomu dalšímu

A kdy jsi si uvědomila, že to bylo zneužívání? Jestli si vzpomeneš.

To až jakože Tím že jakoby pro mě to bylo jakoby nepříjemný, traumatický, jako logicky, že (smích), nikomu to asi není příjemný takový věci, tak já jsem se to právě snažila jako vytěsnit, potlačit, víš že jako jsem chtěla.. na to zapomenout a vlastně i několik let prostě jsem prostě jako mi to úplně zapadlo někde hluboko a jako nepamatuju si narovinu jako.. tu chvíli kdy mi tohle znovu vyplulo, ale asi i obecně, jak se o tom teď dost mluví o těchto tématech, což je skvělý, protože jako nemá se to dít. Vůbec jako nikomu. Tak možná jako v návaznosti na to, jak obecně se o tom jako mluví. Ale jako dejme tomu, já nevím, 2 - 3 roky zpátky že jsem si na to vzpomněla a že mi došlo co se třeba jako stalo. A že to bylo špatně..

Jo, jestli si pamatuješ, jak jsi s tím potom pracovala s tím jakoby uvědoměním? Jestli si nevzpomeneš, můžeme jít dál.

Hele jako asi nijak jako zvlášť, protože já jsem jako řešila víc jakoby těch rodinných záležitostí, že mě to taky nějak jako neklapalo s našima, že mamka je taky jako nemocná trošku psychicky, takže tam jsme nikdy jako neměly úplně skvělý vztahy, takže jako z mé strany tam šlo jenom o to prostě .. neříkám odpustit, asi ani mámě ani jako mámě neodpustím některý věci asi nikdy, ale prostě došla jsem nějak jako do bodu, kdy jsem si řekla dobrý, prostě stop, nebudu se tím jako trápit a musím jako jít dál. Protože pak mi to jako nevím, jako jestli tady tohle třeba s tím bratrem, ale to špatný dětství obecně mi jako spustilo třeba jako problémy nějaký psychický, který si nesu do teď. A aby se z toho prostě člověk nezbláznil, tak jsem tomu musela dát stopku zanechat to za sebou, neříkám že jakože třeba mě to nesejme jako za pár let, nebo nevím, je možný že se to třeba vrátí. Že to nemám až tak jako zpracovaný, teď jsem třeba v bodě, kdy jsem se od toho dejme tomu odosobnila a jako umím o tom mluvit, jako s nadhledem, nedělá mi to nějaký problém, ale není to až tak, že bych šla za nějakou kamarádkou a řekla hele mě se stalo tohle. To jako ne, já o tom nechcu mluvit, ani vlastně partner o tom neví, nechcu mu to říct a jako narovinu bych se i hodně styděla, kdybych mu musela jakoby říct, to minimálně to s tím bratrem, to bych mu asi nepřiznala, protože jako celkově za tu svoji rodinu nechci říct, že se stydím, ale tím jak máme chladné vztahy, tak nechci aby se moc třeba zapojovali do toho mojeho vztahu. Prostě nechci, aby se do toho nějak motali.

Takže žádného odborníka jsi nenavštívila, psychologa, terapeuta?

Ne.

Dobře, a napadlo tě to třeba někdy v tom procesu toho, že bys za někým zašla?

Určitě jako ale tím, jak je to Jako nedostupný ... jako trošku odběhnu, my jsme teď sháněli pro nějakou jako posudek pro ... můj partner má dceru ..z nevydařeného manželství a sháněli jsme právě jako psychologa pro nějakou jako posudek pro soud, jo, moc to nesusouvisí, tím jak jsem viděla, že je to strašně nedostupný ty služby, tak mě to totálně jako demotivovalo s tím třeba něco dělat. Na rovinu já bych potřebovala prostě k psychologovi, probrat i nějaký jako jiný věci, jenomže strašně těžko jako někoho sehnat no. Věřím, že ty služby se z kvalitňují a že třeba to bude časem lepší jo, ale teď mi přijde nemožný jako někoho najít no.

To je taková jako hodně teoretická otázka – myslíš že ty zkušenosti nějak jako promítly do tvých jiných oblastní života, co se týče třeba zdraví.

Jako rozhodně já o nějakých dejme tomu traumat a od nějakých jako prožitých psychických nepohodod v dětství se pak odvíjí strašně moc věci, a tím že já jsem to dětství měla celkově špatný a ještě jakoby tady ten vztah jako s bráčkou, samozřejmě mě to pošramotilo a v důsledku se to přenáší i do jako fyzické problémy. Že pak třeba já nevím jako to je jako docela intimní, nevím jestli tě to třeba ... nakolik ti to je užitečný, ale pak jsem třeba měla problém i v navazování nějakých jako partnerských vztahů a potažmo teda jako s nějakou tou jako sexuální rovinou.

To je jasné

Takže určitě jo no.

Takže na otázku jak tato situace jak tato situace ovlivnila tvůj postoj ke vztahům bys řekla že ...

Negativně... rozhodně.

A obecně o opačném pohlaví? Když třeba navážeme na toho bratra.

No jako ovlivnilo mě to dost. A určitě negativně. Já teda ... já jsem jako vždycky vypadala starší, protože vždycky jsem jako byla oplácaná, už třeba od děcka, tím že jako naši nějak nedbali na nějakou zdravou stravu nebo na pohyb nebo tak, tak prostě vždycky jsme byli taková oplácání, tak jakoby s tím, s tou tělesnou konstitucí souvisí to, že má třeba člověk v dřívější době větší prsa. Takže jako já jsem vypadala vyspěleji. A vím, jakože když už mi třeba bylo 13 nebo 14 tak jako kolikrát někdo jako na ulici nějaký prostě starý chlap mě oslovil nějak jako kvůli sexu. Je to odporný, nenávidím úplně dodneška tyhle věci. Já jsem jako dlouhou dobu nebyla prostě schopná vůbec jako promluvit jako s klukem jo, že jsem jako s tím fakt měla problém obecně jako s muži nebo tak. Že když už teda jakože jsem narazila třeba na nějakýho jako muže a teď se bavím třeba o tom dětství, tak já jsem je vždycky vnímala jako strašnou autoritu, který se musím jako bát, ke který musím jako vzhlížet a tak no a pak teda jako už třeba v té pubertě, to jsem jako nebyla schopna navazovat vztahy a vlastně nějaký první vztah.. no to ani nebyl vztah.. první nějakou známost nebo takovej nějaký.. tak jako s klukem jsem měla vlastně až v devatenácti. Což mě teď přijde teda úplně jako akurátní že jako neměnila bych vůbec, ale jakože ... pro spoustu lidí je to strašně pozdě v devatenácti letech, mě to je jako jedno, já jsem s tím fakt spoko. Ale prostě až v těch devatenácti jsem byla jako schopna třeba nějak jako komunikovat s tím druhým pohlavím. Takže tak no.

Byly tyhle problémy s tou komunikací i v rámci rodiny?

Určitě no, jako my jsme to fakt celkově měli tak jako blbý a i vůči otci jakože jsem to měla vždycky pošramoceny. Ale jako táta on nebyl jako špatnej, ale tím že prostě jsem získala už nějak jako v tom dětství ten blběj náhled na ty muže tak prostě to taky mělo jako vliv.

Takže tvůj vztah k tomu bratrovi je teda že se nevidáte?

Ne. Vůbec. Neexistuje pro mě, jako občas třeba nevím, jednou do roka na sebe třeba narazíme u příbuzných, náhodou, není to tak že bych ho vyhledávala, jemu je to taky jedno. To se maximálně pozdravíme a pak dělám prostě že není. Jako jak říkám, já k němu necítím nenávisť, ale necítím k němu vůbec nic, nic, neexistuje pro mě.

Dobře, partnera jsi teda měla až v devatenácti prvního nějakého?

Jo, prvního, on to teda nebyl ani partner....

Nějaký vztah, prostě něco... (nechtěla o tom mluvit, očividně)

No, něco, já nevím ani jak to definovat.

Ted teda partnera máš?

Jo.

Jak dlouho jste spolu?

Tedť byl rok. Něco málo přes rok

O tvé negativní zkušenosti teda neví?

Neví, neví a asi mu to ani jako neřeknu.

Nemáš to v plánu?

Jako bůhví co bude jo, jestli se k tomu třeba dostaneme, já celkově mám problém jako s tím že jsem dost jako uzavřená v některých věcech, on třeba ví, že jsem to neměla v dětství úplně jednoduchý a prostě mi dává jako všechn čas světa, to není že by na mě tlačil nebo tak, třeba se k tomu někdy jako dostanem, ale jako aktuálně jsem v takovém stanovisku jakože nechcu mu o tom říkat, protože se za to stydím. Jako Ono to bude znít hrozně, ale kdyby mi to udělal někdo cizí, tak nemám s tím takový morální.. jako měla bych s tím morální problém, ale tím že je to jako v rámci rodiny, tak prostě o to víc se za to stydím no. Tak prostě že jsem s ním jako jedna krev a nechci nechci mu to říkat (zmiňuje jméno partnera).

Rozumím, je teďka ještě něco co bys chtěla dodat k tomu, co jsi třeba neřekla?

Jako takhle mě nic nenapadá, jenom prostě že fakt stačí jako jedna taková věc a člověku se fakt může úplně posrat život, když to tak řeknu na plnou pusu. Že fakt mě to ovlivňuje jako v mnoha oblastech a třeba několik let to bylo v pohodě, tím jak jsem to měla potlačený, tak tím jak se ta mysl jako tím nezabývala tadytou věcí, tak prostě bylo to

uspaný a člověk to neřešil, ale teď jak si vzpomínám na víc a víc traumat z toho dětství včetně tadytoho, tak tím je to vlastně horší jo, protože potom mě jako napadaj další nějaký věci, co by s tím souvisely a o to víc jsem třeba zatvrzelá jako v určitých svých přístupech, třeba abych jako byla konkrétnější, třeba mám strašnej problém jako se šovinisty, není to tak že bych nenáviděla muže, nebo že bych jako preferovala jenom jako ženský, ale mám třeba fakt jako obrovskej problém se šovinismem a že to přechází až jako nechci říct jako do agrese, ale jakmile někdo začne projevovat tady nějaký ty šovinistický rysy, tak jako se neznám no (smích).

Chápu, dobře, jak se teďka cítíš?

(smích) Jako myslíš jako dneska nebo po tom rozhovoru? (smích)

Teďka (smích).

Jako v pohodě, já jsem si srovnala v životě dost věci poměrně nedávno a snažím se jako ... bejt v pohodě (smích)

Takže nemáš teďka nějaký znatelný dyskomfort?..

Samozřejmě mě teď jako trápí situace na Ukrajině, ale to úplně nesouvisí (smích)

Myslím v návaznosti na rozhovor, jestli nemáš nějaké trauma teď z toho (smích).

Ne, nemám (smích) úplně v pohodě.

Dobře, v tom případě ti moc děkuju za rozhovor.

Příloha č. 14

Respondentka Leona

19. 6. 2022

Orientace v textu:

Klasický text: Výzkumník

Kurzíva: Respondentka Leona

Takže první otázka – taková obecná – co si ty konkrétně představuješ pod pojmem sexuální zneužívání?

No ať už je to fyzický, nebo psychický. Může to být přímo jako sexuální zneužití, jakože znásilnění, ale celkově dotýkáni se někoho nebo mluvení o tom že člověku něco udělá. Tak asi celkově jakákoliv narážka na tu jinou osobu v nějakém kontextu.

Dobře, na základně našeho rozhovoru předtím jsi mi napsala že jsi byla v dětství zneužívána, kolik ti bylo let?

Sedm, kolem sedmi let.

Dobře, teďka to bude nejméně nepříjemné, potom už to bude lepší. Teď se dostáváme k sérii otázek o tom, co se konkrétně stalo. Kdo byl ten, kdo tě zneužíval?

Můj starší bratranec, je o 10 let starší.

Takže mu bylo 17?

Ano.

Kde se to dělo?

Celkově jako v prostředí domácnosti, ať už to bylo u nás doma, u nich doma, na zahradě, na výletech a tak prostě.

Byla to kontaktní nebo nekontaktní forma? (pozn. rozdíl mezi pojmy R3 znala)

Kontaktní.

Jak dlouho to trvalo?

To si přesně nedokážu jako specifikovat, ale přes léto to bylo určitě. Bylo to určitě mezi školou. Nejsem si jistá, jestli to trvalo ještě během školy. Ale co mám vzpomínky, tak je to prostě mezi 1. a 2. třídou. Několik měsíců.

Takže na otázku, jak často se to dělo bys odpověděla jak?

Často ne, ale vždycky když jsme s ním byli v kontaktu a nebyli tam ostatní dospělí. On nás často hlídal.

Tebe a tvé sourozence hlídal?

Já mám dvojče bratra a on o tom věděl. On o tom věděl, protože často hlídal mě a vlastně i jeho a kolikrát jsme třeba přespávali na zahradě jakoby dvojčata s tím starším bratrance a on se na to musel dívat. Ale jeho přímo ne. Ale byl toho svědkem.

Takže odpověď na otázku – věděl o tom někdo – což je další otázka ... zní?

Ano.

A jen on? (myšleno bratr)

Ano.

V té době, když se to dělo sis uvědomovala, že je to špatně? Že se jedná o zneužívání?

Já jsem nevěděla, co se děje, byla jsem zmatená ... prostě malý dítě

Kdy sis to uvědomila?

Tak nějak jako později, potom co se to všechno jako profláкло, ale začala jsem si to uvědomovat až kolem těch 12 let. Jak už člověk se dozvídá a má takovou tu výchovu ve škole a tak.

Vzpomeneš si, jak jsi s tím pracovala? S tím momentem, kdy ses dozvěděla, nebo kdy sis to jako uvědomila?

... Špatně. Já jsem vlastně v tu dobu, když mi bylo těch 7 a všichni se to nějak dozvěděli, tak mi nikdo nevysvětlil, proč je to špatně. Oni to prostě zjistili a přestalo se o tom mluvit. Akorát jsme s ním nebyli moc v kontaktu. Ale pořád jsme se jako viděli každý den a takhle. Ale přestalo se o tom mluvit. Akorát neměl dovoleno být s náma jako sám. Takže se o tom nemluvalo a já jsem se to dozvěděla vlastně sama od sebe až potom jako když jsem si to zjišťovala co to znamená a takhle. Tak mi z toho bylo prostě hrozně špatně protože to je nefér vůči jako tomu dítěti.

Nefér je asi slabé slovo.

No samozřejmě. Ale byla jsem prostě zmatená, ale ... bohužel se to stává.

Svěřila ses někomu s tím, když ses s tím nejméně trápila v ten moment?

Ne. Já jsem to fakt poprvé řekla až přítelovi a s tím jsem tři roky, takže to je před pár roky, kdy jsem to někomu řekla.

A navštívila jsi nějakého terapeuta, psychologa?

Ne, chtěla jsem, mám to v plánu, ale pořád to odkládám.

Tak k tomu ti pak něco řeknu (smích). Takže jsi o tom přemýšlela?

Jo

Promítlo se to, co se dělo i do nějakých jako jiných oblastí tvého života?

Určitě, přišerně. Já jsem... já nevěřím vůbec ostatním lidem, nevěřím vůbec celkově jako mužům. Věřím tak jako čtyřem lidem ve svém životě. A moc prostě nemám moc kamarádů, protože nevyhledávám lidi celkově. A situace když jdeš někam večer, když jsi s někým o samotě... chápeš...

Chodíš třeba na párty?

Byla jsem tak jako třikrát. A bylo to nepříjemný. Já celkově mívám panický záchvaty z lidí a takhle.

A jak bys popsala že tato situace ovlivnila tvůj postoj ke vztahům? Ty jsi už to jako řekla, ale jestli to můžeš shrnout.

Určitě. Celkově mám problém s důvěřováním komukoliv.

Komukoliv – žena i muž?

Komukoliv, už jen kvůli tomu, jak reagovala moje rodina. Oni ... my jsme o tom v životě nemluvili. My jsme o tom nemluvili vůbec. Potom. Mezitím. I když se to zjistilo a takhle. Takže nevěřím vůbec nikomu s ničím a radši se nesvěřuju. Přítelovi samozřejmě věřím, protože jsme to vykomunikovali a on to chápe samozřejmě. Podporuje mě se vším. Chápe samozřejmě, že mi něco trvá. Když mu třeba nechci nic říct. A když se trápím. A ... ale celkově ta důvěra ke všemu... plus ty jako intimní vztahy, to byl obrovský problém. A to je...

Ty mluvíš o tom, že se to nějak profláklo, můžeš k tomu něco víc říct?

Jo ... (smích) ... my jsme totiž ... rodiče nevím kde byli... a my jsme bydleli v paneláku a právě mamčina sestra – jeho mamka – tak oni bydleli hnedka vedle nás v bytě. A my jsme si s bratrama a mladším bratrancem hráli před barákem a můj starší bratranec mě zavolał nahoru. Kluci jako samozřejmě nevěděli, co se děje. Dvojče samozřejmě nic neřeklo. A já jsem šla a zase samozřejmě se tam na mě vrhl a podobně. No a potom kluci jako starší brácha – o tři roky starší, takže byl taky pořád malý a bratrance začali klepat na dveře a... nějak se prostě odemčeli a viděli co se děje, tak to šli samozřejmě hnedka říct rodičům a jediné vlastně co se stalo tak... si mě mamka vzala domů a řekla ať o tom nemluví a to bylo všechno....což já prostě absolutně nepochopím.. proč se to tak jako stalo... ale nikdo se o tom nikdy nebavil, všichni se koukali jako kdyby to byla moje vina ale já prostě jsem byla to děcko jako. A jemu to nikdy nikdo nevyčítal. Nikdy nikdo. A všichni se s ním normálně bavili. Takže prostě profláklo se to jako jenom tím, že to bráchové řekli našim rodičům a už se o tom nemluvílo (smích). Do teďka ... já o tom nechci ani s mamkou mluvit, protože ... jsem na ni naštvaná... protože chápeš... se tě nezastanou...

Jasně. Chápu tě.

Je to přišerný, bohužel to tak je.

Dokázala bys nějak specifikovat, co se konkrétně dělo – co ti konkrétně dělal? Jestli to teď nezvládneš, v pořádku.

A tak konkrétně... prostě... sexuální zneužívání ... ať je to penetrace, nebo mě nutil k orálnímu sexu ... vysvíkat se před ním a sahat na něj celkově... a prostě podobné věci. Takové ty prostě klasické, když už to zajde hodně do detailu. Vždycky mě vzbouzel v noci, když nás hlídal. Rodiče byli vždycky někde na večeri s kamarádama tak já jsem měla zrovna postel u dveří. Tak mě vzbudil, dal mě do jiný místnosti a takže tak.

Děkuju. Jaký je tvůj vztah teďka k tě osobě?

K tomu bratrance?

Ano.

Já ho nesnáším. Já ho ... opravdu... já jsem ho od té situace ... neměla absolutně ráda. Nemyslím si, že je to prostě dobrý člověk.. a kolikrát i později v životě kdy jsem ho viděla, tak měl třeba narážky... na jako... takové jako víceméně sexuální. S tím taky nikdo nic neudělal.

Jako přímo na tebe?

Přímo na mě. Já jsem totiž jediná holka v naší rodině, mám dva bratry a tři bratrance. Takže to bylo takové, jakože se mě v podstatě nikdo nezastane, protože nikdo nezná moji situaci. Prostě mladé holky. A mám pocit, že mi bylo 14 a my jsme se vlastně když mi bylo 11 přestěhovali na Moravu. My jsme bydleli v severních Čechách a jezdili jsme jenom za dědou. A já jsem potřebovala někam jet s kamarádkou, tak jsem se zeptala, jestli by mě nemohl děda hodit autem a byl tam i ten bratranec a on se ptal „A už ti je aspoň 15?“ takže to byly prostě takové jako narážky, sem tam, a prostě hrozně nepříjemné. Takže ho prostě nemám ráda. Čas od času se vždycky naštvu, že si nezaslouží žít normálním životem a že by měl být prostě ... někde pryč. A vždycky když vidím u známých fotky jeho, tak jsem z toho hrozně smutná. A má syna. Má malého syna.... On jezdí s kamionem. A pár let zpátky měl mrtvici, protože kamionský takový ten lifestyle a bylo to v Nizozemsku. A mamka měla doslova tu drzost se mě zeptat, jestli bych tam nejela protože jsem byla jediná, kdo se tam domluví, nizozemsky. A jestli bych se nemohla tam domluvit nemocnici. Jsem říkala, že ne (smích) vůbec. Takže já se o toho člověka nezajímám ať se stane, co se stane. A že si nezaslouží jakoukoliv pomoc. Ale má malého syna, kterému jsou 4 možná 5 a kolikrát vidím i fotky co má třeba s nějakýma malinkýma holčičkama, co jsou třeba z části rodiny té druhé ... a je mi z toho hrozně špatně a strašně bych chtěla napsat té jeho bejvalé přítelkyni, se kterou má toho syna, ať nepouští prostě k němu ty malé holky a celkově ty děcka k nim protože.. to bude samozřejmě pořád v něm. To nebude nějaká dětská pitomost, v 17ti už člověk má vlastní myšlení a že udělá něco

takového malého holce.... je prostě neomluvitelný. A já si myslím že se to prostě někdy v budoucnu u něj projeví a toho se bojím, že to udělá někomu dalšímu. Takže ho absolutně nesnáším.

Naprosto pochopitelné. A jak často se vidáte?

Vůbec, já jsem ho viděla zpátky tak možná ... no... kolik mi je... 22.. no těch 7 let to bude určitě. A to bylo jen že kolem někde procházel a já jsem s ním nemluvila. Ale vůbec v kontaktu nejsme.

Chápu. A je to tak v pořádku. Za jak dlouho potom... nebo jinak – v kolika letech jsi byla schopna navázat nějaký partnerský vztah, že to nebylo jen držení za ruce, že už tam byl i sex v tom vztahu?

No... to bylo strašně těžký... máš takové ty základy... ale reálně první jako pořádný vztah byl teďka až s přítelem. A to je doslova... ne pozdě... ale samozřejmě všichni už v 16 jako spolu spí a tak. Tak až teďka kolem těch 18-19 let. Je to prostě náročný. A spousta kluků v tom určitém věku to nedokáže pochopit. Je potřeba aby trochu dospěli.

Takže partnera máš. Jak dlouho jste spolu?

Přes 3 roky.

Ví o tvé negativní zkušenosti?

Ano.

Jak to zjistil?

On jako věděl... viděl že mu něco tajím a tak... a tak se to snažil dolovat a postupně jsme se dostali až k tomuhle přes všechny traumata. Takže jsem to prostě jednoho špatného dne řekla. Tak jsme si pobřeželi a už dobrý.

Jak na to reagoval úplně poprvé? Jaká byla prvotní reakce?

Tak brečel samozřejmě. Protože ... nevím (pláče).

Chceš se jít projít?

Dám si pauzu....

Napij se, je to těžké, já vím.

Ono je to v pohodě, když mluvím o sobě, ale jakmile mluvím o někom jiným....

Jo, já jsem si všimla, jsi empatická.

Strašně moc.

Na to bacha (smích).

(smích, uklidňuje se)

Jak jste se poznali s přítelem?

Na střední ... já jsem byla v prváku, on ve třetáku a první rok se za dobře napsaný test z ajiny jelo do Anglie, tak jsme jeli (smích) tam jsme se bavili a pak jsme se pár let nebavili.. ale pak jsme se začali bavit znovu. Je hrozně hodnej člověk.

Bydlíte spolu?

Jo, už dva roky.

(Krátká pauza)

Už můžeme pokračovat.

Fakt? Nechceš se jít projít?

Ne já ... se prostě přes to musím dostat, mě vždycky ... s něčí celkově bolestí jsem taková jako ... když se trápím já tak je mi to v podstatě jedno... jako emočně ... chápeš ... no... pobřeželi jsme si, říkal, že ho to hrozně mrzí a jestli ho někde potká tak mu rozbije hubu... ale celkově když na to přijde řeč, tak je v klidu, snaží se mě podporovat.

Jo, to je další otázka – jak to zpracoval časem?

Úplně v pohodě, on to prostě pochopil. Říkal, že sám prostě pravděpodobně měl podobnou zkušenost s takovým jako... ale on to neví jistě. Protože on si nepamatuje moc dětství. Když byl dítě, tak míval deprese a byl celkově na práškách ale jakože cítí že se něco takového špatného... stalo. Takže po tom má obrovskou empatii a strašně dobře zpracovává, když ostatní mají nějaký problém tak ví jak na to reagovat.

To se máte, že se máte, fakt

Jo, on je nejlepší (smích).

A v jaké fázi vztahu jste byli, když ses mu svěřila?

My jsme spolu byli tak ¼ roku.

A změnilo se něco ve vašem vztahu, když se to dozvěděl, potom?

Asi ne, ale spíš jsem si konečně uvědomila, že mu můžu věřit. Já mám obrovskou problém s tím se někomu svěřit ve vztahu a to jsme po půl roce měli takovou právě krizi, že jsem nevěděla jestli to nemám ukončit, protože nevěřím lidem a všechno. Tak jsme si to nějak vyříkali a i v tomhle, když jsem mu řekla úplně všechno, tak jsem si uvědomila, že

mu můžu se vším věřit a je to takový prostě jako... všechno fajn, všechno je sluníčkový a dobrý (smích) jenom k lepšímu to bylo.

Změnil se váš nějak sexuální život potom?

Asi prostě je to víc jako příjemnější když člověk ví, co mě trápí a že kolikrát prostě probíhá ten sex, tak předtím to bylo takové nepříjemné. A on viděl že mi je něco nepříjemné a že nad něčím přemýšlím. A teďka prostě když mívám prostě takové jako události, ať už to je jako v sexu, tak ví, co se děje a může mi pomoci a celkově přestane. A věnuje se mi.

Ty máš štěstí (smích).

Že jo? On je nejlepší, si ho držím (smích) fakt je nejlepší, fakt je to nejlepší, co si člověk může přát. Podporuje mě, i když se necítím dobře, tak jako dokáže pomoci, ví že mi musí dát čas když potřebuju. A ... jo ... vychytala jsem to dobře (smích).

Už jsme u konce, je něco co bys chtěla dodat?

Já jsem jako upřímně, že jsem to zas mohla někomu říct, protože jenom to potřebuješ dostat ze sebe a čím víc lidem to řekneš, tím menší trápení to je víceméně. Proto jsem i jako přemýšlela i nad tím terapeutem, což je jediný člověk, co je trénované a hlavně ho to nezajímá. Kdežto ty, jak píšeš tu bakalářku, tak se o to téma zajímáš. A celkově ... ne že je fajn slyšet něčí takhle příběhy, ale je to fajn v tom smyslu že se z toho vyříkáš, tak si uvědomíš, Je to hodně špatný co se ti stalo, ale stalo se a nesmíš se tím trápit... někomu si to prostě řekla, tak můžeš uzavřít tu knížku (smích).

Spiš si ji vyřešit, pak uzavřít (smích).

Jasně... je to skvělý ... v mém případě není upřímně co řešit... já už to nemůžu řešit ani kdybych to chtěla hlásit na policii... to můžeš 5 let po 18.. to mám jako tak 3 měsíce, a nejsou žádné důkazy, takže by se to nevyřešilo, kdybych ho konfrontovala tak by se taky nic nestalo. Nechci konfrontovat žádnou část mojí rodiny, protože je to prostě složitý se všema. Já je mám ráda, ale ale je to prostě toxická rodina. Ve spoustě věcí se nezachovali správně. A tohle byla taková hlavní věc... takže jsem ráda, že jsem si tě našla přes ten instigramovej post (smích) co jsem viděla (smích) a jsem ráda, že jsem ti to řekla, protože je to takový... kámen ze srdce... spadne... aspoň na chvíli.

Poslední otázka – jak se teďka cítíš?

Dobře. Strašně emotivně, ale hrozně dobře. Takovej opravdu jako spadl mi kámen ze srdce aspoň na tu chvíli. Je to fajn.

Můžu pro tebe něco udělat, cokoliv?

Asi dobrý (smích) máme limonádu, takže dobrý (smích)